اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

یکشنبه
• ۶ آذر ۱۴۰۱
• ۲ جمادی‌الاول ۱۴۴۴
• ۲۷ نوامبر ۲۰۲۲

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۵۲۵ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۲۰۷ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

جلوگیری از تولید کالای بی‌کیفیت

رئیس‌جمهوری با تاکید بر ضرورت صیانت از اعتماد مردم به سازمان استاندارد، گفت: این سازمان موظف است بدون کمترین ملاحظه و مسامحه‌ای از تولید یا توزیع کالای بی‌کیفیت در کشور جلوگیری کند.
سید ابراهیم رئیسی در جلسه شورای‌عالی استاندارد کیفیت کالا را یکی از مسائل مهم و محوری در تولید کالا عنوان کرد و گفت: هدف مهم، کالای استاندارد تولید کردن است و علاوه بر مدیران مراکز تولیدی، سازمان استاندارد به عنوان یک مرجع حاکمیتی و دستگاه نظارتی موظف است بر کیفیت کالا نظارت کند.
۲

اجرای آزمایشی طرح کالابرگ در دستور کار قرار گرفت

از چاله به چاه فقر

اوایل خرداد سال ۱۴۰۰ سید ابراهیم رئیسی انگیزه خود برای حضور در انتخابات را حل مشکلات مردم و مبارزه با بی‌عدالتی و فساد اعلام کرد. دولت در کمتر از یک سال سکانداری، سیاست جدیدی را به کار گرفت که آثار و تبعات آن همچنان ادامه دارد. در قالب این سیاست حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی و به‌دنبال آن اجرای طرح کالابرگ الکترونیک به‌شرط بازگشت نرخ کالاهای ضروری معیشتی، به شهریور ۱۴۰۰ و جبران مابه‌التفاوت نرخ ناشی از حذف ارز ترجیحی در دستور کار قرار گرفت، این در حالی است که بسیاری معتقدند نظام کوپنی برای کنترل اقتصاد در دوران جنگ و شرایط آن روزگار طراحی شد. هرچند این طرح در همان زمان نیز با مشکلاتی از جمله فساد همراه شد، اما به هر حال در آن روزگار چاره دیگری نبود. برهمین اساس بسیاری این طرح را مطابق با شرایط امروز نمی‌دانند. از سوی دیگر اجرای این طرح مدت‌هاست در هاله‌ای از ابهام قرار دارد و زمان کلید خوردن آن به بهانه نبود زیرساخت از ماهی به ماه دیگر انتقال می‌یابد. اما به تازگی خاندوزی، وزیر اقتصاد از اجرای طرح کالابرگ از ماه‌های آینده برای کل کشور خبر داد.
۷-۹-۱۴

عکس: آیدا فریدی

تحولات بازار مسکن در نیمه دوم سال بررسی شد

حال خراب بازار مسکن
۱۰

سرمقاله
درمان اقتصاد بیمار ۲

یادداشت‌های امروز
بانک وام نمی‌دهد ۴
تخصیص کالابرگ یعنی توزیع فقر ۹
بحران مسکن در ایران ۱۰

گفت‌وگو
تکیه بر جای بزرگان در بازار سنگ ۶
نرخ بالای ارز، مشوقی برای رفع تعهد صادرکنندگان ۸

گزارش‌های روز
صنعتگران گرفتار در مارپیچ‌های بانکی ۴
تنظیم تقاضا نرخ تمام‌شده را کاهش می‌دهد ۱۲

«مناقصه عمومی»

شرکت معدن کار باختر در نظر دارد طراحی، تأمین، نصب و راه‌اندازی یک واحد سنگ‌شکن با ظرفیت ۱,۰۰۰,۰۰۰ تن بار ورودی در سال با سایز ورودی ۰ - ۶۰ میلی متر و خروجی ۰ - ۶ میلی متر در واحد شهرک (استان کردستان، جاده زنجان - بیجار، سه‌راهی قجور به طرف حسن‌آباد یاسوکند، جنب روستای سراب، مجتمع معادن شهرک شرکت صبانور آقای ایل‌بیگی ۰۹۱۳۱۸۵۸۲۱۰) را از طریق مناقصه عمومی به شرکت یا پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید. از متقاضیان محترم دعوت بعمل می‌آید پس از هماهنگی نسبت به دریافت اسناد مناقصه از سایت www.madankarbakhtar.ir و تحویل پاکت‌ها حداکثر تا ۷ روز کاری به آقای بابایی ۰۹۱۸۳۱۸۹۸۲۳ (همدان، خیابان مهدیه، جنب بانک صادرات، کوچه توحید، بن‌بست کیانیان، درب دوم از راست) اقدام فرمایند.

شرکت معدن کار باختر (سهامی خاص)

فراخوان عمومی مناقصه یک‌مرحله‌ای با ارزیابی کیفی فشرده
نوبت اول

شرکت آلومینای ایران

شرکت آلومینای ایران در نظر دارد مناقصه ذیل را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس WWW.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است که مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

ردیف	موضوع مناقصه	نوع مناقصه	شماره مناقصه در سامانه الکترونیکی دولت
۱	انجام عملیات افزایش بنای ساختمان‌های شرکت آلومینای ایران (فاز دوم)	عمومی یک‌مرحله‌ای با ارزیابی کیفی (فشرده)	۲۰۰۱۰۰۱۴۹۱۰۰۰۰۳۵

مهلت دریافت اسناد مناقصه از سامانه: از مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۷ لغایت مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۱۴ می‌باشد.
مهلت ارائه پیشنهاد: مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۲۸ می‌باشد.
زمان بازگشایی پاکت‌ها: ساعت ۱۱:۰۰ مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۲۹ می‌باشد.
اطلاعات تماس مناقصه‌گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر درخصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکت‌های الف: استان خراسان شمالی - شهرستان جاجرم - مجتمع تولید آلومینا. به شماره تلفن: ۳۲۶۰۳۰۶۷ - ۰۵۸ و فکس ۰۵۸-۳۲۲۷۲۴۸۷
اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس: ۴۱۹۳۴ - ۰۲۱
دفتر ثبت‌نام: ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸ - ۰۲۱

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۹/۰۶ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۹/۰۷

واحد ارتباطات و روابط عمومی شرکت آلومینای ایران

جشنواره تبلیغات طلایی
با مبلغ استثنایی

سایت ها: www.gostaresh.news www.samtnews@gmail.com www.madandaily.com
ایمیل: ads.smtnews@gmil.com
شماره بازرگانی: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲

صمت گسترش نیوز پایگاه خبری

درج آگهی ۲ نوبت ۴ کادری در پرتیراژترین روزنامه صنعتی کشور
تولید ۲عدد محتوای ۸۰۰ کلمه ای و انتشار در پایگاه خبری گسترش نیوز
بازنشر ۲عدد محتوای ۸۰۰ کلمه ای در روزنامه صمت
درج بنر ۳۰ روزه در پایگاه خبری گسترش نیوز
درج یک صفحه پوستر اولین از ویژه نامه صمت

آگهی مناقصه عمومی تجدیدشده
شماره ۱۴۰۱/۴۳/ع

شرکت صنعتی و معدنی گل گهر

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام) در نظر دارد "ارائه خدمات مشاوره مرور طراحی پایه و تفصیلی، بازرسی فنی، نظارت عالیه و کارگاهی، نظارت بر راه‌اندازی و تست عملکرد و ارائه سایر خدمات مهندسی مورد نیاز مربوط به پروژه اجرای بخش اول از فاز ۳ بازیابی آب مجتمع خود شامل: احداث سیستم انتقال باطله، حوضچه اضطراری انباشت باطله تر، مخازن و پمپ خانه آب بازیافتی و خطوط لوله آب بازیافتی به مجتمع" را از طریق برگزاری مناقصه عمومی به شرکت مهندسین مشاور واجد شرایط و دارای گواهی‌نامه صلاحیت ارائه خدمات مشاوره با رتبه یک در یکی از تخصص‌های: کانه‌آرایی و فرآوری مواد معدنی در گروه معدن یا صنایع فلزات اساسی (نورد، ذوب و ریخته‌گری) و ماشین‌سازی در گروه صنعت و یا تاسیسات آب و فاضلاب در گروه مهندسی آب یا تخصص خطوط انتقال نفت و گاز در گروه نفت و گاز از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور واگذار نماید. لذا متقاضیان می‌توانند جهت اخذ اسناد مناقصه اصلاحی به وبسایت این شرکت به نشانی WWW.GEG.IR بخش مناقصه و مزایده مراجعه و اسناد مذکور را به همراه فرم پرسشنامه ارزیابی تأمین کنندگان دانلود نمایند. آخرین مهلت تحویل پاکات ساعت ۱۴ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۲۰ در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران می‌باشد. بازدید از محل اجرای موضوع مناقصه و حضور در جلسه پرسش و پاسخ روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۱۲ مقرر شده است. شایان ذکر است فرمت ضمانت‌نامه‌های مورد تهیه می‌بایست عیناً مطابق با فرمت ارائه شده در اسناد مناقصه باشد. شرکت معدنی و صنعتی گل گهر در قبول یا رد هر یک از پیشنهادات بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد.

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

سر مقاله

درمان اقتصاد بیمار

مقتدالانام روانبخش
عضو هیات علمی دانشگاه

بیش از یک سال از استقرار دولت سیزدهم می‌گذرد و این دولت با سیل عظیمی از نیازها و خواسته‌های مختلف به‌ویژه در حوزه اقتصاد روبه‌رو است؛ اقتصادی که آثار و عوامل تب و لرز و فشار خون بالای آن حداقل ۵ دهه است که ادامه دارد و چندین بار به اتاق جراحی و بستری در ICU برده شده، اما هنوز درمان قطعی نیافته و در مقابل هر تکانه و اندک لرزه‌ای، ناپایدار است. دولت هم‌اکنون با ده‌ها مشکل اقتصادی انباشته شده مواجه است؛ هرچند برخی از آنها باتوجه به تغییرات محیطی، چهره دیگری پیدا کرده یا ضریب اهمیت‌شان، کاهش یا افزایش یافته است. در داخل کشور کماکان موضوع تورم زمام‌گسیخته، کاهش ارزش پول ملی، بیکاری مزمن و فزاینده، کاهش رشد اقتصادی، کنترل و هدایت نشدن نقدینگی به سمت تولید و ایجاد زیرساخت‌ها، ناتوانی در جذب سرمایه‌گذاری خارجی، کند بودن روند سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، نبود بهره‌برداری مطلوب از ظرفیت‌های موجود، افزایش ضریب جینی و گسترش فقر عمومی، استمرار وابستگی به درآمدهای نفتی، استقرار نیافتن نظام جامع مالیاتی و... مشهود است. درباره محیط بین‌المللی نیز کم‌توجهی به ظرفیت‌های تجاری و بازرگانی با کشورهای همسایه (۱۵ کشور با جمعیتی بالغ بر ۶۰۰ میلیون نفر و حجم تجاری حدود ۱۴۰۰ میلیارد دلار که سهم ایران معادل ۲ درصد است)، تشنج مدام در روابط با جهان و نبود ثبات و اعتماد به رفع این تنش‌ها در روابط منطقه‌ای و جهانی، وجود تحریم و آثار اقتصادی و روانی آن بر شرکت‌های جهانی طرف مذاکره و قرارداد با ایران، بلوکه شدن بخش زیادی از درآمدهای کشور در بانک‌های خارجی و... قابل ذکر است؛ به‌تعبیری عامیانه اقتصاد ایران بین تیغه‌های قیچی تیز و برنده درگیر و گرفتار شده است. نتیجه و خروجی این چالش‌ها برای جامعه ۸۵ میلیون نفری ایران با داشتن جمعیتی جوان، توقعات و انتظارات بالا و بعضا بحق، سطح تحصیلات و بهره هوشی بالا، توان مقایسه شاخص‌های رشد و پیشرفت با کشورهای نمونه و بمباران اطلاعاتی رسانه‌های مختلف، فشارهای گوناگونی را بر دولت‌ها از جمله دولت سیزدهم وارد کرده و خواهد کرد. عامه مردم به‌ویژه قشر نخبه و روشنفکر، توقع یک نوع خانه‌تکانی در نظام اقتصادی کشور را دارند؛ اقتصادی که دچار بیماری‌های مزمن است و اطبای اقتصادی نیز در طول این چند دهه نسخ و داروهای مختلفی را تجویز کرده‌اند که یا ریشه‌ها و عوامل اصلی بیماری، ناشناخته مانده و داروها مناسب رفع آن بیماری نبوده یا بیمار طبق دستورات اطبا عمل نکرده است. ساختارهای سازمانی و قدرت اجرایی و نظام بروکراسی و مدیران عالی کشور و... نیز در این فرآیند، ضمن هزینه‌های کلان، وقت و زمان را از دست داده‌اند. نتیجه‌ای که هم‌اکنون حاصل شده اینکه اقتصاد بیمار کشور، مانند فردی مفلوج است که بر ویلچر سوار است و باید عده‌ای نیز از آن پرستاری کنند. به‌نظر می‌رسد به‌دلیل تشخیص داده نشدن صحیح بیماری‌های اقتصادی، هماهنگی و هارمونی مناسبی نیز بین اطبای اقتصادی و داروهای تجویزشده نبوده است؛ هرچند برخی از عوامل و متغیرها نیز قابل پیش‌بینی یا تحت کنترل نبوده است، مانند خروج امریکا از توافق برجام و... سیاست‌ها و راهبردهایی چون اقتصاد مقاومتی به‌دلیل مشکلات ارزی و بلوکه کردن دارایی‌ها و افزایش نرخ تورم به‌ویژه خرید مواد اولیه موردنیاز یا ماشین‌آلات و تجهیزات با مشکل مواجه شده و هزاران طرح نیمه‌تمام نیز راکد مانده، این در حالی است که از ظرفیت‌های موجود سرمایه‌گذاری شده بهره‌برداری مناسب و مطلوب نمی‌شود. بدون شک تداوم این مصادیق، نه‌تنها باعث کاهش تولید می‌شود، بلکه بستر لازم را برای استهلاک دارایی‌ها و افزایش نرخ تمام شده، کاهش کیفیت، خریداری نشدن فناوری‌های نوین و در مجموع نقصان رقابت‌پذیری و قدرت حضور در تجارت جهانی را به‌شدت فراهم کرده است. پرواضح است که پرداختن به راهکارهای اساسی در این مقاله چندان مقدور نیست، اما می‌توان به برخی از موارد اساسی آنها اشاره کرد:

۱- تبیین اهداف، سیاست‌ها و راهبردهای اقتصادی در چارچوب سیاست‌های کلان و چشم‌انداز اقتصادی کشور

۲- هماهنگی و همگرایی بین اعضای تیم اقتصادی دولت

۳- هماهنگی بین سران ۳ قوه به‌ویژه در حوزه مسائل اقتصادی و تیم اقتصادی دولت

۴- هدایت نقدینگی سرگردان در مسیر رشد و توسعه اقتصادی و ایجاد زیرساخت‌های موردنیاز

۵- در اولویت قرار دادن رفع مشکلات اقتصادی برخی مناطق و استان‌ها که تاکنون مورد توجه نبوده یا کمتر به آنها توجه شده است، مانند خوزستان و...

۶- انتخاب وزرا و معاونان و مدیران کل متخصص و استراتژیک، بدون هر نوع وابستگی خاص و اصلاح ساختار سازمانی، قوانین و مقررات اجرایی دستگاه‌های متولی در راستای چابکی و چالاکی آنها و توان تحقق اهداف موردنظر

۷- اتخاذ رویکرد تعامل مناسب با جهان به‌ویژه کشورهای منطقه و همسایه و پیوند با آنها در مسائل اقتصادی و تجاری

۸- تاکید بیشتر بر رفع مشکلات و موانع تولید در راستای پایه‌گذاری و ایجاد سنگ بنای پایدار و قوی اقتصاد مقاومتی

۹- تشویق بخش خصوصی به سرمایه‌گذاری با اصلاح و حذف عوامل بازدارنده و تقویت سازمان‌های مردم‌نهاد و تشکل‌های تخصصی

۱۰- توسعه سرمایه‌گذاری و حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان در راستای تقویت و کاربردی کردن دانش و علوم جدید و کاهش فاصله فناوری با جهان پیشرفته

۱۱- کوچک‌سازی ساختار دولت باتوجه به وجود هزاران فارغ‌التحصیل بیکار و آموزش‌دیده از طریق حمایت و گسترش شرکت‌های خصوصی و تعاونی

۱۲- بهبود نظام مدیریت سرمایه در کشور از جمله بورس و اوراق بهادار و اصلاح قوانین مربوط و...

۱۳- برخورد شدید با مفاسد اقتصادی و بروزآوری قوانین و افزایش قدرت بازدارندگی آنها و تقویت نظام‌های نظارتی و...

بسیجیان در قضایای اخیر مظلوم واقع شدند

رهبر معظم انقلاب اسلامی، بسیج را یک فرهنگ، گفتمان و تفکر دانستند و تاکید کردند: در قضایای اخیر بسیجیان مظلوم واقع شدند. به گزارش ایرنا، دیدار جمعی از بسیجیان کشور با حضرت آیت الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی به مناسبت هفته بسیج، در حسینیه امام خمینی (ره) برگزار شد.

رهبر معظم انقلاب اسلامی تاکید کردند: آزمون بسیج در میدان جنگ، حضور باشکوهی بود اما شان و جایگاه بسیج از یک سازمان نظامی بالاتر است. بسیج یک فرهنگ، گفتمان و تفکر است.

بسیج فقط برای میدان نظامی نیست، در همه میدان‌ها از جمله میدان علم، علم دین و علم مادی باید حضور داشته باشد.

رهبر انقلاب اسلامی با بیان اینکه «انقطاع نسلی حرف‌های روشنفکری است و واقعیت ندارد»، روحیه بسیجی را محدود به یک نسل و دوره ندانستند و تاکید کردند: این روحیه دهه شصتی، هشتادی و نودی هم ندارد، شما جوانان نورس هستید که امام و دوران انقلاب و دفاع مقدس را ندیدید اما همان روحیه جوان

دوران جنگ در شما هست.

ایشان تاکید کردند: امروز کشور این ظرفیت را دارد که بسیج و بسیجی تربیت کند؛ بسیج هم ظرفیت دارد که کشور را قدم به قدم با گام‌های بلند جلو ببرد.

فرمانده کل قوا خاطرنشان کردند: میلیون‌ها نفر در جهان اسلام بسیجی داریم که زبان دل ما و آنها یکی است، جهت‌گیری‌هایشان مانند جهت گیری‌های ما است.

ایشان عملگرایی را از ویژگی‌های بسیج برشمردند و افزودند: در کنار عمل‌گرایی بسیجی آرمان‌گرا است بنابراین روحیه بسیجی را باید حفظ کنید وبه اسم مغرور نشوید.

ایشان با یادآوری اینکه در جغرافیای سیاسی جهان اسلام بسیج جایگاه برجسته‌ای دارد، افزودند: جبهه استعمار غرب نسبت به غرب آسیا رویکرد خاصی دارد زیرا این منطقه مهم است، مهم‌ترین عامل حرکت چرخ‌های صنعتی غرب نفت است که در این منطقه وجود دارد. بسیج نباید فراموش کند که درگیری اصلی با استکبار جهانی است.

رئیس‌جمهوری در جلسه شورای‌عالی استاندارد تاکید کرد

جلوگیری از تولید کالای بی کیفیت

رئیس‌جمهوری با تاکید بر ضرورت صیانت از اعتماد مردم به سازمان استاندارد، گفت: این سازمان موظف است بدون کمترین ملاحظه و مسامحه‌ای از تولید یا توزیع کالای بی‌کیفیت در کشور جلوگیری کند.

به گزارش مهر، سید ابراهیم رئیسی در جلسه شورای‌عالی استاندارد کیفیت کالا را یکی از مسائل مهم و محوری در تولید کالا عنوان کرد و گفت: هدف مهم کالای استاندارد تولید کردن است و علاوه بر مدیران مراکز تولیدی، سازمان استاندارد به عنوان یک مرجع حاکمیتی و دستگاه نظارتی موظف است بر کیفیت کالا نظارت کند.

رئیس‌جمهوری در ادامه دغدغه مردم برای استفاده از کالای استاندارد را نشانه اعتماد و اطمینان مردم به این سازمان دانست و تصریح کرد: سازمان ملی استاندارد در واقع وکیل مردم برای نظارت بر ادای حقوق اجتماعی از جمله حق کیفیت، حق رضایت از خدمات، حق ایمنی، حق سلامت، حق محیط‌زیست سالم و حق کیفیت زندگی است و در همین راستا از جانب دولت نیز ماموریت دارد.

رئیسی صیانت از اعتماد مردم به سازمان استاندارد را مورد تاکید قرار داد و اظهارکرد: این سازمان موظف است بدون کمترین ملاحظه و مسامحه‌ای از تولید یا توزیع کالای بی‌کیفیت و غیراستاندارد در کشور جلوگیری کند و در انجام این ماموریت مهم اصل بر کیفیت کالا باشد نه تولیدکننده دولتی یا غیردولتی آن. رئیس‌جمهوری افزود: اگر همه نهادهایی که کارشان نظارت بر تولید در صنعت، کشاورزی و سایر بخش‌های دیگر است از همه ضمانت‌های قانونی برای جلوگیری از تولید کالای بی‌کیفیت استفاده کنند، مردم نیز به استفاده از کالای ایرانی تولید داخل بیشتر ترغیب خواهند شد.

پیگیری اجرای خدمات پس از فروش به شکل عملی، جلوگیری قاطعانه از کم‌فروشی رسمی از طریق بسته‌بندی خاص کالاها و پیگیری الگوی مصرف نسبت به همه امکانات کشور از دیگر توصیه‌های مهم رئیس‌جمهوری به سازمان ملی استاندارد بود.

در این جلسه همچنین ۱۲ مصوبه از جمله پیشنهاد اجرای اجباری استاندارد ملی ایران در بخش‌های مختلف، روش اجرایی بازنگری آئین‌نامه‌ها و ضوابط اجرایی مرتبط با قانون تقویت و توسعه نظام استاندارد، اخذ کارمزد بابت ارائه خدمات الکترونیکی استانداردسازی و اعطای نشان‌های استاندارد در هر فعالیت به نهادهای همکار سازمان و استناد وزارت نفت به استانداردهای ملی برای بومی‌سازی و مقابله با تحریم‌های ظالمانه و بهره‌مندی از ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان به تصویب رسید.

تحقق رشد ۸درصدی با تولید صادرات‌محور

عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام گفت: به‌منظور دستیابی به رشد هشت درصدی اقتصادی، باید تولید کشور جهانی و صادرات محور باشد و تقاضا افزایش پیدا کند.

به گزارش ایرنا از موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی، علی آقامحمدی در نشست تخصصی «تولید؛ دانش‌بنیان، اشتغال آفرین» با اشاره به شرایط سنی جمعیتی و چالش‌های رشد اقتصادی در کشور، افزود: کشور نیازمند نرخ رشد قابل توجهی است که اگر این امر تحقق نیابد سبب افزایش فقر، کاهش تقاضا و افزایش تورم خواهد شد.

وی، تغییر رشد اقتصادی کشور را نیازمند ارائه راهکارهای کارشناسی و تغییر شرایط اقتصادی موجود در دوره‌ای مشخص عنوان کرد و گفت: باید زنجیره تامین مالی درست مدیریت شده و رشته‌های اولویت‌دار برای تمرکز و رشد اقتصادی مشخص شود.

آقامحمدی بیان‌داشت: با توجه به شرایط اقتصادی کشور، به‌منظور تسریع در رشد اقتصادی، نیازمند یک‌سری فعالیت‌های خاص هستیم و باید متخصصانی در همین زمینه تربیت کنیم.

این عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام، لازمه دستیابی به تولید جهانی را ارتقای کیفیت تولید و مطابق با استانداردهای جهانی ذکر و بر پیاده‌سازی اصل ۴۴ قانون اساسی و انجام کار کارشناسی در این زمینه تاکید کرد.

وی بر اجرای اقتصاد مقاومتی در کشور تاکید کرد و ادامه‌داد: داشتن سازکار مناسب که مقاومت را در اقتصاد حاکم کند، امری ضروری و مهم است و اقتصاد مقاومتی نباید با اقتصاد ریاضتی اشتباه گرفته شود.

آقا محمدی اضافه‌کرد: باید فرصت‌های افزایش تقاضا در اقتصاد کشور ایجاد و مقیاس شرکت‌های تولیدی داخلی را بین‌المللی کرد تا ظرفیت‌های تولیدی‌شان را در کشورهای دیگر نشان بدهند که تعداد این قبیل شرکت‌های تولیدی در کشور کم نیست.

وی، لازمه رشد اقتصادی را بهبود زندگی مردم و افزایش تقاضا دانست و گفت: این امر باید هدف اصلی مان برای دستیابی به رشد اقتصادی باشد و باید مدیران کار کارشناسی را بشناسند و به کارشناسان اعتماد کنند.

آقامحمدی، رشد اقتصادی کشور را نیازمند انجام کار کارشناسی دانست و افزود: تدوین برنامه هفتم توسعه و بودجه سال آینده زمینه‌ای را فراهم خواهد کرد تا کار کارشناسی مدنظر قرار بگیرد و به آن توجه شود.

به گفته وی، برای تربیت کارشناس و پژوهشگر هم باید جاذبه‌ها و امتیازاتی لحاظ شود تا حداقل‌های زندگی آنها تامین باشد.

بخشنامه مالیاتی جدید برای لوکس سواران

رئیس سازمان امور مالیاتی یکم آذر ماه در بخشنامه‌ای به ادارات کل امور مالیاتی نحوه رسیدگی به اعتراضات دارندگان خودروهای گران نرخ را ابلاغ کرد.

به گزارش مهر، مالیات سالانه خودرو یک پایه مالیات بر دارایی است که ذیل دسته مالیات بر ثروت و با هدف کاهش فاصله طبقاتی و کسب درآمد برای دولت چند سالی است که در قانون بودجه دیده شده است، به گونه‌ای که ابتدا قانون بودجه سال ۱۳۹۹ نخستین بستر طرح و تصویب مالیات سالانه خودروهای گران نرخ بود.

در قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کشور اخذ مالیات سالانه از خودروهای سواری و وانت دوکابین با ارزش ۷۰۰ میلیون تومان و بیشتر لحاظ شد؛ اما دولت دوازدهم، عزم و اراده‌ای بر اجرای این قانون نداشت و عملاً وصول مالیات از این بخش، صفر ریال بود. با روی کار آمدن دولت سیزدهم، این مسئله مورد توجه تیم اقتصادی دولت قرار گرفت و در نهایت مقررات تعیین شده در بند (ش) تبصره (۶) قانون بودجه سال ۱۴۰۰، مالکان انواع خودروهای سواری و وانت دو کابین که در ابتدای سال ۱۴۰۰ مالک خودروی مزبور بوده‌اند، مشمول مالیات شدند که بر همین اساس اعلام شد که اشخاص حقوقی غیردولتی به ازای هر خودروی با ارزش روز بالاتر از یک میلیارد تومان و اشخاص حقیقی که مجموع ارزش خودروهای خود و فرزندان کمتر از ۱۸ سال تحت تکفل خود بالای یک میلیارد تومان باشد، باید مالیات بپردازند.

بررسی‌های سازمان امور مالیاتی نیز نشان داد که در مجموع ۵۵۰ هزار خودرو مشمول این مالیات شده‌اند که صاحبان آنها باید ۵، ۶۰۰ میلیارد تومان مالیات بپردازند؛ در همین راستا نیز اعلام شد که تا اسفند سال گذشته ۲۰۰۰ نفر از صاحبان این خودروها معادل ۱۲ میلیارد تومان مالیات پرداخت کرده‌اند. با ورود به سال ۱۴۰۱، در قانون بودجه باز هم به دریافت مالیات از لوکس سواران تاکید شد که بر این اساس مقرر شد کلیه اشخاص حقوقی و حقیقی مالیات سالانه خودروهای مشمول خود و فرزندان کمتر از ۱۸ سال و محجور تحت تکفل را مطابق نرخ‌های مندرج در این آیین‌نامه، حداکثر تا پایان بهمن ماه سال ۱۴۰۱ پرداخت کنند.

در این قانون تاکید شد که اگر اشخاص مشمول، تا پایان بهمن ماه سال ۱۴۰۱ نسبت به پرداخت مالیات متعلقه اقدام نکنند، سازمان امور مالیاتی می‌تواند با مطالبه سیستمی و از طریق عملیات اجرایی موضوع فصل نهم باب چهارم قانون، مالیات متعلق را وصول کند.

در همین راستا نیز مرداد امسال سازمان امور مالیاتی در اطلاعیه‌ای تأکید کرد که خودروهای میلیاردی با مجموع ارزش بیش از یک میلیارد تومان که برای آنها برگ اجرایی پرداخت مالیات صادر شده است، یک ماه برای پرداخت مالیات فرصت دارند.

در این بین، مشمولان پرداخت مالیات مذکور، اعتراضاتی در خصوص نحوه محاسبه ارزش خودروی خود که سازمان امور مالیاتی از آن تحت عنوان خودروی گران نرخ یاد کرده بود، داشتند و تمایلی به پرداخت مالیات نداشتند.

بر همین اساس نیز داوود منظور رئیس سازمان امور مالیاتی یکم آذر در بخشنامه‌ای به ادارات کل امور مالیاتی نحوه رسیدگی به اعتراضات دارندگان خودروهای گران نرخ را ابلاغ کرد که در این بخشنامه موضوعاتی همچون کاهش ارزش خودرو بر اثر آتش سوزی، تصادف، خرابی خودرو، سرقت و ... از تاریخ تعلق مالیات یعنی اول فروردین ۱۴۰۰ مورد توجه قرار گرفته است.

عکس روز

از سلسله شادی‌های مردمی در روز برد تیم فوتبال ایران در برابر ولز

عکس: میزان

ویژه تر از خبر

تفاوت مواضع اعلامی با مواضع اعمالی آژانس

عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی گفت: آژانس بین‌المللی انرژی اتمی پیام‌هایی به مقامات سازمان انرژی اتمی ارسال کرده مبنی بر اینکه مواضع اعلامی آنها با مواضع اعمالی متفاوت است. محمودعباس زاده مشکینی در گفت‌وگو با ایرنا درباره قطعنامه شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی که به تازگی بر اساس ادعاهای رژیم صهیونیستی در مورد برنامه هسته‌ای ایران به تصویب رسید، گفت: سیاست غرب همیشه بر محور تحریک آژانس بین‌المللی انرژی اتمی برای صدور قطعنامه علیه جمهوری اسلامی ایران بوده و صدور چنین قطعنامه‌ای قابل پیش‌بینی بود. اما رفتار آژانس نشان داد که این نهاد بین‌المللی در موضوع هسته‌ای، اعتبار خود را هزینه سیاست زدگی و فشار امریکا و اروپا علیه ایران کرده که برای آینده آژانس بی‌اعتباری رقم می‌زند.

عضو کمیسیون امنیت ملی وسیاست خارجی مجلس افزود: غرب به دنبال سوء استفاده از فضای داخلی کشور برای منافع خود است که در نهایت منتهی به صدور چنین قطعنامه‌ای شد؛ البته آنها می‌دانند که جمهوری اسلامی ایران از این مرحله عبور خواهد کرد و در ثبات و امنیت قرار دارد. به همین دلیل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی پیام‌هایی به مقامات سازمان انرژی اتمی ارسال کرده مبنی بر اینکه مواضع اعلامی آنها با مواضع اعمالی متفاوت است.

عباس زاده مشکینی با بیان اینکه قعطنامه آژانس با پاسخ قاطع جمهوری اسلامی ایران مواجه خواهد شد، یادآور شد: وقتی پرونده هسته‌ای بین طرفین همچنان باز است و موضوع مذاکره وجود دارد، طبیعی است که شکستن بیشتر دیوار اعتماد از سوی طرف مقابل سبب طولانی شدن ترمیم آن خواهد شد.

وی درباره دلیل اصلی صدور قطعنامه شورای حکام علیه جمهوری اسلامی گفت: سفرهایی که دبیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به تل آویو دارد و رویکرد فشار حداکثری رژیم صهیونیستی به ایران، در تدوین و تصویب این قطعنامه تاثیر بسزایی داشت. این در حالی است که رژیم صهیونیستی عضو ان‌پی‌تی نیست و بیش از ۲۰۰ کلاهک هسته‌ای دارد.

وی خاطرنشان کرد: اگر سازمان بین‌المللی انرژی اتمی در قبال ایران تندروی کند، تمام منافع غربی‌ها و رژیم صهیونیستی که زیرذربین و رصد جمهوری اسلامی ایران قرار دارد با ضربه و پاسخ محکمی روبه‌رو خواهند شد.

شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در وین قطعنامه جدیدی را در محکومیت «عدم همکاری ایران» با این نهاد تصویب کرد که ایران اعلام کرد حتما پاسخی جامع و منظم هسته‌ای به این قطعنامه آژانس خواهد داد. آژانس بین‌المللی انرژی اتمی قطعنامه‌ای را تصویب کرد که ۲۶ عضو از ۳۵ عضو این آژانس با متن ارائه شده توسط امریکا و تروئیکای اروپا (بریتانیا، فرانسه و آلمان) موافقت کردند.

صنعتگران گرفتار در مارپیچ‌های بانکی

آموزش به سبک دانش‌بنیان‌ها

کالابرگ الکترونیک سد راه تورم

خبر

مدیر مرکز همکاری‌های فناورانه دانش‌بنیان خبر داد

دسترسی خودروسازان به دستاوردهای فناورانه

گروه صنعت
editor@smtnews.ir

تا کنون چند تفاهمنامه میان شرکت‌های دانش‌بنیان و خودروسازان به امضا رسیده که نشان از توسعه همکاری این دوگروه در راستای رونق کیفی تولیدات خودرو دارد. چنانچه مدیرعامل گروه صنعتی ایران خودرو نیز چندی پیش از انعقاد ۵۴ تفاهمنامه همکاری ایران‌خودرو با شرکت‌های دانش بنیان خبر داد. به گفته مسئولان، همواره فعالیت‌ها و دستاوردهای شرکت‌های فناور و دانش‌بنیان کشور مورد توجه گروه‌های خودروسازی کشور قرار گرفته است. برهمین اساس نیز گروه صنعتی ایران‌خودرو با ایجاد «مرکز نوآوری» به فراخور نیازهایی موجود درراستای هماهنگی میان گروه‌های صنعتی با شرکت‌های فناور، دانش‌بنیان و نخبگان کشور گام برمی‌دارد.

عکس: صنعت

در حوزه فناوری آزمون و صحه‌گذاری انواع آزمون‌ها، ابزارها، روش‌ها و استانداردهای آن شناسایی‌شده و مراکز علمی و دانش‌بنیان به شرکت ایتراک که مسئولیت آزمون قطعات و مجموعه‌های خودرو را برعهده دارد، متصل می‌شوند

مدیر مرکز همکاری‌های فناورانه دانش‌بنیان ایران‌خودرو از ایجاد امکان بهره‌برداری از نتایج همکاری‌های فناورانه ایران‌خودرو با شرکت‌های دانش‌بنیان توسط سایر خودروسازان خبر داد.

امین‌اله حدادی، مدیر مرکز همکاری‌های فناورانه دانش‌بنیان ایران‌خودرو با بیان اینکه در حال حاضر مرکز همکاری‌های فناورانه دانش‌بنیان ایران‌خودرو در حال یکپارچه‌سازی تمامی فعالیت‌های فناورانه و دانشی در سطح این گروه صنعتی است، گفت: این مرکز به‌عنوان نقطه اتصال بخش‌های گوناگون و شرکت‌های زیرمجموعه ایران‌خودرو با مراکز علمی و دانشی سطح کشور فعالیت می‌کند.

▣ پروژه‌های دانش‌محور موازی

به‌گزارش ایکوپرس، حدادی افزایش بهره‌وری و حذف اجرای پروژه‌های دانش‌محور موازی در سطح گروه را از نتایج اولیه فعالیت مرکز همکاری‌های فناورانه دانش‌بنیان ایران‌خودرو دانست و اظهار کرد: بهینه‌سازی منابع سازمان و جلوگیری از هدررفت منابع با یکپارچه‌سازی تمامی فعالیت‌های فناورانه با جدیت فراوان دنبال می‌شود.

حدادی از برنامه‌ریزی برای فعالیت در حوزه‌های گوناگون فناورانه خبر داد و افزود: فناوری‌های طراحی محصول و مجموعه و قطعات، ساخت، تولید و گذار به صنعت ۴ و هوشمندسازی همراه با اتصال شبکه‌ای، فناوری‌های نرم‌افزاری و سیستم افزاری شامل معماری و سخت‌افزاری در محصول و فناوری اطلاعات و مدیریت آن در سازمان و شبکه‌ها از جمله محورهای مهم فعالیت‌های فناورانه فعلی هستند.

▣ محورهای برنامه‌ریزی‌شده

وی تصریح کرد: فناوری آزمون و صحه‌گذاری در سطح قطعه، مجموعه و خودرو و انواع خدمات، فناوری‌های نرم انواع خدمات به مشتریان شامل فروش، خدمات پس از فروش و انواع خدمات جنبی نوین و هوشمند و شبکه‌ها و فناوری‌های تامین مالی و بیمه و فناوری‌های لجستیک نیز از مهمترین محورهای برنامه‌ریزی‌شده برای فعالیت هستند که نتایج آن، به‌طور مستقیم به نفع تمامی ذی‌نفعان گروه صنعتی ایران‌خودرو خواهد بود.

مدیر مرکز همکاری‌های فناورانه و دانش‌بنیان ایران‌خودرو با بیان اینکه مجموعه شرکت‌های دانش‌بنیان در سطح کشور را شناسایی کرده و هر حوزه را به سازمان مربوط در گروه صنعتی ایران‌خودرو متصل می‌کنیم، خاطرنشان کرد: به‌عنوان مثال در حوزه فناوری آزمون و صحه‌گذاری انواع آزمون‌ها، ابزارها و روش‌های و استانداردهای آن شناسایی‌شده و مراکز علمی و دانش‌بنیان به شرکت ایتراک که مسئولیت آزمون قطعات و مجموعه‌های خودرو را برعهده دارد برای رفع نیازمندی‌های این بخش متصل می‌شوند.

وی افزود: در حوزه تامین مالی و بیمه با پشتیبانی و حمایت معاونت مالی و اقتصادی نیز با استفاده از ظرفیت برخی از شرکت‌های دانش‌بنیان و مراکز علمی و پژوهشی، به‌دنبال استقرار نظام‌های نوین خواهیم بود تا علاوه بر سرعت‌بخشی به فرآیندها، بتوانیم در راستای تامین منافع مشتریان گام برداریم.

▣ اپلیکیشن «بسپر»

حدادی اپلیکیشن «بسپر» کاری از شرکت امداد ایران‌خودرو ایران را از جمله پروژه‌های مهم برای تسریع در ارائه خدمات به مشتریان برشمرد و گفت: با تجمیع فعالیت‌های مرتبط با مشتریان در این سامانه در آینده نزدیک به کمک ظرفیت‌های دانش‌بنیان، می‌توانیم مسیر خدمت‌رسانی را کوتاه‌تر کنیم. وی بهینه‌سازی منابع مالی، سودآوری و درآمدزایی را از جمله نتایج تجمیع فعالیت‌های دانش‌بنیان در سطح گروه صنعتی ایران‌خودرو و ارائه خدمات به سایر خودروسازان برشمرد.

▣ همکاری‌های فناورانه دانش‌بنیان

حدادی مرکز همکاری‌های فناورانه دانش‌بنیان را نقطه اتصال شرکت‌ها، نهادها، مراکز دانشی مانند دانشگاه، پارک علم و فناوری و پردیس‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان به گروه صنعتی ایران‌خودرو توصیف و اظهار کرد: این مرکز به‌عنوان ترمینال ارتباطی به‌دنبال جذب ایده‌های دانش‌پایه از طریق این مراکز و یا خارج از چارچوب بروکراتیک و بهره‌مندی از آن در رفع نیازهاست.

مدیر مرکز همکاری‌های فناورانه دانش‌بنیان ایران‌خودرو با بیان اینکه به کمک معاونت حقوقی ایران‌خودرو به‌دنبال تنظیم نظام‌نامه حقوقی برای مشخص شدن مالکیت معنوی محصول دانش‌بنیان در قرارداد با مراکز یادشده هستیم، افزود: با تعریف نیاز فناورانه، به‌دنبال رفع آن از طریق شرکت‌های دانش‌بنیان و مراکز دانشی هستیم. براساس برنامه برای این اقدام نیز زیست‌بوم فناوری متشکل از مجری مرتبط از ایران‌خودرو و مراکز علمی از جمله پارک‌های علم و فناوری، پژوهشکده‌ها، آزمایشگاه‌ها، مراکز علمی کشور مانند بنیاد علمی نخبگان، صندوق توسعه نوآوری، معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، معاونت علمی و فناوری وزارت علوم و تحقیقات و سایر نهادهای مرتبط حاکمیتی ایجاد خواهد شد. وی با بیان اینکه با شکل‌گیری این ساختار دیگر رسیدن به موضوعات دانشی سخت نخواهد بود و در مسیر اجرا قرار خواهد گرفت، خاطرنشان کرد: طرح پیشنهادی ارائه‌شده توسط مراکز علمی از منظر هزینه، کیفیت و زمان اجرا موردبررسی قرار می‌گیرد و به این ترتیب، بهترین گزینه برای اجرای پروژه‌های دانش‌بنیان تعیین می‌شود.

حدادی معیار و اسلوب تعیین ارائه‌دهنده فعالیت دانش‌بنیان را علاوه بر مراکز و نهادهای معتبر شناخته شده، اشخاص حقیقی فعال در حوزه فناورانه خودرو دانست و گفت: از هر فعالیتی توسط هر نهاد یا شخصی که رفع کننده نیاز دانشی و فناورانه ایران‌خودرو باشد، استقبال می‌کنیم.

▣ مسیر هموار حمایت

به گفته وی، پس از شناسایی و تعیین شرکت و یا شخص حقیقی ارائه‌دهنده محصول دانش‌بنیان، تولید انبوه محصول با حمایت گروه صنعتی ایران‌خودرو و یا سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و یا شتاب‌دهنده‌ها امکان‌پذیر خواهد بود.حدادی افزود: در حال حاضر ۸۴ همکاری فناورانه در حوزه‌های مختلف فعالیت گروه صنعتی ایران‌خودرو به‌صورت قرارداد در حال اجرا بوده و ۳۵ تفاهم‌نامه نیز در دست بررسی و تبدیل به قرارداد اجرایی است. وی افزود: راه‌اندازی پردیس تخصصی مشترک، یکی از راهبردهای گروه صنعتی است که در مرحله نهایی‌سازی قرار دارد.

امین‌اله حدادی

مرکز همکاری‌های فناورانه دانش‌بنیان ایران‌خودرو در حال یکپارچه‌سازی تمامی فعالیت‌های فناورانه و دانشی در سطح این گروه صنعتی است

سخن پایانی

حوزه حمل و نقل همواره از دغدغه‌های اصلی دولت بوده که اکنون نیز با ورود فناوری‌ها و نوآوری‌های جدید به این عرصه از جمله خودروهایی با سوخت پاک و خودران، بیش از پیش نیازمند بهره‌گیری از توانمندی‌های دانشگاهی و به ویژه شرکت‌های فناور و دانش‌بنیان در صنعت خودرو کشور هستیم. به گفته کارشناسان صنعت، برای تحقق این مهم، ایجاد یک زیست بوم فناورانه و نوآورانه متشکل از دانشگاه‌ها، شرکت‌های فناور و دانش‌بنیان و بخش صنعت لازم است تا ذیل فعالیت‌های این زیست بوم، بر روزآمدسازی صنعت خودرو کشور کمک کنیم.

رقابت‌پذیری صنعتی در اقتصاد ایران

تحلیلی بر عملکرد رقابت‌پذیری صنعتی در اقتصاد ایران از نگاه سازمان توسعه صنعتی ملل متحد (یونیدو) نشان می‌دهد، ساختار تولید صنعتی ایران از سال ۲۰۱۰ به بعد تضعیف شده و از نقش بخش صنعت هم از بعد ارزش‌افزوده صنعتی و سهم در اقتصاد ملی و هم از بعد سطح فناوری کاسته شده است.

به گزارش ایرنا، یافته‌های این مطالعه نشان می‌دهد شاخص عملکرد رقابت صنعتی (CIP) ایران در سال ۲۰۲۰ با امتیاز ۴۶ هزارم در جایگاه ۵۵ام جهان قرار گرفت. وضعیت عملکرد رقابت‌پذیری صنعتی ایران پایین‌تر از متوسط جهانی (۶۲ هزارم) قرار دارد.

بررسی تحولات ساختار تولید و تجارت صنعتی ایران در دو دهه اخیر نشان می‌دهد ساختار تولید صنعتی ایران از سال ۲۰۱۰ به بعد تضعیف شده و از نقش بخش صنعت هم از بعد ارزش‌افزوده صنعتی و سهم در اقتصاد ملی و هم از بعد سطح فناوری کاسته شده است، به نحوی که سهم بخش صنعت در اقتصاد کشور در سال ۲۰۲۰ (سال ۱۳۹۹) به ۱۲.۹ درصد و سهم صنایع با فناوری متوسط و پیشرفته به حدود ۴۴ درصد تنزل پیدا کرد. به‌عبارت دیگر در سال‌های برنامه پنجم و ششم توسعه در مقایسه با دو برنامه سوم و چهارم توسعه، ساختار تولید صنعتی کشور تضعیف‌شده و در واقع می‌توان گفت از نقش آن در اقتصاد ملی کاسته شد.

در مقابل اما، ساختار تجارت یا صادرات صنعتی در کشور روند رو به بهبودی داشته است؛ به‌گونه‌ای که سهم صادرات صنعتی از کل صادرات غیرنفتی کشور از حدود ۹ درصد در سال ۲۰۱۰ به حدود ۴۰ درصد در سال ۲۰۲۰ و سهم صادرات محصولات با سطح فناوری متوسط و پیشرفته نیز از حدود ۱۸ به ۳۳ درصد افزایش پیدا کرد؛ بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که عملکرد صنعتی کشور در سال‌های برنامه پنجم و ششم توسعه از بعد تحول در ساختار تولید صنعتی دارای پسرفت و از بعد تحول در ساختار تجارت صنعتی دارای پیشرفت بوده است. همچنین بررسی داده‌های سری زمانی یونیدو بیانگر متوقف شدن موتور خلق ارزش در بخش صنعت ایران و قرار گرفتن میزان ارزش‌افزوده صنعتی حول رقم ۶۰ میلیارد دلار در یک دهه اخیر است. به‌عبارت دیگر، میزان ارزش‌افزوده بخش صنعت ایران در یک دهه اخیر با رقم سال ۲۰۰۹ (سال ۱۳۸۸) یکسان است. براساس نتایج مطالعات پایش محیط کسب‌وکار می‌توان نتیجه گرفت تشدید و تداوم تحریم‌های غرب از اوایل دهه ۹۰ و به‌دنبال آن «اورشوتینگ» نرخ ارز به‌ویژه در اوایل سال ۱۳۹۷، عدم‌ثبات در مقررات و بخشنامه‌های دولتی، عدم‌مدیریت مناسب زنجیره‌های تامین مواد اولیه و تامین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی و در نهایت افزایش سرسام‌آور هزینه‌های مبادله، مهم‌ترین دلایل متوقف شدن موتور خلق ارزش در بخش صنعت ایران طی یک دهه اخیر است.

در یک ماه گذشته رخ داد

صعود چندپله‌ای قیمت خودرو در بازار

روند قیمت‌ها در بازار خودرو طی یک ماه اخیر نشان می‌دهد بازار با افزایش قیمت قابل‌توجهی در این مدت روبه‌رو بوده است.

به‌گزارش ایسنا، بررسی بازار خودرو در آبان نشان می‌دهد قیمت پرتیراژهای داخلی بین ۱۰ تا ۶۰ میلیون تومان در این یک ماه افزایش یافته است. در این میان، خودرو هایما، ۱۳۵ میلیون تومان افزایش قیمت را تجربه کرده است. این در حالی است که فروشندگان همچنان از عرضه خودروها امتناع کرده و قیمت‌ها را بالا می‌برند و بازار در بالاترین حالت رکود قرار دارد.

در محصولات ایران‌خودرو، کمترین میزان افزایش قیمت، ۱۷ میلیون و بیشترین آن، ۶۰ میلیون تومان است. البته همان‌طور که اشاره شد، هایما S۷ توربوپلاس تولیدی امسال ۱۳۵ میلیون تومان و هایما S۷ تولیدی سال گذشته ۱۰۵ میلیون تومان گران شده است.

در محصولات سایپا، اما شیب افزایش قیمت‌ها ملایم‌تر است و در این بازه یک ماهه، قیمت خودروها بین ۴ تا ۳۰ میلیون تومان افزایش یافته است.

مقایسه آخرین قیمت خودروهای پرتیراژ در آبان ماه و همچنین میزان افزایش قیمت در این مدت به شرح زیر است:

گفتنی است که در آخرین روز آبان (دوشنبه)، هزار خودرو پژو ۲۰۷ با میانگین قیمتی ۳۴۲ میلیون و ۸۴۲ هزار و ۴۰۰ تومان در حدود یک ساعت رقابت، در بورس کالا معامله شد؛ این در حالی است که یک روز پیش از آن (یکشنبه ۲۹ آبان)، پژو ۲۰۷ حدود ۴۴۰ میلیون تومان در بازار قیمت‌گذاری شده بود. با احتساب ۱۳ درصد مالیات و عوارض و نیز ۴ میلیون و ۳۷۱ هزار تومان هزینه ثابت که به مبلغ معامله اضافه می‌شود، خرید پژو ۲۰۷ از بورس کالا به‌طور میانگین برای خریداران حدود ۳۹۲ میلیون تومان تمام شده است. البته باید توجه داشت که خودروهای عرضه‌شده در بورس کالا تحویل سه ماهه بوده (۳۰ بهمن) که هزینه خواب پول آن بر مبنای نرخ سود سپرده بانکی حدود ۲۰ میلیون تومان برآورد می‌شود؛ با این حساب می‌توان گفت خرید این خودرو از بورس کالا حدود ۲۸ میلیون تومان برای متقاضیان آن سود داشته است.

▣ تاثیر نوسانات نرخ ارز در بازار خودرو

رئیس اتحادیه نمایشگاه‌داران و فروشندگان خودرو تهران، ضمن اشاره به افزایش قابل‌توجه قیمت‌ها در بازار خودرو تحت‌تاثیر نوسان‌های افزایشی نرخ ارز در دو هفته اخیر، از استمرار رکود حاکم بر بازار و البته عقب‌نشینی فروشندگان خودرو در این بازار خبر داد.

سعید موتمنی، رئیس اتحادیه نمایشگاه‌داران و فروشندگان خودرو تهران در گفت‌وگو با ایسنا اظهار کرد: خودرو یک کالای سرمایه‌ای است و از همین‌رو کوچک‌ترین نوسان در نرخ ارز، تاثیر خود را بر بازار خواهد گذاشت که علت اصلی آن نیز محدودیت‌های ارز مضاف بر اختلاف قیمت کارخانه و بازار است. طبق روالی که در گذشته شاهد بودیم، فاصله قیمت محصولات از کارخانه تا بازار که زیاد شد، نوسان افزایشی نرخ ارز افزایش قیمت خودروها اعم از داخلی‌های پرتیراژ، مونتاژی و وارداتی را رقم زد.

وی تصریح کرد: این افزایش قیمت قابل‌توجه نیز بوده است. به‌عنوان مثال، پرتیراژهای خودروسازان داخلی همچون پژوها و سمند نسبت به یک ماه گذشته، ۱۵ تا ۱۸ میلیون تومان گران‌تر شده‌اند یا دناپلاس اتوماتیک نسبت به یک ماه گذشته، افزون بر ۵۰ میلیون تومان افزایش قیمت داشته است. در محصولات سایپا نیز محصولاتی مانند تیبا و کوییک ۵ تا ۱۰ میلیون تومان هم افزایش قیمت را تجربه کرده‌اند. در محصولات مونتاژی نیز مانند هایما حدود ۱۰۰ میلیون افزایش قیمت داشته است.

رئیس اتحادیه نمایشگاه‌داران و فروشندگان خودرو تهران تصریح کرد: در حقیقت قیمت‌ها در بازار خودرو روندی صعودی طی کرده است؛ ضمن اینکه یکی از مشکلات اساسی این است که اکنون ۷ ماه از سال گذشته، در این مدت، چه تعداد خودرو فاکتور شده است؟ آمار نشان می‌دهد تعداد خودروهای فاکتور شده متناسب با میزان تقاضا نبوده و نسبت به تقاضای بازار بسیار کمتر بوده است. همین موضوع بر روند صعودی قیمت‌ها در بازار خودرو تاثیرگذار بوده است. ضمن اینکه ثابت نگه‌داشتن قیمت محصولات در کارخانه طی یک سال گذشته نه تنها منجر به کاهش قیمت‌ها در بازار نشده، بلکه افزایش قیمت‌ها را هم رقم زده است و در واقع عرضه پاسخگوی تقاضا نبوده است.

▣ سطح معاملات به کمترین حد رسید

موتمنی در ادامه تاکید کرد: همچنین طی دو هفته اخیر نیز تاثیر روانی افزایش نرخ ارز را موثر بر بازار خودرو دیده‌ایم و فروشندگان به‌نوعی عقب‌نشینی کرده و چندان راغب به فروش خودروهای خود نیستند. البته بخشی از پول‌هایی که از بورس خارج شد و افراد سرمایه‌های خود را از بازار سرمایه بیرون آوردند، خواه‌ناخواه به سمت بازار خودرو وارد شد و تاثیر خود را گذاشت. همه این موارد دست‌به‌دست هم داد تا روند صعودی قیمت‌ها در بازار خودرو اوج بگیرد.

وی درباره وضعیت معاملات در بازار خودرو، گفت: ماه‌هاست رکود در بازار خودرو دیده می‌شود و خریدوفروش در این بازار به حداقل خود رسیده است. معاملات بسیار محدود و بنابر ضرورت انجام می‌شود و خریدار به بازار مراجعه نمی‌کند. نوسانات اخیر نرخ ارز نیز سبب شد اکثریت فروشندگان خودرو، از ورود به این بازار امتناع ورزند. سطح معاملات در ۶ ماهه اخیر نیز پایین بوده و در حال حاضر، کمتر هم شده و در هر صورت، قیمت اعلامی فروشندگان، بالاتر رفته است.

برنامه تکمیل آزمون‌های ۸۵گانه در ایتراک

مدیرعامل شرکت ساپکو در بازدید از ایتراک به‌عنوان بزرگ‌ترین مرکز آزمایشگاهی و آزمون قطعات و مجموعه‌های خودرو در خاورمیانه (ایتراک)، بر ضرورت توسعه همکاری و تعامل شرکت ایتراک و مراکز مهندسی ایران‌خودرو و ساپکو تاکید کرد.

به‌گزارش ایکوپرس، بهروز غفاری ضمن تاکید بر توسعه فعالیت‌های مهندسی در زنجیره تامین، گفت: نقش شرکت ایتراک در نهادینه‌سازی و توسعه دانش مهندسی و استانداردهای حوزه آزمون، بسیار کلیدی است. وی اهتمام جدی به تحقیق و توسعه را پاشنه آشیل توسعه صنعت خودروسازی و نقش آن را در کاهش هزینه و بهای تمام‌شده، افزایش کیفیت و جلب رضایت مشتری، بسیار خطیر عنوان کرد. غفاری با معرفی شرکت ایتراک به‌عنوان یک مرکز دانش‌بنیان، تاثیرگذار و مطرح در مقایسه با شرکت‌های مطرح در این حوزه، بر ضرورت ایجاد مرکز آزمون جاده‌ای و تصادف و همچنین تکمیل قابلیت انجام آزمون‌های ۸۵گانه خودرو در شرکت ایتراک تاکید کرد و گفت: توسعه مراکز آزمون خودرو شرط لازم در توسعه صنعت خودرو کشور است.

وی تعامل هدفمند شرکت ایتراک با مهندسی ساپکو و مرکز تحقیقات ایران‌خودرو را زمینه‌ساز توسعه دانش مهندسی دانست و با اشاره به ارزش دانش، آن را غیرقابل ارزش‌گذاری معرفی و بر ضرورت توسعه دانش مهندسی از گذرگاه تعامل ایتراک و مراکز طراحی مهندسی تاکید کرد. در ادامه این بازدید، جهاندیده، مدیرعامل ایتراک ضمن ارائه گزارش عملکرد و برنامه‌های این شرکت، از کسب ۵.۲ میلیارد سود در ۶ ماهه گذشته، تحقق ۹۰ درصد درآمد سال ۱۴۰۰ در ۶ ماهه نخست امسال براساس گزارش حسابرسی مجمع میان‌دوره‌ای شرکت ایتراک و جهت‌گیری و برنامه‌ریزی این شرکت در راستای توسعه آزمون‌ها در حوزه ماژول و مگاماژول‌های خودرو خبر داد.

وی ضمن معرفی پروژه‌های در دست اجرا و توسعه‌ای شرکت ایتراک، اظهار کرد: عزم جدی ایتراک در راستای تکمیل آزمون‌های ۸۵ گانه و ضرورت ایجاد مرکز آزمون جاده‌ای قرار دارد.

گفتنی است مدیرعامل ساپکو و قائم‌مقام این شرکت، در این بازدید از ۱۸ آزمایشگاه تخصصی شرکت ایتراک در حوزه‌های مختلف ارتعاش و خستگی، برق و الکترونیک، پلیمر و نساجی، کالیبراسیون، موتور و قوای محرکه، مکانیک، متالورژی، نورسنجی، ماشین‌های الکتریکی، سازگاری الکترومغناطیسی و ... بازدید کردند.

یادداشت

بانک وام نمی‌دهد

امیرحسین جلالی
فعال صنعت خودرو

بانک‌ها عمدتا تسهیلاتی برای سرمایه ثابت در اختیار صنعتگران قرار نمی‌دهند و در اغلب موارد از پرداخت تسهیلات به بخش تولید اکراه دارند. این امر سبب می‌شود سرمایه‌گذاری جدیدی برای نوسازی ناوگان سخت‌افزاری واحدهای تولید انجام نشود، این در حالی است که تولیدکننده برای بازسازی خطوط تولید، نیاز به سرمایه ثابت دارد.

تامین سرمایه در گردش ازسوی بانک‌ها در صنعت خودرو در چند قالب انجام می‌شود. به‌عنوان مثال در واحدهای قطعه‌سازی، صنعتگران پول محصولات خود را به‌دلیل مشکلات مالی خودروسازان، از طریق خرید دین دریافت می‌کنند، اما بانک‌های خصوصی، ۲۵ درصد کل مبلغ خرید دین را مسدود می‌کنند که البته این رقم در بانک‌های دولتی کمتر است. این امر سبب می‌شود قطعه‌سازان به تمام پول خود دسترسی نداشته باشد؛ بنابراین صنعتگران اقبال زیادی از دریافت تسهیلات بانکی ندارند. در این میان، قطعه‌ساز هم به‌عنوان طلبکار، مبلغی کمتر از کل پول خود را دریافت می‌کند.

برای تعیین میزان تسهیلات بانکی برای صنعتگران باید بین نیاز واحدهای تولیدی آنها و سقف وامی که در نظر گرفته می‌شود، تناسب برقرار شود. در این میان ضرورت دارد موانع سر راه تولید به‌معنای واقعی برداشته شوند، زیرا این تسهیلات بی‌حساب‌وکتاب نیستند و خرید دین، بخشی از طلب‌های قطعه‌سازان از خودروسازان است که باید پرداخت شود. این در حالی است که بانک‌ها، چک‌های خرید دین را قبول نمی‌کنند یا چک را چند ماه نزد خود نگه می‌دارند یا بخشی از مبلغ را مسدود می‌کنند؛ بنابراین به همان نسبت نقدینگی در واحدهای تولیدی آب می‌رود.

این روند، شرایط را برای تولید دشوارتر و بغرنج‌تر می‌کند. در این بخش برخی تفاهمنامه‌های مالی هم بین صنعت و نظام بانکی منعقد می‌شود که البته اجرای آنها زمانبر است. به‌عنوان مثال، مذاکراتی درباره اوراق «گام» انجام شده و قرار است مقدار زیادی اوراق گام برای فروش آینده در حوزه صنعت خودرو برای زنجیره تامین، بابت بدهی خودروساز به قطعه‌ساز پرداخت شود. چالشی که در این بخش وجود دارد این است که گاهی قطعه‌سازان به پول نیاز دارند؛ بنابراین ناچار می‌شوند این اوراق را در بازار با قیمتی نازل و کمتر از نرخ واقعی به‌فروش برسانند. این مابه‌التفاوت گاهی از سوی خودروساز پرداخت می‌شود و در بیشتر مواقع پرداخت نمی‌شود. این روند شرایط را برای تولید، نه‌تنها تسهیل نمی‌کند، بلکه روزبه‌روز سخت‌تر می‌کند، این در حالی است که تولیدکننده باید محصولش را تولید و تامین کند و در ادامه خریدار پول آن را بپردازد.

برخی تولیدکنندگان مجبورند برای دریافت پول محصولات خود، دوندگی زیادی کنند. شرکت‌های خودروساز مشکلات مالی زیادی دارند که این امر سبب‌شده شرکت‌های دیگر که با این صنعت همکاری دارند، به‌نوعی درگیر مشکلات آنها شوند. هنگامی که قطعه‌ساز باید پول محصولاتش را با خرید دین یا اوراق گام از سیستم بانکی دریافت کند، موانعی که نظام بانکی به‌وجود می‌آورد، مشکلات را برای آنها دوچندان می‌کند.

در شرایطی که نرخ ارز و تورم بالا رفته و نوسانات در این بخش همچنان ادامه دارد، به همان نسبت قیمت مواد اولیه افزایش دارد و به‌نوعی می‌توان گفت ثابت نیست، برخوردهای انقباضی نظام بانکی، نه‌تنها تعامل سیستم بانکی با تولیدکننده را زیرسوال می‌برد که در نتیجه آن، شاهد افزایش موانع تولید خواهیم بود.

سقف اعتباری تسهیلات برای قطعه‌سازان باتوجه به روند پرداخت مالی خودروسازان، دچار چالش شده و قطعه‌ساز با هزینه‌کرد از اعتبار خود نزد بانک برای دریافت پولش از خودروساز که در قالب خرید دین، اوراق گام و... پرداخت می‌شود، اقدام می‌کند؛ بنابراین تسهیلات کمتری وارد چرخه تولید می‌شود و به کمک تولیدکننده و صنعتگر می‌آید.

هدف‌گذاری برای بازگشت ۲ هزار واحد صنعتی راکد به چرخه تولید

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت و مدیرعامل سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران، یکی از سیاست‌های دولت را احیای واحدهای صنعتی راکد عنوان کرد و گفت: بازگشت ۲ هزار واحد صنعتی راکد به چرخه تولید برای امسال هدف‌گذاری شده است.

به‌گزارش ایرنا، علی رسولیان در حاشیه بازدید از ناحیه صنعتی باغملک با بیان اینکه تاکنون بیش از ۸۶۰ واحد تولیدی راکد در سطح کشور به چرخه تولید بازگشته‌اند، افزود: رویکرد وزارت صنعت، معدن و تجارت، ایجاد توازن صنعتی در کشور است تا در مناطق گوناگون کشور، پروژه‌های صنعتی توسعه یابد. وی با اشاره به اینکه برخی شهرک‌های صنعتی کشور با مشکل زیرساخت مواجهند، ادامه داد: امسال ۹۰ میلیارد ریال اعتبار برای ایجاد زیرساخت در شهرک‌های صنعتی پیش‌بینی‌شده تا اقدامات موثری در شهرک‌های صنعتی انجام شود.

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت در ادامه با اشاره به سفر خود به استان خوزستان و شهرستان ایذه با بیان اینکه ۴ واحد تولیدی راکد در شهرستان ایذه به چرخه تولید بازگشته‌اند، گفت: برای بازگشت به تولید ۲ واحد دیگر نیز اقدامات لازم در حال انجام است. هدف این است که همه واحدهای تولیدی که ظرفیت تولید دارند و راکد هستند را به چرخه تولید برگردانیم. رسولیان به بازدید خود از شهرک‌ها و نواحی صنعتی باغملک و ایذه اشاره کرد و افزود: در بازدید از نواحی و شهرک‌های صنعتی باغملک و واحدهایی که در زمینه تولید پلاستیک و لوله فعالیت دارند، مسائل و مشکلات آنها بررسی شد.

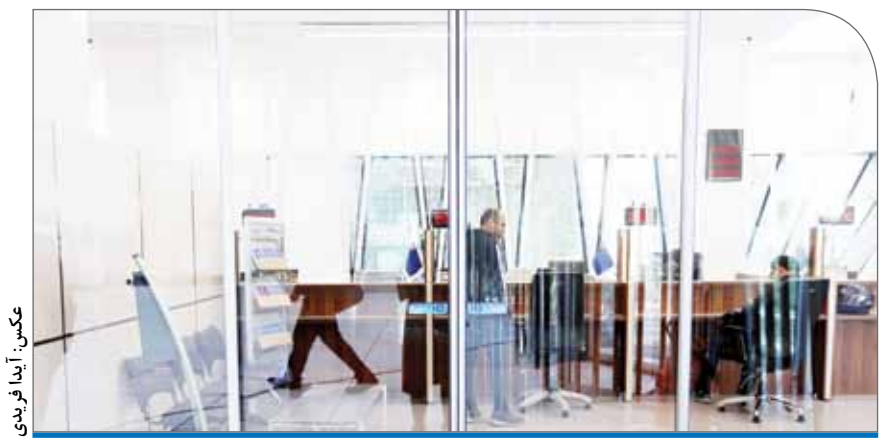
کارشناسان بر ضرورت تداوم حمایت از صنعت تاکید دارند

صنعتگران گرفتار در مارپیچ‌های بانکی

شهناز صفایی
editor@smtnews.ir

تامین نقدینگی و سرمایه در گردش، ضامن استمرار تولید است. یکی از روش‌های تامین نقدینگی حمایت بانک‌هاست و وابستگی صنعتگران به بانک‌ها، امری اجتناب‌ناپذیر است؛ این رویکرد نه‌تنها در کشور ما، بلکه در کشورهای صنعتی و توسعه‌یافته هم دنبال می‌شود. البته در ساختار تفاوت‌های قابل‌توجهی بین حمایت‌های بانکی در ایران با سایر کشورها وجود دارد. در تشریح دلایل این امر، برخی صاحب‌نظران به شرایط خاص کشورمان اشاره می‌کنند که زمینه‌ساز نوع خاصی از حمایت‌های بانکی است و اینکه قوانین بانکی در راستای حمایت از صنعتگر برای شرایط بحرانی تدوین نشده‌اند و اگر انتظار حمایت همه‌جانبه و درست از صنعتگران را داریم باید در این قوانین و مقررات به‌اصطلاح حامی، تجدیدنظر کنیم.

صمت باتوجه به شرایط خاص اقتصاد کشور، کمبود نقدینگی و مشکلاتی که بر بخش صنعت سایه انداخته و به‌طبع بانک‌ها را نیز درگیر کرده با برخی از فعالان صنعت کشور گفت‌وگویی داشته که در ادامه می‌آید.

عکس: آیدا فریدی

در کشور استفاده از حمایت‌های بانکی، آخرین گزینه برای صنعتگر است، در حالی که در کشورهای توسعه‌یافته نخستین گزینه است. چرا؟ چون هم سرمایه‌گذاری در این بخش امن‌تر و برگشت سرمایه راحت‌تر است و هم سودی که از سوی بانک طلب می‌شود، معقول‌تر است

وابستگی اجتناب‌ناپذیر بانک و صنعت

از یک سو کمبود نقدینگی سال‌هاست تبدیل به معضل سیستم بانکی کشور شده و از سوی دیگر، در وابستگی صنعتگران به سیستم بانکی به‌ویژه در شرایط کنونی، شکی نیست. این وابستگی باید با حمایت پاسخ داده شود تا تاثیر مثبتی بر اقتصاد بگذارد. حال این سوال مطرح است که صنعتگر برای ادامه فعالیت چقدر به سیستم بانکی وابسته است؟

امید رضایی، کارشناس حوزه صنعت در این زمینه به صمت گفت: بانک و صنعت به هم وابسته هستند و به‌نوعی به ساختار صنعتی که به سیستم بانکی وابستگی ندارد باید شک کرد. همه صنعتگران ما وابسته به حمایت‌های بانکی در قالب‌های گوناگون هستند. البته از سمت بانک، حمایت‌ها به آن شکلی که انتظار می‌رود از صنعت و صنعتگران نمی‌شود که این مسئله خود مشکل‌ساز است. این وابستگی برای هر صنعتگری وجود دارد و می‌توان گفت بخشی از وظیفه تامین سوخت موتور محرک تامین نقدینگی، توسعه و حرکت صنعتی، برعهده سیستم بانکی است. نمی‌توان از یک واحد صنعتی انتظار داشت صرفا از محل درآمد خود به توسعه قابل‌توجهی دست یابد. صنعتگر در بهترین شرایط، از محل فروش ۸ تا ۱۰ درصد سود دارد که با این میزان سود، طبیعتا نمی‌تواند سرمایه‌گذاری قابل‌توجهی انجام دهد، ماشین‌آلات خریداری کند، تجهیزات خود را بروزرسانی یا محصول جدیدی به بازار عرضه کند؛ پس باید به سمت بانک برود.

▣ حمایتی که واقعی نیست

این کارشناس حوزه صنعت با اشاره به نقش حمایتی بانک در قبال صنعتگر افزود: نقش بانک‌ها در بخش صنعت همین است و هر صنعت پویا و پیشرفته‌ای در دنیا عمدتا از منابع بانکی ارتزاق می‌کند. این یک قرارداد برد-برد است که در آن، هم منافع بانک و هم منافع سرمایه‌گذار و صنعتگر دیده می‌شود. متاسفانه در این بخش نمی‌توانیم انتظار یک قرارداد برد-برد را داشته باشیم و این قرارداد در کشور ما به‌نوعی منعقد می‌شود که گیرنده وام که بخش صنعت است، بیشتر متضرر می‌شود، چون بانک تمام اصل‌وفرع پول را با تضامین ارزنده که باید، می‌گیرد و هر لحظه که بخواهد این تضامین را به پول نقد تبدیل می‌کند.

رضایی در ادامه اظهار کرد: ارزش‌گذاری این تضامین (ملک، زمین، ماشین‌آلات و...) هم ازسوی خود بانک انجام می‌شود؛ یعنی صنعتگر بابت آن تضمین هم اظهارنظری نمی‌کند و بانک است که ارزش آنها را تعیین می‌کند و همیشه هم این ارزش‌گذاری‌ها، کمتر از ارزش واقعی تضامین بوده است.

▣ بانک، آخرین گزینه

رضایی در ادامه گفت: در کل حمایت‌های بانکی از صنعتگران در ایران، در مقایسه با آنچه در کشورهای دیگر شاهد آن هستیم، حمایت‌های شایسته و بایسته‌ای نیست. البته به‌تازگی با فشارهایی که دولت آورده تا حدی شرایط تعدیل شده، اما باز هم با استانداردهای بین‌المللی فاصله بسیار زیادی داریم. علاوه بر اینها درصد سودی که برای وام‌ها دریافت می‌شود، قابل‌توجه است و می‌توان گفت کمر صنعتگر را می‌شکند و اگر صنعتگر به دریافت این وام‌ها نیاز پیدا نکند؛ به‌عبارتی راهی بیابد که تامین نقدینگی کند، قطعا سراغ بانک نمی‌رود. در کشور ما سراغ بانک رفتن آخرین گزینه است، در حالی که در کشورهای توسعه‌یافته نخستین گزینه است. چرا؟ چون هم امن‌تر و برگشت سرمایه راحت‌تر است و هم سودی که طلب می‌کنند، معقول‌تر است. در کشور ما در مسیر پرپیچ‌وخم حمایت بانکی، صنعتگر تا ناچار نباشد سراغ بانک نمی‌رود؛ یعنی شعار حمایت از تولید با آنچه انتظار می‌رود را در عمل در بانک‌ها نمی‌بینیم که جای تاسف دارد. این کارشناس حوزه صنعت افزود: البته بانک هم توجیهات و دلایل خود را دارد: از جمله اینکه صنعت مولد و سودآور نیست، نوسانات در صنعت بالاست و نرخ ارز ثابت نمی‌ماند که بانک‌ها را به‌عنوان آورنده سرمایه متضرر می‌کند. بانک هم وقتی پول نقد تزریق می‌کند، ریسک‌های زیادی را می‌پذیرد و نمی‌توان گفت تمام ریسک این قراردادها برعهده بانک باشد. این موضوع را باید از هر دو جهت دید؛ هم از سمت صنعتگر و هم بانک.

▣ مشکلات ساختاری داریم

رضایی با اشاره به مشکلات صنعتگران در دریافت تسهیلات اظهار کرد: مواردی که مطرح شد مشکلات وام‌های ریالی بود. مشکلات در زمان دریافت وام‌های ارزی چندبرابر می‌شود. در این بخش در زمان برگشت سرمایه باتوجه به اصل‌وفرع پول و نوسانات نرخ ارز، صنعتگر چندین برابر متضرر می‌شود. به‌عنوان مثال صنعتگر وام ارزان‌قیمت از بانک گرفته که در سررسید باتوجه به اینکه نوسانات نرخ ارز در کشور معقول نیست، توان بازپرداخت آن را نداشته است. در واقع، وام‌های ارزی آن‌طور که بایدوشاید کمک‌کننده نبوده‌اند.

به‌عنوان نمونه در صنعت خودرو، بازپرداخت دیون یا بخشی از مبالغ سررسید شده صنعتگر، در قالب معرفی به بانک برای پرداخت تسهیلات است که بخشی از این پول، بلوکه‌شده و بخشی هم به‌عنوان سود برداشت می‌شود؛ بنابراین پول زیادی دست صنعتگر را نمی‌گیرد. صنعتگر هم باید جوابگوی خط تولید و پرسنل خود باشد تا چراغ واحد تولیدی روشن بماند.

وی در ادامه گفت: باتوجه به مواردی که گفته شد با استانداردهای معقول حمایت بانکی فاصله زیادی داریم. البته کشورهای دیگر ساختار و شرایط بحرانی ما را ندارند و فرمول راحت‌تری برای رابطه بین صنعت و بانک چیده‌اند. بانکداری ما نیز باید با تمرکز بر وضعیت بحرانی اقتصاد فرمول‌نویسی کند. بخش زیادی از قوانین برای شرایط عادی وضع شده‌اند که در حال حاضر در وضعیت بحرانی هم باید با همان قوانین حرکت کنیم که شدنی نیست؛ بنابراین این قوانین باید تغییر کنند.

این کارشناس حوزه صنعت افزود: نرخ ارز مدام تغییر می‌کند؛ پس این شرایط خاص است و قوانین و سیستم حمایتی خاص را می‌طلبد. اگر این سیستم تغییر کند، بانک می‌تواند به‌عنوان بازوی کمکی در کنار صنعتگر باشد. با دستورالعمل‌هایی که برای شرایط عادی تعریف شده، صنعتگر نمی‌تواند شرایط بحرانی امروز را پشت سر بگذارد.

رضایی در پایان با اشاره به اینکه مشکلات سیستم بانکی ما ساختاری است، گفت: یک تغییر نگاه و بازنگری جامع در سیستم بانکی و روابط متقابل بخش تولید و صنعت و بانک لازم است تا حمایت از تولید به‌معنای واقعی محقق شود. در این راستا لازم است سیستم بانکی ایجاد کنیم که مسیر فعالیت صنعتگران را تسهیل کند. متقاضیان خدمات بانکی، از یک متقاضی حقیقی وام کوچک گرفته تا متقاضیان وام برای یک بخش حقوقی، از سیستم بانکی رضایت ندارند؛ پس مشکل ویژه‌ای در سیستم بانکی داریم که همه از آن ناراضی هستند.

قوانین بانکداری ما باید با تمرکز بر وضعیت بحرانی اقتصاد فرمول‌نویسی شود. بخش زیادی از قوانین این حوزه برای شرایط عادی وضع شده‌اند، اما در حال حاضر در وضعیت بحرانی هم باید با همان قوانین حرکت کنیم که شدنی نیست؛ بنابراین این قوانین باید تغییر کنند

رفتار نظام بانکی با تولید خوب نیست

محمود نجفی‌سهی، فعال حوزه صنعت نیز در این زمینه به صمت گفت: در مجموع اقتصاد ما وابسته به سیستم بانکی است. بورس فقط برای واحدهای بزرگ کارآیی دارد و واحدهای کوچک و متوسط نمی‌توانند بهره زیادی از بورس بگیرند؛ در نتیجه تنها بازار پولی که برای این بخش وجود دارد، سیستم بانکی است.

نجفی‌سهی افزود: سیستم بانکی ما، بحق یا ناحق، رفتار خوبی با بخش تولید ندارد و ترجیح می‌دهد پولی که در اختیار دارد را جایی سرمایه‌گذاری کند که امنیت برگشت داشته باشد. در این میان، تولید هم بلاتکلیف و دیربازده و خواب سرمایه برای آن زیاد است؛ یعنی از یک سو صنعتگر یا تولیدکننده از روزی که پول را می‌دهد، مواد اولیه و ماشین‌آلات را می‌آورد تا روزی که پول برمی‌گردد، زمان طولانی را سپری می‌کند و از سوی دیگر، سیستم بانکی همکاری لازم را با آنها ندارد. البته سیستم بانکی هم محدودیت منابع دارد و یکی از دلایل این محدودیت این است که دولت از این سیستم برداشت زیادی می‌کند.

این فعال حوزه صنعت اظهار کرد: افزایش سرسام‌آور قیمت‌ها باتوجه به روند صعودی نرخ دلار نیز در این زمینه مطرح است. باتوجه به افزایش نرخ دلار، افزایش حدود ۳۰ برابری قیمت مواد اولیه را داشتیم که تحت‌تاثیر آن نقدینگی جوابگوی صنعتگر نیست. در واقع اقتصاد، به‌ویژه بخش تولید، مشکل کمبود نقدینگی دارد.

بخش تولید از زمان دریافت مواد اولیه تا زمانی که محصول را تولید، به بازار عرضه و پول آن را دریافت می‌کند، در یک بازه زمانی طولانی، نیاز به نقدینگی دارد. در این میان، بازاری مانند بازار قطعه‌سازان می‌تواند صنعت خودرو باشد که راحت پول به تولید نمی‌دهند و اغلب سعی دارند بدهی‌شان را اقساطی پرداخت کنند؛ در نتیجه بیشترین فشار کمبود نقدینگی بر دوش صنعتگر و بخش تولید است.

▣ بانک دور از دسترس

نجفی‌سهی با بیان اینکه صنعت و اقتصاد ما بانک‌محور است، افزود: تا بانک حامی خوبی برای صنعت و صنعتگر نباشد، مشکلات همچنان ادامه‌دار خواهد بود. بانک بیشتر از واحدهای دولتی و خصولتی حمایت می‌کند و مشکلات صنعتگران به‌ویژه در واحدهای کوچک و متوسط که مشکل اشتغال را حل نمی‌کنند، پرداخت بیمه و مالیات دارند و بیشتر بار مالی دولت روی دوش آنهاست، همچنان پابرجاست. حتی بورس هم برای این صنایع کاری نمی‌کند. این صنایع کاملا وابسته به سیستم بانکی هستند و سیستم بانکی هم باتوجه به اینکه کمبود منابع دارد، رغبت زیادی برای کار با تولید و تولیدکننده ندارد. از دلایل این امر شاید این باشد که می‌گوید صنعت بازدهی لازم را ندارد، صنایع بدهی‌های معوق قابل‌توجهی دارند یا دلایل دیگری که برخی از آنها به صنایع مربوط نمی‌شود و معلول مشکلات اقتصادی، معاهدات ارزی و نبودن برنامه هستند و باعث می‌شوند تولید نتواند به‌موقع پاسخگوی تقاضا باشد.

سخن پایانی

در هر اقتصاد سالمی، بانک و صنعت به موازات هم به کمک توسعه می‌آیند. در کشور ما هم، بانک و صنعت همواره در ارتباط با هم هستند. البته این وابستگی از سمت صنعتگر بیشتر است و می‌توان گفت صنعتگران برای تامین نقدینگی خود، چاره‌ای جز استفاده از منابع بانکی ندارند. در گفت‌وگویی که با برخی از فعالان بخش صنعت داشتیم، آنها اظهار داشتند ساختار بانکی ما در حمایت از صنعتگران، فاصله زیادی با استانداردهای جهانی دارد که به‌نوعی صنعتگران را از بانک دور می‌کند؛ تا حدی که برعکس کشورهای توسعه‌یافته، بانک را به‌عنوان گزینه آخر در تامین مالی خود در نظر می‌گیرند. در اینجا یکی دیگر از مباحثی که مطرح می‌شود، قوانینی است که پاسخگوی شرایط عادی هستند و اکنون که صنعتگر در شرایط بحرانی فعالیت دارد باید در آنها بازنگری شود و بانک‌ها دست صنعتگران را بفشارند. هرچند در این تقابل باید نظرات کارشناسان بانکی را هم بشنویم و «یک‌تنه به قاضی نرویم».

تکیه بر جای بزرگان در بازار سنگ

تامین نیازهای فولاد هرمزگان از تولیدات داخل

تنظیم تقاضا نرخ تمام‌شده را کاهش می‌دهد

نگاهی به کشمکش‌های ذی‌نفعان در حوزه معدن

دور باطل بر مدار تعارض منافع

یکی از مهم‌ترین حوزه‌های موثر بر توسعه اقتصادی کشور معدن است که می‌تواند موجب جذب سرمایه، درآمدزایی، اشتغال و ارزآوری شود. بر اساس اعلام مراجع رسمی و اکتشافات و مطالعات انجام‌شده، ایران روی کمربند مس، طلا، سنگ‌آهن، سرب، روی و مرمریت دنیا قرارگرفته است، به‌طوری‌که برخی از کارشناسان، ایران را بیشتر کشوری معدنی معرفی می‌کنند تا نفت‌خیز. بااین‌همه کمتر از نیم درصد از کل ذخایر مکشوفه معدنی کشور، به بهره‌برداری رسیده است. این روزها و هم‌زمان با انتشار اخبار برگزاری مزایده‌های معدنی در مناطق گوناگون کشور که می‌تواند خبر مسرت‌بخشی برای حوزه معدن کشور باشد، بازار اظهارنظرهای مخالف هم داغ شده است. این مخالفت‌ها معمولا از سوی فعالان و کارشناسان محیط‌زیست و منابع طبیعی مطرح می‌شود که نسبت به تبعات مخرب این واگذاری‌ها بر طبیعت هشدار می‌دهند. این نمونه‌ای واضح از دور باطلی است که در حوزه معدن طی می‌شود که حاصل آن گاهی چیزی جز سلسله‌ای از کارشکنی‌های ریزودرشت، مقاومت‌ها و مخالفت‌ها نیست. شرایطی که به گفته کارشناسان این عملکرد در بسیاری از موارد به وضعیتی می‌انجامد که تنها ناشی از تعارض منافع است.

عکس: صمت

تعارض منافع، مانع توسعه معدن

علی امرایی فعال صنعت فولاد با گلایه از کارشکنی‌های حاصل از تعارض منافع گفت: بخش زیادی از معادن کشور به علت تضاد منافع گروه‌ها و افراد دست‌نخورده مانده است. وی در گفت‌وگو با فولادبان گفت: همین شرایط موجب ایجاد بحران تأمین مواد اولیه در صنعت فولاد شده است. وی با اشاره به اینکه درحال‌حاضر مهم‌ترین معضل صنعت فولاد اکتشاف و استخراج صنایع معدنی ازجمله سنگ‌آهن و دیگر صنایع گفت: این صنعت حتی در صورت تامین برق و گاز مصرفی نیاز به دانش روزآمد و همگام با تکنولوژی نسل چهارم دارد تا توسعه زیرساختی ایجاد شود. وی ادامه داد: علاوه بر معضل اکتشاف، توسعه نیافتن زیرساخت‌های حمل‌ونقل در صنایع معدنی، مشکلات زیادی برای صنعت فولاد ایجاد کرده است که این مشکلات به‌ویژه در زیرساخت‌های حمل‌ونقل ریلی با توجه به استحصال ۵۵ میلیون تن محصولات فولادی طبق سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ قابل‌مشاهده است و طبق برآورد کارشناسان، حمل‌ونقل ریلی کشور ۵۰ درصد از برنامه عقب‌تر است.

اختلال در نظم مألوف

امرایی گفت: مشکل تامین آب واحدهای تولیدی و صنعتی از دیگر چالش‌های مهم صنعت فولاد است. این مورد با اجرای طرح خطوط انتقال آب به فلات مرکزی ایران و استان‌های اصفهان، خراسان، یزد و کرمان تا حدودی رفع شده است. وی افزود: برای توسعه صنعت فولاد نمی‌توان تمام سرمایه‌گذاری‌ها را به جنوب ایران گسیل کرد بلکه باید با تدوین برنامه‌ای کارشناسی شده و مدون بر اساس آمایش سرزمین علاوه بر ایجاد توسعه صنایع فولادی در جنوب کشور، در نقطه مرکزی ایران هم فعالیت‌های تولید صنعت فولاد را رونق داد و راه‌اندازی کرد. امرایی ادامه داد: اگر تمام برنامه‌های توسعه‌ای فولاد برای جنوب کشور تدوین شود نظام‌های اقتصادی، اجتماعی و خانوادگی برهم خواهد خورد و ترکیب جمعیتی و حوزه نفوذ جمعیتی توازن خود را از دست خواهد داد. امرایی تصریح کرد: بر اساس تحلیل بسیاری از کارشناسان باید توسعه فولاد در نزدیکی آب‌های بین‌المللی و جنوبی اتفاق بیفتد اما اگر صنایعی همچون فولاد، پتروشیمی و امثال آن فقط در جنوب ایران مستقر شود، اشتغال به حداقل می‌رسد و مرکز ایران خالی از سکنه خواهد شد. وی گفت: با طرح انتقال خطوط آب به فلات مرکزی و توسعه صنایع تولیدی و تکمیلی در استان‌های مرکزی، باید به توسعه زیرساختی مثل صنایع حمل‌ونقل، انرژی نیروگاه‌های برق و گاز و توسعه صنایع نسل چهارم توجه ویژه داشت تا برنامه‌های سند چشم‌انداز قابل تحقق شود.

داستان یک تعارض

شهلا عموری دبیر شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی خوزستان گفت: تعارض منافع و عدم هماهنگی در صدور مجوزها بین دستگاه‌های اجرایی باعث بروز آسیب به کسب‌وکارهای حوزه معادن شده است که باید از ادامه این شرایطی جلوگیری کرد. عموری به شکایت سازمان آب و برق خوزستان از کارگاه‌های سنگ‌شکن‌داران رامهرمز با عنوان تصرف عدوانی اشاره کرد و به ایسنا گفت: طی چهار دهه گذشته فعالان این حوزه، در منطقه رامهرمز نسبت به بهره‌برداری از معادن شن و ماسه (رودخانه‌ای) اقدام کرده‌اند.

وی ادامه داد: در تمام این مدت فعالیت بهره‌برداران تنها با استناد به پروانه بهره‌برداری و مجوزهای صادره ادامه داشته است تا اینکه برخی از آنها در انعقاد قرارداد با سازمان آب و برق خوزستان دچار چالش شده‌اند و سازمان آب و برق خوزستان با توجه به بروز ابهاماتی در زمینه مستندات مربوط به مالکیت اراضی این معادن در شهرستان رامهرمز، تحت عنوان تصرف عدوانی از برخی بهره‌برداران معادن شن و ماسه طرح شکایت کرده است. عموری تصریح کرد: این شکایت باعث ایجاد چالش و مشکلات متعدد برای کسب‌وکارهای فعال در بخش معادن شهرستان رامهرمز شده است. برخی تعارض منافع و عدم هماهنگی در صدور مجوزها بین دستگاه‌های اجرایی باعث بروز آسیب به کسب‌وکارهای حوزه معادن شده است و باید از چنین شرایطی جلوگیری شود و تعارض منافع نباید مانع ادامه فعالیت کسب‌وکارهای حوزه معادن شود.

تسهیل فرآیند اجرای امور

دبیر شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی خوزستان با تاکید بر اینکه تشکیل یک کارگروه کارشناسی برای بررسی مجوزهای حوزه معدنی با عضویت دستگاه‌های مربوطه از بروز چنین مشکلاتی پیشگیری می‌کند، افزود: تشکیل این کارگروه علاوه بر جلوگیری از اختلافات احتمالی و تعارض منافع در حوزه سرمایه‌گذاری بخش معادن، همچنین باعث تسهیل فرآیند انجام امور به‌منظور صدور مجوز کسب‌وکارها خواهد شد. عموری واگذار نشدن معادن رودخانه‌ای منطقه رامهرمز از طریق مزایده را باعث بروز مشکلات متعددی ازاین‌دست دانست و گفت: با هماهنگی‌های انجام‌شده میان اداره کل منابع طبیعی استان و همچنین سازمان آب و برق خوزستان، قرار شد تا ظرفیت‌های احتمالی موجود در منطقه مجدد مورد بررسی قرار گیرد. وی بابیان اینکه سازمان آب و برق خوزستان به‌منظور تخصیص معادن رودخانه‌ای دیدگاه تعاملی و حمایتی از بخش خصوصی دارد، افزود: این سازمان همچنین برای بررسی تقاضاها جهت تخصیص معادن رودخانه‌ای در بالادست رودخانه علاء در شهرستان رامهرمز اعلام آمادگی کرده است.

سخن پایانی

کارشناسان علت پدیده تعارض منافع را بوروکراسی بسیار سنگین، پیچیده، زمان‌بر دستگاه‌های اداری و موازی کاری‌های بی‌دلیل و زائد در روند پیگیری مباحث کاری می‌دانند که در بخش معدن هم به‌شدت به چشم می‌خورد.

درنتیجه این فرآیند فرساینده هنوز بسیاری از ظرفیت‌های معدنی کشور به بهره‌برداری نرسیده است تا نقش خود را در رشد و توسعه کشور نشان دهد.

به نظر می‌رسد زمان آن رسیده است که فعالان و کارشناسان حوزه‌های گوناگون به این فهم مشترک دست پیدا کنند که هیچ‌کدام از موارد یاد شده اولویتی بر دیگری ندارند و تنها در سایه همکاری وتقابل می‌توان جلوی آسیب‌های گوناگون اقتصادی اجتماعی و محیط زیستی را گرفت و کشور را در مسیر توسعه قرار داد.

«فراخوان دعوت به مجمع عمومی عادی بطور فوق‌العاده» (نوبت دوم)

انجمن صنایع همگن پلاستیک استان البرز (نوبت دوم) شماره شناسه ملی ۱۰۱۹۰۰۵۰۰۸۰ شماره ثبت ۱۹۸۷

احتراما، به اطلاع می‌رساند مجمع عمومی عادی بطور فوق العاده انجمن صنایع همگن پلاستیک استان البرز (نوبت‌دوم) روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۲۸ راس ساعت ۱۹:۰۰ در سالن مجتمع فرهنگی پرشین (سینما پرشین) به آدرس مهرشهر بلوار ارم بلوار شهرداری ابتدای بلوار دانش، بارعایت تشریفات قانونی برگزار شود. لذا بدینوسیله از کلیه فعالان مرتبط دعوت بعمل می‌آید جهت حضور در مجمع فوق به همراه کپی کارت بازرگانی/ عضویت حضور بهم رسانند.

دستور جلسه:

- استماع گزارش هیات‌مدیره و بازرسان
- بررسی و تصویب صورت‌های مالی انجمن منتهی به سال مالی ۱۴۰۰
- تعیین روزنامه کثیرالانتشار
- تعیین ورودیه و حق عضویت سالانه
- انتخاب بازرس اصلی و علی‌البدل
- اصلاح بندهای اساسنامه انجمن

هیات‌مدیره انجمن صنایع همگن پلاستیک استان البرز

معاون بازرگانی جدید چادرملو معرفی شد

صادرات ۱.۲ میلیون تن شمش فولادی توسط «کچاد»

مراسم تودیع و معارفه معاون بازرگانی سابق و جدید شرکت معدنی و صنعتی چادرملو برگزار شد. در این مراسم، مهندس سعید نادری به‌عنوان معاون بازرگانی جدید این شرکت معرفی و جایگزین دکتر حسین اطمینان شد. دکتر اطمینان معاون پیشین بازرگانی در گزارشی به عملکرد ۳ سال اخیر این معاونت در بخش فروش و خرید شرکت پرداخت گفت: طی ۳ سال اخیر علاوه بر فروش محصولات تولیدی در بستر بورس کالا، با وجود موانع متعدد ناشی از تحریم‌های اقتصادی، این شرکت توانست بالغ بر ۱ میلیون و ۲۰۰ هزارتن شمش فولادی به مقاصد مورد هدف صادر نماید.

در مراسم تودیع و معارفه معاون امور بازرگانی شرکت معدنی و صنعتی چادرملو که با حضور دکتر عسکری‌زاده قائم‌مقام شرکت و جمعی از مدیران برگزار شد. دکتر اطمینان همچنین افزود: در بخش تأمین و تدارک شرکت نیز سعی گردید تمامی امور به منظور ایجاد شفافیت از طریق فراخوان‌های رسمی انجام پذیرد که در این زمینه بیش از ۲۲۰۰شرکت پس از ارزیابی به عضویت سامانه بازرگانی شرکت درآمده‌اند. در ادامه مهندس سعید نادری معاون جدید امور بازرگانی چادرملو نیز اظهار امیدواری نمود بتواند با همکاری تمامی ارکان شرکت در راستای اهداف شرکت گام بردارد.

قائم مقام شرکت نیز ضمن تقدیر و تشکر از زحمات دکتر اطمینان در مدت تصدی در این معاونت، برای مهندس نادری با توجه به سابقه خوب ایشان در شرکت تهیه و تولید مواد معدنی و مجتمع معدنی و صنعتی خور و بیابانک در مسئولیت جدید آرزوی موفقیت نمود.

شرکت صنایع معدنی گل گهر

آگهی مناقصه عمومی

شماره ۱۴۰۱/۵۱/ع

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام) درنظر دارد "عملیات اجرایی احداث سوله انبار مغزه و اجرای قفسه‌بندی آن" را از طریق برگزاری مناقصه عمومی به پیمانکار واجد شرایط و دارای گواهینامه تأیید صلاحیت پیمانکاری معتبر با رتبه حداقل ۵ در رشته ابنیه از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور واگذار نماید. لذا متقاضیان می توانند جهت اخذ اسناد مناقصه به وب‌سایت این شرکت به نشانی WWW.GEG.IR بخش مناقصه و مزایده مراجعه و اسناد مذکور را به همراه فرم پرسشنامه ارزیابی تأمین‌کنندگان دانلود نمایند. آخرین مهلت تحویل پاکات ساعت ۱۴:۰۰ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۲۰ در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران می‌باشد. بازدید از محل اجرای موضوع مناقصه و حضور در جلسه پرسش و پاسخ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۱۳ مقرر شده است. شایان ذکر است فرمت ضمانت‌نامه های مورد تهیه می‌بایست عیناً مطابق با فرمت ارائه شده در اسناد مناقصه باشد. شرکت معدنی و صنعتی گل گهر در قبول یا رد هر یک از پیشنهادات بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد.

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

شرکت صنایع معدنی گل گهر

آگهی مناقصه عمومی

شماره ۱۴۰۱/۵۲/ع

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام) در نظر دارد "ارائه خدمات مشاور طراحی و نظارت کارگاهی نسبت به قراردادهای حوزه برق مدیریت انرژی" خود را از طریق برگزاری مناقصه عمومی به شرکت مهندسین مشاور واجد شرایط و دارای گواهی‌نامه صلاحیت ارائه خدمات مشاوره با رتبه حداقل سه در رشته نیرو از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور واگذار نماید. لذا متقاضیان می توانند جهت اخذ اسناد مناقصه به وب‌سایت این شرکت به نشانی WWW.GEG.IR بخش مناقصه و مزایده مراجعه و اسناد مذکور را به همراه فرم پرسشنامه ارزیابی تأمین‌کنندگان دانلود نمایند. آخرین مهلت تحویل پاکات ساعت ۱۴ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۲۰ در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران می‌باشد. بازدید از محل اجرای موضوع مناقصه و حضور در جلسه پرسش و پاسخ روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۱۲ مقرر شده است. شایان ذکر است فرمت ضمانت‌نامه‌های مورد تهیه می‌بایست عیناً مطابق با فرمت ارائه شده در اسناد مناقصه باشد. شرکت معدنی و صنعتی گل گهر در قبول یا رد هر یک از پیشنهادات بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد.

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آئین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی و اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی

برابر رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۰۱۰۴۸۰۰۰۵۰۹ مورخ ۱۴۰۱/۷/۲۱ هیات اول موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک لواسانات تصرفات مالکانه بلامعارض متقاضی آقای داریوش پیرنیاکان به شناسنامه شماره ۳۷۲۲ کد ملی ۵۰۵۹۲۰۰۷۵۲ صادره از جلفا فرزند لطف اله درشش دانگ یک قطعه باغ با بنای احداثی به مساحت ۵۰۱/۱۱ متر مربع قسمتی از پلاک شماره ۵۱۶ فرعی از ۳۶ اصلی واقع در قریه کند سفلی لواسان کوچک بخش ۱۱ تهران حوزه ثبت ملک لواسانات انتقال مع الواسطه ملک از مالک رسمی خانم ام لیلی سجده محرز گردیده است. لذا به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می‌شود در صورتی که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراضی داشته باشند میتوانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند. بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد.

(شناسه آگهی :۱۴۱۴۵۰۵)

تاریخ انتشار نوبت اول : یک‌شنبه ۱۴۰۱/۹/۶

تاریخ انتشار نوبت دوم: دوشنبه ۱۴۰۱/۹/۲۱

۱۴۲۳۷/م الف نصرالله رادپور – رئیس اداره ثبت اسناد و املاک لواسانات

م الف ۵۲۶

آگهی ابلاغ

آگهی ابلاغ مفاد آراء هیات (قانون الحاق موادی به قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن) برابر مقررات بند ۲ ماده یک قانون و ماده ۱۰ آیین‌نامه اجرایی قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن روستاها و شهرهای زیر ۲۵هزار نفر جمعیت مصوب ۱۳۸۸ آراء صادره و آگهی تحدید حدود الصاقی موادی به قانون ساماندهی و حمایت از تولید عرضه مسکن مصوب ۱۳۸۸ نظر به اینکه در اجرای ماده ۱۰ آیین‌نامه قانون مذکور تحدید حدود قطعات مورد تصرف آقایان و خانم‌های مشروحه ذیل واقع در حوزه ثبتی شبانکاره در تاریخ ذیل به عمل خواهد آمد و برابر مقررات و آئین‌نامه جهت اطلاع متقاضیان و عموم آگهی می‌شود.

۱- ششدانگ یک‌باب‌خانه پلاک ۱۳۰۳ فرعی مجزاشده از پلاک ۷۳۳۷/۱۰۸ اصلی به مساحت ۵۹۲/۳۵ متر مربع ملکی آقای نادر اخلاقی واقع در حوزه ثبتی شبانکاره (شهر آبپخش)

۲- ششدانگ یک قطعه زمین محصور پلاک ۴۲۸۰ فرعی مجزاشده از پلاک ۷۳۵۲/۳۴۶ اصلی به مساحت ۲۴۹/۶۷ متر مربع ملکی آقای سهراب برخان واقع در حوزه ثبتی شبانکاره (شهر شبانکاره)

تاریخ تحدید حدود ۱۴۰۱/۰۹/۲۷

لذا کلیه مالکین و اشخاص اعم از حقیقی و حقوقی که نسبت به اصل ملک ادعا و اعتراض داشته باشند می‌توانند به استناد ماده ۱۰ آئین‌نامه از تاریخ انتشار آگهی ظرف مدت ۲۰ روز و کسانی که نسبت به تحدید حدود و حقوق ارتفاقی اعتراضی دارند از تاریخ تنظیم صورتمجلس تحدید حدود ظرف مدت ۲۰ روز اعتراض کتبی خود را به اداره ثبت اسناد و املاک شبانکاره تسلیم و رسید اخذ نمایند و ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض به واحد ثبتی، دادخواست خود را به مرجع قضائی ذیصلاح تقدیم و گواهی تقدیم دادخواست را به اداره ثبت اسناد و املاک شبانکاره تسلیم نمایند در غیر این صورت آراء صادره به مرحله اجراء درآمده و عملیات ثبتی با رعایت مقررات ادامه خواهد یافت. بدیهی است صدور سند مالکیت مانع از مراجعه متضرر جهت احقاق حق به مرجع قضائی نخواهد بود.

تاریخ انتشار: ۱۴۰۱/۰۹/۰۶

داریوش جلال‌منش، سرپرست اداره ثبت اسناد و املاک واحد شبانکاره

یادداشت

نگاهی به پروژه شیک هوشمندسازی معدن

شهرام شریعتی ـ عضو خانه صنعت، معدن و تجارت ایران

امروزه بسیاری از بخش‌های زندگی بشر هوشمند شده است، اما حوزه معدن در سراسر دنیا (به‌ویژه معادن کوچک و متوسط) هنوز راه درازی تا رسیدن به هوشمندسازی پیش‌رو دارند و به‌عبارت دیگر، بخش بزرگی از معادن هنوز با روش‌های قدیمی و سنتی موردبهره‌برداری قرار می‌گیرند و به‌استثنای شرکت‌های بسیار بزرگ معدنی، بقیه از فناوری روز عقب هستند.

هرچند، همان‌طور که گفته شد، این عقب‌ماندگی مختص ایران نیست و در سراسر دنیا به‌چشم می‌خورد، اما راه ما به‌نسبت دیگر کشورهای دنیا دورتر است و پیچ‌وخم‌های بیشتری دارد.

در حال حاضر بیش از ۲۰ سال است که معادن بزرگ دنیا، حداقل معادن شاخص در کلاس بین‌المللی، هوشمندسازی را آغاز کرده‌اند، زیرساخت موردنیاز آن پیاده و برخی بخش‌های آن عملیاتی شده است، اما در کشور ما حتی معادن بزرگ هم هوشمندسازی در سطح متوسط را آغاز نکرده‌اند.

برای جبران این عقب‌ماندگی، باید نخست عزم خود را برای رفتن به این مسیر جزم کنیم، اما این مرحله در کشور ما با موانع متعددی روبه‌رو است.

برخی مشکلات اینترنت را عامل بی‌علاقگی معندداران به هوشمندسازی معرفی می‌کنند، اما باید این نکته را در نظر داشت که بسیاری از معادن بزرگ و شرکت‌های تولیدی و صنعتی در همه نقاط دنیا برای محافظت از اطلاعات محرمانه خود و نگرانی از بابت هک و نفوذ به سیستم‌ها، از بستر اینترنت برای هوشمندسازی استفاده نمی‌کنند.

هوشمندسازی به‌شکلی که در تعریف فوق به آن اشاره شد، استفاده از هوش مصنوعی و سیستم‌های رایانه‌ای است تا به مدیریت مجموعه برای افزایش راندمان کمک کند، پس می‌تواند کمک بزرگی به بهره‌برداران معادن کوچک یا متوسط کند. به‌عنوان مثال، وقتی قرار است به محلولی یک ماده افزودنی دیگر اضافه شود، با استفاده از ابزارهای هوشمند می‌فهمیم چه میزانی از ماده در چه زمانی باید به محلول اضافه شود، به این ترتیب خطاهای انسانی به‌شکل قابل‌توجهی کاهش می‌یابد یا حتی به‌صفر می‌رسد، همین‌طور با استفاده از ابزارهای هوشمند می‌توان نیروی انسانی را به‌نحوه بهینه مدیریت کرد، ایمنی فضای کار را افزایش داد، خطاهای محاسباتی را حذف کرد، مصرف سوخت را کاهش داد و موارد متعددی از این دست.

البته نباید این نکته را از نظر دور داشت که در حال حاضر معادن کوچک در کشور آن قدر گرفتار مسائل ابتدایی بزرگ و کوچک شده‌اند که هوشمندسازی دغدغه اصلی آنها نیست. هم‌اکنون معندداران این بخش به فکر تامین حقوق کارگران، سوخت موردنیاز یا تهیه ماشین‌آلات و امثال آن هستند و دیگر مجالی ندارند که به موضوع شیک هوشمندسازی توجه کنند، پس در شرایط سخت اقتصادی نمی‌توان معدنکار را مجبور کرد که قدم در این وادی بگذارد، همان‌طور که باوجود اهمیت غیرقابل‌انکار مسائل محیط‌زیستی، هنوز هم نمی‌توان معدنکاران را مجبور به رعایت نکات و الزامات زیست‌محیطی کنیم.

به‌عبارت دیگر، اهمیت مقوله‌هایی مانند محیط‌زیست یا هوشمندسازی بر کسی پوشیده نیست، اما آنقدر عرصه بر تولیدکننده‌ها ـ چه صنعتی و چه معدنی ـ تنگ شده است که خواه‌ناخواه آنچنان تمایلی برای ورود به این مباحث را ندارند، اما شک ندارم که با بهبود شرایط و تامین زیرساخت‌های لازم معدنکاران ـ حتی در معادن کوچک و متوسط ـ به‌سرعت مسیر خود را تغییر می‌دهند، زیرا به این شکل، بخش بزرگی از فرآیندهای فرساینده، حذف خواهد شد.

شاید با هوشمندسازی معادن، فرصت‌های شغلی بسیاری دست برود، اما همزمان، نیروهای متخصص می‌توانند جذب بخش توسعه معدن و صنایع معدنی شوند. اگر دولت سوبسیدهایی برای هوشمندسازی به معادن اختصاص دهد و امکانات آن را فراهم کند، زمینه رشد و توسعه معادن و ایجاد فرصت‌های شغلی جدید فراهم خواهد شد.

به‌عنوان مثال این حوزه در زمینه نیروی فنی متخصص با چالش روبه‌رو است، بنابراین اگر تعدادی از نیروهای شاغل در سایر حوزه‌های معدنی آزاد شوند، می‌توانند در زمینه توسعه معدن، استخراج و به‌ویژه اکتشاف، فعالیت کنند.

در پایان باید بر این نکته تاکید کرد که هرچند اشتغال موضوع بسیار مهم و حساسی است، اما در حال حاضر در بخش معدن، مشکل اشتغال وجود ندارد. شاید تا ۱۵،۱۰سال پیش، فارغ‌التحصیلان معدن، زمین‌شناسی یا نیروهای متخصص و کاربلد، دغدغه اشتغال داشتند، خوشبختانه امروز این مشکل به‌ندرت به‌چشم می‌خورد و فرصت‌های شغلی زیادی وجود دارد، اما نیروی متخصص برای پر کردن جاهای خالی نیست.

راه‌اندازی سامانه مهارت‌آموزی در بخش معدن

مجری طرح توانمندسازی فارغ‌التحصیلان ایمیدرو از راه‌اندازی طرح تربیت نیروی مهارتی در بخش معدن و صنایع معدنی (ساتنم) خبر داد. قاسم حسن‌زاده در این‌باره گفت: کمبود نیروی انسانی تحصیلکرده و ماهر در بسیاری از حوزه‌های معدنی توجه به این موضوع را اجتناب‌ناپذیر کرده است.

به گزارش ماین‌نیوز، ایمیدرو با هدف ایجاد مرجعی آموزشی برای فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌ها، کارشناسان و کارگران بخش معدن و صنایع‌معدنی کشور راه‌اندازی سامانه ساتنم را به مرحله اجرا گذاشته است. مجری طرح توانمندسازی فارغ‌التحصیلان بخش معدن و صنایع معدنی ایمیدرو با بیان اینکه سامانه ساتنم از ۳ بخش برخوردار است، گفت: این بخش‌ها شامل توانمندسازی فارغ‌التحصیلان جوان دانشگاهی (طرح فاجد)، تربیت تکنسین نیروی مهارتی موردنیاز بخش معدن و صنایع‌معدنی و برگزاری دوره‌های آموزشی (تخصصی و عمومی) جوار کارگاهی است و شرکت‌کنندگان در این دوره، گواهینامه‌های معتبر آموزشی سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای دریافت می‌کنند.

حسن‌زاده درباره «طرح فاجد» گفت: در این طرح، فارغ‌التحصیلان دانشگاهی به‌وسیله سامانه ساتنم انتخاب و تحت‌عنوان کارورز به واحدهای پذیرنده مرتبط با بخش معدن و صنایع‌معدنی معرفی می‌شوند و برای آشنایی با محیط کار، ۱۱ ماه فعالیت خواهند کرد. وی با اشاره به بخش تربیت تکنسین نیروی مهارتی گفت: این طرح، به‌منظور پر کردن خلأ نیروی انسانی بین مهندس و کارگر در معدن، از طریق برگزاری دوره‌های آموزش یک تا ۳ ماهه با اهدای گواهینامه معتبر اجرا می‌شود. حسن‌زاده گفت: برگزاری کارگاه‌های آموزشی (تخصصی و عمومی) در جوار معادن با هدف تعامل بین مربی و کارآموز، بخش دیگر سامانه ساتنم است که در آنها براساس نیاز معادن و درخواست سازمان‌های صمت و نظام مهندسی در سطوح کارگری و کارشناسی شاغل در معادن بخش خصوصی برگزار خواهد شد.

گفت‌وگو

در گفت‌وگوی صمت با کارشناس و فعال حوزه صادرات مطرح شد

تکیه بر جای بزرگان در بازار سنگ

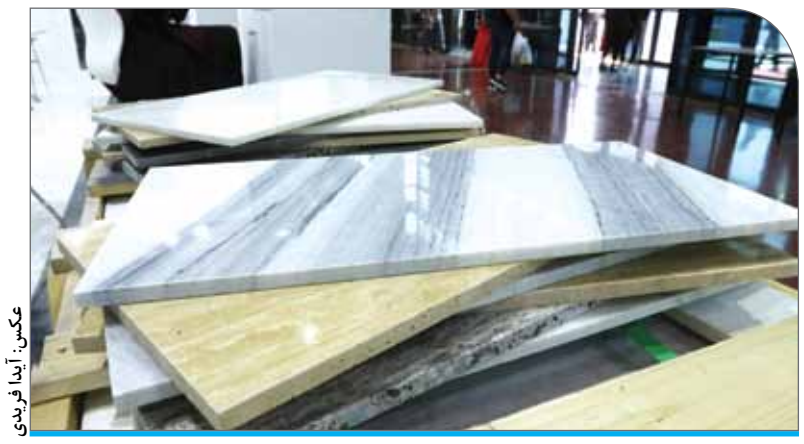
گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

میزان ذخایر اکتشافی سنگ تزئینی و نمای کشور ۴ میلیارد تن برآورد و پیش‌بینی می‌شود، به‌همین میزان ذخیره کشف‌نشده در کشور وجود دارد، با این‌حال به‌گفته کارشناسان، این حوزه هنوز نتوانسته است جایگاه درخوری در بازارهای جهانی برای خود دست و پا کند.

گفته می‌شود بالغ بر ۶۰ درصد تولیدات سنگ بریده ما روانه بازار عراق می‌شود و مشتریان ۴۰ درصد دیگر هم، همسایگانی مانند ترکمنستان، آذربایجان، امارات و مانند آن هستند.

این در حالی است که کشور همسایه ما ترکیه، بالای ۸۵ درصد تولیدات سنگ خود را صادر می‌کند و جایگاه قابل‌قبولی در بازارهای پررونق بین‌المللی دارد، به‌طوری‌که گفته می‌شود تامین‌کننده ۴۰ درصد بازار سنگ فرانسه است.

صمت برای بررسی بیشتر گزاره‌های فوق و یافتن علت این عقب‌ماندگی با سیامک حاج‌سیدجوادی، کارشناس و تحلیلگر بازار صادرات سنگ تزئینی به گفت‌وگو نشسته است.

عکس: آیدا فریدی

بازار مصرف داخلی برای تولیدکننده بسیار شیرین است؛ از این‌رو تلاشی برای ارتقای سطح کیفی تولیدات خود به خرج نمی‌دهد، زیرا هرچه تولید کند، در بازار داخل به‌فروش می‌رود

چرا صنعت سنگ ایران در زمینه صادرات جایگاه قابل‌قبولی به‌دست نیاورده است؟

دلیل اصلی نبود بازار قابل‌قبول، مصرف داخلی است،برای مثال کشوری مانند ترکیه بازار داخلی ندارد، اما نیاز به سرمایه و عرضه دارد، بنابراین مجبور است محصول تولیدی خود را در بازار جهانی بفروشد، پس تلاش و بازاریابی می‌کند و در کنار آن، دولت هم به‌طورکامل حامی آنها است.

به‌عنوان نمونه، تولیدکننده می‌خواهد ماشین‌آلات بخرد، از دولت وام می‌گیرد. می‌خواهد بازاریابی کند، برای هزینه هتل، پرواز، نمایشگاه و امثال آن از دولت کمک می‌گیرد و به این ترتیب است که از ۲۰ میلیارد دلار گردش مالی تبادلات جهانی سنگ، ۲ میلیارد دلار آن مربوط به ترکیه است و به این ترتیب ارز وارد این کشور می‌شود.

وزنه مسئولیت به‌سمت دولت سنگین‌تر است یا به‌سمت تولیدکننده؟

به‌نظر من، در بخش معدن کم‌کاری‌های فراوانی وجود داشته و فشار زیادی به این حوزه اقتصادی وارد آمده است.برای مثال در حال حاضر معادن کشور به قبرستان ماشین‌آلات کهنه و فرسوده تبدیل شده است و به هر معدنی که سر بزنیم، چندین لودر و بولدوزر فرسوده می‌بینیم که گوشه‌ای افتاده است و توانایی کار کردن ندارد.

بیشتر ماشین‌های ما بالای ۲۰ سال عمر دارند، به‌همین دلیل راندمان در کشور تا این اندازه پایین آمده و چنین مشکلاتی ایجاد شده است.

در حوزه فرآوری، ۷۰ درصد مسئولیت برعهده تولیدکننده است. دولت انرژی ارزان را در اختیار واحدها قرار داده، اما از آنجایی که بازار مصرف داخلی برای تولیدکننده بسیار شیرین است، تلاشی برای ارتقای سطح کیفی تولیدات خود به خرج نمی‌دهد، زیرا هرچه تولید کند، در بازار داخل به‌فروش می‌رود.

یک موضوع دیگر هم مطرح است؛ چون این واحدهای فرآوری، قلعه‌بری هستند نیازی به کوپ صادراتی کیفیت بالا برای تولید اسلب ندارند و همان قلعه‌های کوچک شکسته را با نرخ ارزان از معدندار می‌خرند.

اگر یک کوپ بزرگ صادراتی تنی ۴ میلیون تومان است، قلعه‌بری آن یک میلیون تومان است، پس به این شکل، کارخانه‌دار به معدندار می‌گوید که لازم نیست کوپ بزرگ دربیاوری، قلعه‌های کوچک و شکسته را هم می‌خرم.

هزینه استخراج سنگ، تنی ۵۰۰ هزار تومان است. سنگ‌های شکسته را تنی یک میلیون می‌برند که چیزی نزدیک ۱۰۰ درصد سود است. علاوه بر این، کوپ‌های بزرگ هم از ۲ تا ۵ میلیون به‌فروش می‌رود، بنابراین معدندار نیازی به تغییر رویه احساس نمی‌کند و با همین روش به استخراج ادامه می‌دهد.

پس انباشته شدن بازار با جنس بی‌کیفیت، ناشی از فرهنگ پایین مصرف و تقاضای بسیار بالای بازار داخلی است؟

بله، تقاضای بازار داخلی آنقدر زیاد است که ۸۵ درصد تولید کشور را مصرف می‌کند، اما فرهنگ مصرف بسیار پایین است و در نتیجه به تولید بی‌کیفیت در معدن و محصولات بی‌کیفیت در کارخانه دامن می‌زند و بازار به همین سیستم پیش می‌رود.

اگر روزی بازار داخلی افت کند، دود این سیکل معیوب هم به‌چشم معندار و هم کارخانه‌دار می‌رود.

این شرایط کم‌کم دارد نشانه‌های خود را آشکار می‌کند. صنعت ساختمان ایران وارد دوره رکود شده است و سنگ‌ها به‌فروش نمی‌رود، مثل زمان ریاست‌جمهوری احمدی‌نژاد هم که مسکن مهر وجود ندارد تا بی‌کیفیت‌ترین سنگ‌ها هم به‌فروش برسد. حالا چالش فروش آغاز شده است و تولید دیگر صرفه اقتصادی قبل را ندارد و تولیدکنندگان با نگرانی به تغییرات بازار نگاه می‌کنند.

در این شرایط یا باید کار خود را تعطیل کنند یا به‌دنبال بازار جدید مصرف بروند و اگر بخواهند به بازار جهانی پا بگذارند، باید تمام استانداردهای آن را رعایت کنند.

یعنی اگر بازار داخلی از رونق بیفتد، این ۵هزار کارخانه تولید سنگ یا باید تعطیل کنند یا کیفیت خود را ارتقا دهند و سهم بازار را در خارج از ایران جست‌وجو کنند.

منظور از بازار کشورهایی مانند عراق نیست. باید تولیدات به فرانسه، نروژ، اتریش، اندونزی، افریقای‌جنوبی، استرالیا، عربستان و امثال این کشورها صادر شود که سنگ را با قیمت‌های بالاتری می‌خرند، اما به کیفیت اهمیت می‌دهند.

باتوجه به ارزانی سوخت و دستمزد، به‌نظر می‌رسد باز هم به‌صرفه باشد.

بله، باز هم سودآور است. کل هزینه‌ای که باید برای ارتقای کیفیت تولیدات انجام داد، اگر سرشکن شود، برای هر مترمربع بیش از ۲ تا ۳ دلار نخواهد بود و در نهایت با بسته‌بندی استاندارد، نرخ تمام‌شده به ۱۲ دلار خواهد رسید که باز هم از نرخ تمام‌شده سنگ ترکیه، ۴ تا ۵ دلار کمتر است.

باتوجه به اینکه تنوع سنگ‌های کشور ما از ترکیه بسیار بیشتر است، می‌توان تولیدات را با قیمتی بالای ۲۵ دلار در بازار به‌فروش رساند که به این ترتیب سودی ۱۰۰ درصدی خواهیم داشت.

برای ارتقای سطح این صنعت و کم شدن از بار سوبسیدها که بر دوش دولت و ملت است، چه می‌توان کرد؟

به‌نظر من چاره‌ای نیست، جز آنکه سوبسیدها کامل برداشته شود. دلیلی ندارد، من کارخانه‌دار سنگ را متری ۸ دلار به عراقی‌ها بدهم و آنها از آن استفاده کنند، زیرا ما در فرآیند تولید، بالای ۵.۵ دلار سوبسید انرژی داریم که از جیب دولت می‌رود و بار آن بر دوش مردمی است که روزبه‌روز فقیرتر می‌شوند.

وقتی با کارخانه‌دارها صحبت می‌کنیم، می‌گویند هزینه تمام‌شده هر مترمربعی ۲۰۰ هزار تومان است و ۳۰۰ هزار تومان به‌فروش می‌رسد و ۴۰ یا ۵۰ درصد سود خالص دارد.

اما اگر مجبور شوند، سوبسید برق، گاز، گازوئیل، ماشین، نیروی انسانی و مانند آن را بدهند، تولید سنگ دیگر به نرخ ۲۰۰هزار تومان نخواهد شد و دیگر نمی‌توانند آن را به نرخ ۸ دلار عرضه کنند.

بنابراین باید سوبسیدها حذف شوند، اما از طرف دیگر دولت باید امکانات و تسهیلاتی به این بخش اختصاص دهد. به‌عنوان مثال، هزینه کامل سوخت را بگیرد، اما در عوض اجازه دهد ماشین‌آلات سنگین مورد نیاز را به نرخ آن طرف آب، بدون مجوز یا گمرک وارد کند

یا به واحدهای تولیدی که می‌خواهد دستگاه‌های جدید بیاورد و کیفیت ساب، ضخامت برش و دقت ابعاد را تغییر بدهد و تولرانس را کمتر کند، وام خرید تجهیزات با بهره صنعتی ۵ درصد بدهد یا از محل حقوق دولتی کمک‌هزینه مارکتینگ، سفر، نمایشگاه و مانند آن را پرداخت کند و آن وقت می‌بینید که همه مشکلات در این زمینه حل می‌شود.

آیا این تغییرات در کوتاه‌مدت ممکن است؟

خیر، این ساختاری غلط است که از مدت‌ها پیش شکل گرفته و بعد از گذشت سال‌ها، نوعی سستی در این حوزه پدید آورده است که فعالان به آن عادت کرده‌اند. طبیعی است که اگر یک‌باره وادار به حرکت شوند، این فرآیند زحمت و تقلای زیادی می‌خواهد.

اول باید میزان مصرف داخل کاهش پیدا کند. دیگر اینکه باید سوبسیدها برداشته شود تا تولیدکنندگان بدانند که لازم نیست تولیدات خود را در بازارهای جدید ارزان بفروشند.

اگر برای سنگی که امروز به نرخ ۸ دلار به عراق و ترکیه می‌رود، ۳ دلار هزینه شود، می‌تواند خود را تا بازار ۲۵ دلاری بالا بکشد.

این همان سنگ است، اما شکل عرضه و به‌طبع نرخ آن تغییر کرده است. ماده اولیه همان است، فقط کیفیت، تولرانس ضخامت، ابعاد ، نوع ساب و پولیش آن تغییر کرده است.

این همه بازار هدف وجود دارد که می‌توانیم برای ورود به آن اقدام کنیم.

قدم گذاشتن در این راه متولی نیاز دارد و استراتژی بلندمدت می‌خواهد. انجمن سنگ ایران باید متولی باشد که تا به امروز ضعف داشته و نتوانسته است، برای توسعه صنعت سنگ و صادرات کشور برنامه‌ای استراتژیک تهیه و اهداف بلندمدت و کوتاه‌مدت آن را مشخص کند.

انجمن سنگ ایران که متولی است، باید خواسته‌هایش را به دولت انتقال دهد و بگوید در ازای این امکانات، این دستاوردها حاصل می‌شود.

در حال حاضر، حاصل صادرات صنعت سنگ ۲۰۰ میلیون دلار است، در صورتی که صادرات ترکیه، ۲ میلیارد دلار است، پس باید به دولت گفته شود که در ازای تسهیلاتی که در اختیار صنعت سنگ قرار می‌دهد، می‌تواند توقع ارتقای صادرات حتی به بیش از این رقم داشته باشد و ارز به کشور وارد شود.

به‌تازگی گفته شده است که قابلیت صادرات ۵ میلیارد دلاری سنگ ایران وجود دارد. نظر شما در این‌باره چیست؟

ظرفیت کل پروانه‌های استخراج کشور چه فعال و چه غیرفعال برای ۲۲۰۰ معدن، ۳۰ میلیون تن است. در سال گذشته، تعداد معادن فعال کشور ۸۰۰ واحد و ظرفیت تولید سنگ کشور ۷.۵ میلیون تن بوده است، یعنی اگر ما با حداکثر ظرفیت اسمی کشور تولید و همه را با میانگین نرخ ۱۷۰ دلار بر تن صادر کنیم (و حتی یک تن هم به بازار داخلی ندهیم)، در حدود ۵ میلیارد دلار حاصل خواهد شد.

این در حالی است که کل حجم تبادلات جهانی سنگ در تمام تعرفه‌ها و در طبقه‌بندی ماربل، گرانیت و اسلیت، ۲۰ میلیارد دلار است و مزیت نسبی ایران باتوجه به نوع ذخایر، در سنگ‌های گروه آهکی است.

حال سوال اینجا است که ما چطور می‌توانیم یک‌چهارم کل حجم تبادلات جهانی را فقط با یک گروه سنگ‌های آهکی و ماربل، از آن خود کنیم؟

کل تبادلات جهانی سنگ در زیرگروه سنگ‌های آهکی و ماربل، که ما در آن مزیت نسبی داریم، حداکثر ۸ میلیارد دلار است و عدد ۵ میلیارد دلار یعنی رسیدن به ۶۲.۵ درصد کل این تبادلات و زیرگروه سنگی و رقابت با رقبایی چون ترکیه با ۲.۱ میلیارد دلار صادرات، ایتالیا با ۱.۷ میلیارد دلار صادرات و اسپانیا، یونان و مصر اجازه نخواهند داد که ما به‌همین راحتی ۶۲.۵ درصد سهم بازار جهانی را به خود اختصاص دهیم!

حتی اگر ظرفیت صادرات ۵ میلیارد دلاری سنگ باکیفیت این رقبا را هم داشته باشیم، ضروری است، بدانیم که این کشورها صاحبان بازار هستند و شبکه توزیع و فروشی بسیار قوی در بازارهای جهانی دارند و نمی‌شود به‌راحتی این کشورها را از بازار حذف کرد و سهم آنها را به‌دست آورد.

مثل این است که باتوجه به تبادلات فعلی جهانی و همین ۲۰ میلیارد دلار، بخواهیم در سالنی که ۱۰۰۰ نفر نشسته‌اند و صندلی خالی وجود ندارد، ۲۵۰ نفر را بلند و از سالن بیرون کنیم و خودمان جای آنها بنشینیم.

باید افرادی را بلند کنیم که مدت‌ها است، نشسته‌اند و با هزاران ترفند تجاری و گاهی زد و بند، آن صندلی را به‌دست آورده‌اند!

چنین کاری برای کشور ما چقدر زمان می‌خواهد؟

ترکیه در مدت ۳۰ سال توانسته با شکستن قیمت‌ها و رسیدن به میانگین نرخ ۲۰.۵ دلار، ۱۰۰ صندلی را خالی و تصاحب کند و چین توانسته بعد از ۳۵ سال، ۲۴۰ صندلی را خالی و صاحب آن شود و لازم است، دانست که در حال حاضر، ایران در حدود ۱۰ صندلی در این سالن دارد!

سوبسیدها باید حذف شوند، اما از طرف دیگر، دولت هم باید امکانات و تسهیلاتی به این بخش اختصاص دهد. به‌عنوان مثال، هزینه کامل سوخت را بگیرد، در عوض اجازه دهد ماشین‌آلات سنگین موردنیاز به نرخ آن طرف آب، بدون مجوز یا گمرکی وارد شود

نرخ بالای ارز، مشوقی برای رفع تعهدات صادرکنندگان

از چاله به چاه فقر

حال خراب بازار مسکن

نظرگاه

همه مصائب ما زیر سر پول است

تیمور رحمانی
کارشناس اقتصاد

کسری بودجه دولت در تعریف متعارف آن از مهم‌ترین ناترازی‌های اقتصاد است و به‌طور طبیعی شدت کسری بودجه از عوامل مهم شکل‌گیری رشد بالای نقدینگی و تورم است و غالبا تحت عنوان سلطه مالی از آن یاد می‌شود. اما مدیریت نادرست نقدینگی و برخورد نامناسب با پدیده پول تنها منجر به کسری بودجه نشده و آثار سلطه مالی در ایران بسیار فراتر از آنچه است که در قالب بودجه عمومی نمایان می‌شود. در این فرآیند رخدادهای زیادی متاثر از رفتار دولت وجود دارد که بدون انعکاس در ارقام درآمد و هزینه بودجه عمومی، دارای پیامد خلق نقدینگی بوده و در تعریفی گسترده مصداق سلطه مالی است. هنگامی که دولت شرکت‌های دولتی و شبه‌دولتی دارد که برخی ناکارآمد هستند و گاهی با قیمت‌گذاری دستوری نرخ کالاها و خدمات آنها پایین نگه‌داشته می‌شود، به‌طور طبیعی اقتصاد این شرکت‌ها دچار ناترازی می‌شوند. در این صورت وقتی دولت و مجلس به نظام بانکی تکلیف می‌کنند منابع در اختیار این شرکت‌ها قرار دهند تا ناترازی آن‌ها موقتاً حل و فصل شود، در اصل دستور خلق نقدینگی صادر می‌شود. هنگامی که دولت و مجلس به نظام بانکی تکلیف می‌کنند که تسهیلاتی با نرخ سود بسیار پایین‌تر از نرخ بازاری به بخش‌هایی از اقتصاد داده شود با این قول که دولت مابه‌التفاوت را تعهد می‌کند، در اصل دستور خلق نقدینگی صادر می‌شود. هنگامی که دولت و مجلس به بانک‌ها تکلیف می‌کنند تا به یک شرکت ناکارآمد غیردولتی تسهیلات اعطا کنند یا امهال کنند تا قادر به پرداخت حقوق و دستمزد کارگران باشد، در اصل دستور خلق نقدینگی صادر می‌شود. هنگامی که دولت و نمایندگان مجلس به نظام بانکی تکلیف می‌کنند که برای حمایت از تولیدی که توجیه اقتصادی ندارد تسهیلات اعطا کنند و با امهال ظاهری، آن تسهیلات بازپرداخت نشود، در اصل دستور خلق نقدینگی صادر می‌شود. هنگامی که دولت و مجلس حتی برای حمایت از بازاری که به ظاهر باید کارکرد تجهیز منابع و تامین مالی اقتصاد داشته باشد، به بانک‌ها تکلیف می‌کنند که با مداخله و خرید از آن بازار حمایت کنند یا آن بازار را تامین مالی کنند، در اصل دستور خلق نقدینگی صادر می‌شود. هنگامی که به پاره‌ای بانک‌ها اجازه داده می‌شود با کژمنشی و کژکرداری دارایی پرریسک در ترازنامه خود انباشت کنند و با در اختیار گرفتن حق حاکمیتی خلق پول در کسب‌وکار خود به اشخاص ذی‌نفع منفعت برسانند، اما خود بانک دچار ناترازی شود، در اصل دستور خلق نقدینگی صادر می‌شود. هنگامی که در یک قاعده کلی، دولت قول و وعده و تعهدی می‌دهد که منبع حقیقی برای برآورده کردن آن وجود ندارد، در اصل دستور خلق نقدینگی صادر می‌شود. در بسیاری از موارد، هرکدام از موارد اشاره‌شده و ده‌ها مورد مشابه آنها که نیروی خلق نقدینگی را فعال می‌کند، به‌صورت جزیره‌ای در نظام سیاستگذاری دیده می‌شوند؛ به این معنی که ابعاد هرکدام از این موارد در حدی تلقی نمی‌شود که مشکلی برای اقتصاد کلان به بار آورند. اما گویی ما در سیاستگذاری دچار خطای ترکیب می‌شویم و آنچه مورد به مورد و به‌صورت جزء اسباب گرفتاری تلقی نمی‌شود، اسباب گرفتاری کل تلقی نمی‌کنیم. این در حالی است که مجموع این موارد منجر به خلق نقدینگی، نیرویی ویرانگر می‌سازد که پیامد آن تورم بالا و بی‌ثباتی اقتصاد کلان با نتیجه ایجاد زیان اجتماعی است.

این است که می‌توان گفت «همه مصائب ما زیر سر پول است و نحوه نگاه ما به پول و نحوه مدیریت پول» تا این نحوه نگاه به پول به طریقی دچار تغییر نشود و این نحوه مدیریت پول دچار بازنگری اساسی نشود، مصائب اقتصاد کلان و زیان اجتماعی و ناخشنودی اجتماعی بردوام است.

منبع: تجارت نیوز

رشد تورم ایران در ۲ سال آینده ادامه خواهد داشت

کیک اقتصاد روز به روز کوچک‌تر می‌شود

کیمیا ملکی
editor@smtnews.ir

عکس: آیدا فریدی

تورم بالا و جهنده یکی از مشکلات اقتصادی و اجتماعی بی‌پایان در ایران بوده که به گسترش فقر و تشدید تنش‌های اجتماعی در این کشور کمک کرده است. نرخ سالانه تورم ایران طی دو دهه گذشته به‌طور متوسط در محدوده ۲۰ درصد در نوسان بوده است و این رقم بسیار بالاتر از نرخ تورم در کشورهای در حال ظهور دیگر و همتایان منطقه‌ای ایران بوده است. با شیوع کرونا و تاثیر گذاری آن بر اقتصاد ایران به همراه تحریم‌های مالی و تجاری آمریکا و محدود شدن عرضه کالاها، نرخ تورم در ایران در پایان سال ۹۹ تقریباً به ۵۰ درصد رسید. این رقم در سال ۱۴۰۰ بالغ بر ۴۰ درصد بود. تورم فزاینده به همراه رشد اقتصادی پایین و نرخ بیکاری بالا منجر به کاهش شدید قدرت خرید در این کشور شده است. دولت سیزدهم مهار تورم را در اولویت اقتصادی قرار داد و بااینهمه سازمان‌های بین‌المللی مانند صندوق بین‌المللی پول از ادامه روند افزایش تورم ایران تا ۲سال آینده خبر می‌دهند. گزارش این مرکز از عوامل تعیین‌کننده نرخ تورمدر ایران نشان می‌دهد، تحریم‌ها با کم کردن واردات و ایجاد محدودیت در عرضه به طور مستقیم و کاهش ارزش پول ملی و افزایش کسری بودجه به طور غیرمستقیم باعث تورم می‌شود. صمت در این گزارش به بررسی آثار تورم بر معیشت پرداخته است.

> یارانه و مالیات دو روی یک سکه هستند و اسم آن پرداخت انتقالی است؛ یعنی پرداختی که از دولت به مردم یا بالعکس انجام می‌شود

دولت برای کاهش تورم چه کرد؟

کاهش پایدار نرخ تورم مستلزم تغییر اساسی در سیاست‌های مالی، پولی و انجام اصلاحات ساختاری است. در حالی که رفع تحریم‌ها با ثبات بخشیدن به نرخ ارز و تسهیل اجرای اصلاحات سخت اقتصادی می‌تواند به کاهش سریع‌تر تورم کمک کند باید گفت در شرایط بقای تحریم‌ها نیاز بسیاری ضروری‌تری به اجرای این‌گونه اصلاحات احساس می‌شود.

این اصلاحات باید به‌تدریج انجام شود. در کوتاه‌مدت، کاهش کسری بودجه و اتخاذ سیاست پولی انقباضی شامل حذف یارانه‌های انرژی، یارانه‌های ارزی و کنترل نرخ بهره با انتقال هدفمند به خانوارهای کم‌درآمد موثرترین سیاست برای کاهش تورم به حساب می‌آید.

کسری بودجه دولت باید برای مهار تورم کاهش یابد البته به‌تدریج تا این‌که روند احیای اقتصاد کشور با وجود تحریم‌ها مختل نشود.

یارانه‌های انرژی که بیشتر از همه بخش‌های ثروتمندتر از آن بهره‌مند می‌شوند باید با یک استراتژی اقناع جمعی حساب شده قطع شود. این کار اگرچه در کوتاه‌مدت منجر به افزایش فشارهای تورمی می‌شود اما می‌توان اقشار ضعیف‌تر جامعه را با پرداخت‌های نقدی هدفمند و مستقیم حمایت کرد.

همچنین به عقیده برخی از کارشناسان اقدام دولت در حذف ارز دولتی ۴۲۰۰ تومانی گام نخست خوبی برای تک نرخی کردن تمام نرخ‌های ارز و حذف انحرافات در این زمینه به حساب می‌آید. مدافعان این طرح تاکید دارند همراه با تک نرخی کردن ارز باید افزایش قابل توجهی در نرخ بهره و سپرده بانکی اعمال شود تا بازار ارز به ثبات برسد و رشد اعتبارات مهار شود.

به گفته کارشناسان پایین نگه‌داشتن دستوری نرخ بهره و سپرده‌های بانکی کمتر از نرخ تورم، سودآوری بانک‌ها را از میان می‌برد و باعث افزایش تورم می‌شود.

> کیک اقتصاد روز به روز کوچک‌تر می‌شود و در نتیجه سفره خانوار ذره ذره آب می‌رود

آثار وجود تورم

فرشاد پرویزیان، نایب رئیس انجمن اقتصاد ایران درباره تورم در اقتصاد کشور به صمت گفت: افزایش نرخ یعنی تورم که در ادامه آن افزایش مداوم قیمت‌ها رخ می‌دهد. در حالت تورم، قیمت‌ها به شکل نامنظم افزایش پیدا می‌کنند. کاهش قدرت خرید و ارزش پول، افزایش نرخ کالاها و خدمات نیز از آثار وجود تورم است. همچنین تورم را می‌توان افزایش بی‌رویه نرخ کالاها و خدمات بدون پشتوانه و بدون برنامه‌ریزی دانست که باعث کاهش قدرت خرید می‌شود و تعادل میان تقاضای محصولات با نقدینگی موجود برای خرید محصولات را بر هم می‌زند.

وی در ادامه با توضیحات بیشتری از تعریف تورم افزود: تورم زمانی ایجاد می‌شود که تقاضا برای خرید کالاها و محصولات افزایش یابد، اما میزان موجود این کالاها و خدمات در سطح جامعه کم باشد. در واقع، زمانی که فاصله میان نرخ واقعی با نرخ فروش کالاها زیاد شود، در اصطلاح می‌گویند که قیمت‌ها متورم شده است. هرچه این فاصله بیشتر شود، نرخ تورم نیز بیشتر خواهد شد.

▣ راهکار چیست؟

پرویزیان با بیان راهکاری برای کمک به حل تورم سنگین ایجاد شده در کشور، تصریح کرد: تورم ناشی از رشد نقدینگی است و ریشه پولی دارد. راهکار کاهش تورم نیز سیاست پولی مناسب است. یکی از دلایل ایجاد تورم، کسری بودجه دولت است. زمانی که هزینه‌های دولت از درآمدهای آن در بودجه سالانه بیشتر بشود، دولت به کسری بودجه خواهد خورد. نحوه تأمین کسری دولت یکی دیگر از عوامل تشدید تورم است.

اگر دولت برای تامین کسری خود، از بانک مرکزی یا فروش درآمدهای ارزی مثل نفت استفاده کند، پایه پولی و نقدینگی کل اقتصاد افزایش خواهد یافت. این افزایش نقدینگی، تورم را به بار خواهد آورد. به معنای دیگر استقراض از بانک مرکزی یا بانک‌های خارجی، باعث افزایش پایه پولی و نقدینگی در اقتصاد می‌شود که آثار تورمی دارد. برای مثال زمانیکه شما می‌خواهید چیزی خریداری کنید و پولی ندارید، ۲ راهکار دارید، یا پول به‌دست آورید یا خرج نکنید! درآمد که به واسطه تحریم‌ها با سختی همراه است، بخش عظیمی از مخارج نیز حقوق کارکنان دولت است. پس راهکار چیست؟

تحریم بیشترین سهم را از اوضاع بد اقتصادی دارد

نایب رئیس انجمن اقتصاد ایران ضمن تاکید بر اینکه مردم درآمد ثابتی دارند و در مقابل قیمت‌ها افزایشی است، اظهارکرد: واضح است که درآمد مردم در برابر نرخ هایی که هر روز جابه‌جا می‌شوند، افزایش چندانی نداشته است. در نتیجه روز به روز قدرت خرید کاهش پیدا می‌کند. این اتفاق به این معنی است که معیشت مردم کمتر می‌شود. ابتدا گوشت از سفره‌ها کم می‌شود، سپس برنج و... و در نهایت سفره‌ای برای مردم نمی‌ماند.کیک اقتصاد روز به روز کوچک‌تر می‌شود و در نتیجه سفره خانوار ذره ذره کوچک‌تر می‌شود.

وی در ادامه با اشاره به تاثیر تحریم‌ها بر اقتصاد کشور اظهارکرد: تحریم بیشترین سهم را از اوضاع بد اقتصادی دارد و مابقی آن مشکلات داخلی است. تحریم‌ها به‌طور غیرمستقیم از طریق نرخ ارز و همچنین به‌طور مستقیم بر تورم تأثیر می‌گذارند.

پرویزیان درباره تاثیر پرداخت یارانه و کمک به معیشت مردم گفت: از ۸۵ میلیون جمعیت کشور، دولت به حدود ۵۰ میلیون نفر یارانه می‌دهد. یعنی ۶۰ میلیون نفر از نظر دولت مستحق دریافت یارانه هستند و در فقر به سر می‌برند.

از سوی دیگر ۵۰ میلیون نفر یارانه دریافت می‌کنند و حدود ۴۰ میلیون نفر از جمعیت کشور نیز به گونه‌ای وابسته به واحدهای صنفی هستند که دولت از آنها مالیات دریافت می‌کند. دولت از شخصی مالیات می‌گیرد و به شخص دیگر یارانه می‌دهد و این پرداخت ادامه پیدا می‌کند. یارانه و مالیات دو روی یک سکه است و اسم آن پرداخت انتقالی است یعنی پرداختی که از دولت به مردم و یا بالعکس انجام می‌شود. جای سوال است که چرا مالیات می‌گیرید که یارانه بدهید؟ بالاخره فرد نیازمند یارانه است یا سود کرده و باید مالیات پرداخت کند؟

▣ یارانه پاسخگو مخارج نیست

نایب رئیس انجمن اقتصاد ایران با انتقاد نسبت به فرآیند پرداخت یارانه و افزایش مبلغ آن بیان کرد: به هیچ عنوان موافق افزایش نرخ یارانه نیستم. این مبلغی است که هیچ یک از مخارج یک فرد را پاسخگو نیست.

یارانه باید هدفمند و بابت کالاهای خاص پرداخت شود. این در حالی است که در خصوص یارانه ۲ دیدگاه وجود دارد. عده‌ای بر این باورند که دولت پول را واریز و اختیار آن را به عهده مردم بگذارد. عده‌ای دیگر نیز بر این باورند که یارانه‌ای که برای خرید لبنیات داده می‌شود خرج خرید سیگار می‌شود. اما نکته مشخص این است که نظام پرداخت یارانه ایراد دارد.

جلوگیری از افزایش لجام گسیخته تورم

با وجود نظرات کارشناسی نایب رئیس انجمن اقتصاد ایران برخی از کارشناسان و فعالان اقتصادی بر این نظرند که افزایش قیمت‌ها باعث صرفه‌جویی و اصلاح اقتصاد شده است.

خسرو ابراهیمی‌نیا، نایب‌رئیس دوم سابق اتاق اصناف تهران درباره تورم موجود در کشور به صمت گفت: اگر از جمله تورم استفاده نکنیم، به نتیجه بهتری خواهیم رسید.

جدید دستوری مبنی بر تشکیل ستاد بررسی تورم را صادر کرده است که این اهمیت از سوی دولت نتایج خوبی را به همراه دارد. بر این اساس اعضای ستاد هماهنگی اقتصادی دولت مقرر کردند، واحد رصد تورم به منظور رصد و کنترل رشد تورم در یکی از معاونت‌های ریاست جمهوری تشکیل شود و سیاست‌های مقتضی برای جلوگیری از افزایش قیمت‌ها را به ستاد هماهنگی اقتصادی پیشنهاد کند.

در ۳ ماه گذشته شاهد افزایش لجام گسیخته تورم نبودیم و دولت دارد آن را مهار می‌کند.

▣ تامین نیاز مردم اولویت دولت است

وی با اشاره به تاکید دولت بر تامین نیازهای اولیه مردم اظهارکرد: برنامه حاکمیت از ابتدا این بوده که کالاهای مورد نیاز مردم مثل آرد، شکر، روغن و... را ارزان نرخ به‌دست آنها برساند. متاسفانه در این بین شاهد این موضوع بودیم که یکسری از افراد سوء استفاده کردند و شکر یا آرد. سوبسیدی را که دولت به منظور معیشت مردم ایجاد کرده بود، آزادفروشی می‌کردند و سودهای بسیاری به‌دست می‌آورند. یارانه یا سوبسید شکلی از کمک مالی است که به یک تجارت یا بخش اقتصادی پرداخت می‌شود یا به عبارت دیگر اعطاء کمک مالی به یک کالا یا خدمتی جهت افزایش رفاه عمومی جامعه به مردم داده می‌شود.

ابراهیمی نیا با توجه به اینکه قیمت‌ها در چند ماه اخیر بسیار افزایشی شده است، بیان کرد: حاکمیت چیزی را گران نکرد بلکه با بررسی میزان مصرف موادغذایی مردم، اصلاح قیمتی انجام داد. در نتیجه این فرآیند سوبسید را به جای آن که به واردکننده بدهد و رانت ایجاد شود به مردم کمک هزینه‌های معیشتی پرداخت کرد.

▣ جلوگیری از اسراف

نایب‌رئیس دوم سابق اتاق اصناف تهران با بیان اینکه با نظر برخی از کارشناسان مبنی بر کوچک شدن سفره‌های مردم اصلا موافق نیستم، افزود: در گذشته موادغذایی به دلیل ارزان بودن و خرید بیش از حد نیاز خراب می‌شدند، تاثیر مهم این اصلاح قیمت، جلوگیری از اسراف است. بنده به اینکه در آینده شرایط بسیار خوبی در زمینه توزیع، تولید و صادرات رخ خواهد داد، امیدوارم.

سخن پایانی

هرچند که هیچ دولتی تا به حال مسئولیت ایجاد تورم‌های وحشتناک را گردن نگرفته است اما همه دولت‌ها، همیشه مقابل افزایش دستمزدها ایستاده‌اند و در برابر افزایش نرخ کالا و خدمات سر پایین انداخته و کوتاه آمدند. نتیجه این کوتاه آمدن هم سفره کوچک مردم است که روزی برق رنگ و لعاب آن به چشم می‌زد و امروز برای بسیاری از خانواده‌ها چیزی جز آبروداری نمانده است. تا آنجا که برخی این روزها صورت خود را با سیلی سرخ نگه می‌دارند.

یادداشت

رفع تعهدات ارزی، نیازمند راهکارهای موثر

مجیدرضا حریری
فعال بازرگانی

بحث رفع تعهد ارزی صادرکنندگان تبدیل به یکی از مسائل مهم تجارت کلان کشور شده و باید با شیوه‌های مناسب به این مسئله رسیدگی کرد. در طول سال‌های گذشته، صادرکنندگان عوامل متعددی را به‌عنوان موانع رفع تعهدات ارزی خود معرفی کرده و خواستار رفع شدن آنها توسط دولت بودند. در این مدت، دولت‌ها رویکردهای متفاوتی نسبت به این موضوع از خود نشان دادند که بررسی نتایج هریک از این راهکارها حائزاهمیت است. به‌طورکلی اجرای هر روشی که بتواند موانع رفع تعهدات ارزی را برطرف کرده و در عین حال، اجباری قانونی را برای صادرکنندگان به‌همراه داشته باشد، الزامی است، چرا که طی این سال‌ها دولت‌ها با اغماض نسبت به صادرکنندگان و موضوع رفع تعهدات ارزی واکنش نشان داده‌اند. همین رفتار سبب شد تا در مقطعی، شاهد حجم زیادی از تعهدات ارزی رفع‌نشده به‌ویژه در دولت قبل باشیم. دولت سیزدهم از ابتدای امسال، راهکارهای متعددی را برای بهبود و افزایش بازگشت ارزهای حاصل از صادرات تدوین و اجرایی کرد. یکی از این راهکارها، واردات با ارزهای صادراتی است؛ چند ماه گذشته دولت طرحی را عنوان کرد که براساس آن، صادرکنندگان می‌توانستند با ارزهای حاصل از صادرات خود واردات انجام داده یا به سایر واردکنندگان ارزهای خود را منتقل کنند. بخشی از فعالان اقتصادی معتقدند افزایش تعاملات تجاری میان واردکنندگان و صادرکنندگان، نه‌تنها مشکلات رفع تعهدات ارزی را برطرف کرده، بلکه مقداری از منابع ارزی موردنیاز واردات را نیز تامین خواهد کرد. رئیس سازمان توسعه تجارت نیز اعلام کرده واردات با ارزهای صادراتی، برای تمامی دسته‌های کالایی که واردات آنها ممنوع نیست، اجرایی خواهد شد. به‌طورکلی روش واردات با ارزهای صادراتی را می‌توان یکی از راهکارهای مناسب و موثر برای افزایش رفع تعهدات ارزی صادرکنندگان عنوان کرد، همچنین با اجرای گسترده طرح مذکور، مشکلات واردکنندگان در تامین ارزهای موردنیاز فعالیت‌های خود کاسته شده و در نهایت منابع مالی در چرخه تجارت قرار خواهند گرفت.

راهکار مهم دیگری که دولت در این مدت در نظر گرفت، ایجاد بازار ارز توافقی بود که ارزهای مبادله‌شده در این بازار با قیمتی میان نرخ بازار آزاد و سامانه نیما مبادله می‌شدند. این رفتار نیز به‌نوبه خود تاثیر مستقیم و مهمی در رفع تعهدات ارزی داشت. دولت با ایجاد این بازار تلاش کرد تا به گلایه صادرکنندگان مبنی بر پایین بودن بهای فروش ارزهای صادراتی پاسخ دهد که این راهکار نیز مثبت ارزیابی می‌شود. نتیجه بازار ارز توافقی را می‌توان در آمار میزان بازگشت و مبادله ارز در این بازار مشاهده کرد. اکنون نیز عنوان شده دولت با نهادهای ذی‌ربط و مسئول در بحث تجارت و مسائل ارزی مانند بانک مرکزی و وزارت اقتصاد، جلسات متعددی را در راستای دستیابی به راهکار افزایش رفع تعهدات ارزی برگزار کرده است. به‌طورکلی باید هر روش شفافی که با سازکاری منظم بتواند ارزهای صادراتی را به بازار برگردانده و وارد چرخه تجارت کند، اجرا شود. این راهکار می‌تواند کاهش بروکراسی‌های دست‌وپاگیر، اصلاح مقررات محدودیت‌آفرین، ایجاد بستری باثبات برای تجارت و سایر موارد این‌چنینی باشد. نتایج نشان داده تا به امروز با اجرای هر راهکار موثر و موفق در امر تجارت و رفع تعهدات ارزی، صادرکنندگان روی خوش به بازگرداندن ارزهای خود نشان داده و از آن استقبال کرده‌اند. این موضوع نمایانگر آن است که اگر بسترهای رفع تعهدات ارزی متناسب با وضعیت موجود وضع شده و دولت توجه به نیازها و خواسته‌های فعالان تجاری داشته باشد، در آینده نسبت به بازگشت ارزهای صادراتی نتایج روشنی را شاهد خواهیم بود.

در شرایطی که منابع ارزی کشور با محدودیت همراه است، بازگشت ارزهای حاصل از صادرات می‌تواند مهم‌ترین نتیجه را در بهبود وضعیت ذخایر ارزی کشور داشته باشد.

گفت‌وگو

در گفت‌وگو با کارشناس اقتصاد بین‌الملل مطرح شد

نرخ بالای ارز، مشوقی برای رفع تعهدات صادرکنندگان

عکس: آیدا فریدی

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

مسئله بازگشت ارزهای صادراتی به کشور، یکی از دغدغه‌های اصلی دولت دوازدهم و سیزدهم بوده و در این مدت برای رفع این مشکل، مدیران دولتی راهکارهای متعددی را تدوین و اجرایی کردند. یکی از مصوبات اخیر دولت سیزدهم برای ارائه مشوق به صادرکنندگان، تصویب آیین‌نامه اجرایی بازگشت ارز حاصل از صادرات به چرخه اقتصادی کشور بود.

با نگاهی به عملکرد دولت سیزدهم در رابطه با افزایش رفع تعهدات ارزی صادرکنندگان، درمی‌یابیم دولت توجه ویژه‌ای به این امر داشته و از ابتدای امسال تاکنون، اقدامات متعددی در این حوزه انجام داده است. ایجاد بازار ارز توافقی برای رفع تعهدات ارزی، موافقت با واردات با ارزهای حاصل از صادرات و سایر اتفاقات این‌چنینی، مهر تاییدی بر این موضوع است، اما با نگاهی به روند بازار درمی‌یابیم، زمانی که بازار ارز متشنج و قیمت‌ها صعودی باشد، تمایل صادرکنندگان به رفع تعهدات ارزی خود بیشتر است، بنابراین همچنان نرخ ارز را می‌توان مهم‌ترین مشوق برای صادرکنندگان عنوان کرد.

صمت در این گزارش، به بررسی تاثیر برنامه‌های جدید دولت و بانک مرکزی برای افزایش عرضه ارزهای صادراتی پرداخته و دراین‌باره با حمیدرضا جیهانی، کارشناس اقتصاد بین‌الملل گفت‌وگو کرده است که در ادامه می‌خوانید.

برنامه‌های بانک مرکزی برای رشد بازگشت ارزهای صادراتی

علی بهادری‌جهرمی، سخنگوی دولت بااشاره به مصوبات تازه دولت درباره مدیریت ارزهای حاصل از صادرات، اظهار کرد: در جلسه هیات‌وزیران روز ۲۵ آبان امسال، آیین‌نامه اجرایی بازگشت ارز حاصل از صادرات به چرخه اقتصادی کشور تصویب شد.

برای اجرا و مدیریت مناسب این آیین‌نامه، کارگروهی که دبیرخانه آن بانک مرکزی است، تشکیل شده و امیدواریم این کارگروه موثرتر از گذشته در مدیریت بازار ارز عمل کند. به‌گزارش ایسنا، علی بهادری‌جهرمی افزود: در راستای حمایت از صادرات محصولات تولیدی کشور به‌ویژه در بخش خصوصی و غیردولتی، آیین‌نامه‌ای برای ارتقای مشارکت فعالان اقتصادی در زنجیره تولید بین‌المللی به‌تصویب رسید، همچنین به‌منظور حمایت و تسهیل سرمایه‌گذاری و توسعه صادرات شرکت‌ها و موسسات دانش‌بنیان در راستای شعار سال، آیین‌نامه دیگری تصویب شد تا هم سرمایه‌گذاری و هم صادرات را برای شرکت‌ها و موسسات دانش‌بنیان تسهیل و تقویت کند.

بهادری‌جهرمی تاکید کرد: تمامی دستگاه‌های اجرایی مکلف شدند ظرف ۳ ماه از تاریخ تصویب آیین‌نامه مذکور، برنامه اجرایی خود را برای ارتقای بهره‌وری، مدیریت و کاهش ارزبری و توسعه صادرات کشور در حوزه تخصصی خود به تصویب شورای مربوطه برسانند.

صحبت‌های سخنگوی دولت در حالی است که پیش‌تر، علی صالح‌آبادی، رئیس کل بانک مرکزی نرخ بازگشت ارز حاصل از صادرات در کشور را ۸۵ درصد اعلام کرد. به‌گزارش تسنیم، صالح‌آبادی همچنین با تاکید بر اهمیت توسعه صادرات برای بانک مرکزی، اظهار کرد: این نهاد پولی و مالی هرگونه مشوقی را که در حوزه صادرات کشور لازم باشد، در اختیار صادرکنندگان و فعالان این حوزه قرار خواهد داد، به‌این منظور میز خدمت در بانک مرکزی برای صادرات دایر است.

برای حوزه‌هایی که صادرات قابل‌قبول و همین‌طور ارزآوری خوبی برای کشور دارند، میز مشخصی در این بانک برای آنان در نظر گرفته شده است.

رئیس‌کل بانک مرکزی ادامه داد: خوشبختانه تعامل و همکاری بسیار خوبی بین بانک مرکزی و صادرکنندگان، اتحادیه‌ها و انجمن‌های مربوط به صادرات در کشور وجود دارد، ازاین‌رو مسائل و مشکلات آنان همواره دنبال می‌شود، همچنین مشوق‌های لازم در اختیار صادرکنندگان برای تسهیل امور و تنظیم بازار ارز قرار خواهد گرفت.

◉ بازگشت ارزهای حاصل از صادرات به کشور، همواره ارتباط مستقیمی با نرخ بازار ارز دارد. به‌عنوان مثال در هفته‌های گذشته با رشد نجومی نرخ ارز در بازار، شاهد افزایش رفع تعهدات ارزی صادرکنندگان بودیم. این اتفاق را چطور ارزیابی می‌کنید؟

در رابطه با مسئله بازگشت ارزهای صادراتی، دولت طی سال‌های گذشته تلاش کرد تا بسترهای مختلفی را برای رفع تعهدات ارزی صادرکنندگان فراهم کند. ارائه مشوق‌ها و سایر تسهیلات حمایتی، از جمله این راهکارها بود، اما به‌طورکلی، تجار علاقه دارند تا ارزهای خود را با بالاترین نرخ به بازار عرضه کنند، از این‌رو نوسانات نرخ ارز در بازار، همواره تاثیر مستقیمی بر میزان عرضه ارزهای حاصل از صادرات دارد و در مواقعی که نرخ ارز بالا است، شاهد رفع تعهدات ارزی صادرکنندگان هستیم. همین‌طور بالعکس، در شرایطی که نرخ ارز پایین یا باثبات است، صادرکنندگان رغبتی برای عرضه ارزهای خود ندارند. تا پیش از این، صادرکنندگان باید ارزهای خود را در سامانه نیما عرضه می‌کردند که پایین بودن نرخ ارز در این سامانه، همواره موردگلایه فعالان تجاری بود. به‌منظور رفع این مشکل، دولت سیزدهم اواخر بهار امسال، بازار ارز توافقی را بستری برای رفع تعهدات ارزی صادرکنندگان عنوان کرد. نرخ ارز در بازار متشکل ارزی، قیمتی بیشتر از سامانه نیما و کمتر از بازار آزاد بوده و همین امر سبب شد تا صادرکنندگان برای عرضه ارزهای خود ترغیب شوند، اما با نگاهی به آمارهای مربوط به میزان رفع تعهدات ارزی درمی‌یابیم، همچنان نرخ ارز در بازار، عاملی تعیین‌کننده برای بازگشت ارزهای صادراتی است.

◉ دولت سیزدهم تا به امروز توجه ویژه‌ای به مسئله رفع تعهدات ارزی نشان داده است. تلاش‌های دولت برای بازگشت ارزهای حاصل از صادرات را چطور ارزیابی می‌کنید؟

دولت طی یک سال گذشته، برنامه‌های متعددی را برای افزایش رفع تعهدات ارزی اجرایی کرده که هر یک به‌نوبه خود توانستند تاثیرگذاری داشته باشند. از جمله این برنامه‌ها می‌توان به تصویب آیین‌نامه اجرایی بازگشت ارز حاصل از صادرات به چرخه اقتصادی کشور در جلسه آبان هیات‌وزیران، توجه بانک مرکزی به راهکارهای تسهیل‌گرایانه برای رفع تعهدات ارزی صادرکنندگان، موافقت دولت با انجام واردات با ارزهای صادراتی و سایر موارد این‌چنینی اشاره کرد. هریک از این اقدامات می‌تواند تاثیر مثبتی به همراه داشته باشد، اما به‌طورکلی، مهم‌تر از تدوین راهکار و برنامه، شیوه اجرای آنها است. در ادامه، دولت و بانک مرکزی در اجرای برنامه‌های اعلام‌شده، چه عملکردی را از خود نشان خواهند داد؟

◉ دولت چندی پیش یکی از راهکارهای رفع تعهدات ارزی را واردات با ارزهای صادراتی عنوان کرد. به‌نظر شما این طرح تا چه حد می‌تواند در زمینه بازگشت ارز حاصل از صادرات موثر باشد؟

انجام واردات با ارزهای حاصل از صادرات یکی از راه‌هایی است که دولت چندی پیش به‌منظور بهبود و تسریع فرآیند بازگشت ارزهای صادراتی و بهبود روند واردات در نظر گرفت. واردات با ارزهای صادراتی، راهکاری است که تا پیش از این دولت برای خرید و واردات تعداد محدودی از کالاها اجرایی کرد. چندی پیش نیز، دولت اعلام کرده بود تجار می‌توانند برخی گروه‌های کالایی را با ارزهای حاصل از صادرات وارد کنند. حال دولت اعلام کرده ارز موردنیاز تمامی دسته‌های کالاهای وارداتی می‌توانند از طریق ارزهای صادراتی تامین شوند. از سویی دیگر، پیش‌تر درباره تاثیر تشکیل بازار توافقی ارز صحبت کردیم. این بازار شرایط بهتری را برای فروش ارزهای صادرکنندگان فراهم آورد، اما در نظر داشته باشیم که بازار توافقی ارز، برای مبادله و رفع تعهدات اسکناس ارز است، بنابراین در رابطه با بازگشت حواله‌های ارزی همچنان پابرجا است، از این‌رو اجرای راهکار واردات توسط ارزهای صادراتی، می‌تواند یکی از روش‌های مناسب برای انتقال و بازگرداندن حواله‌های ارزی باشد. برای تاثیر این روش، باید ابتدا به فرآیند واردات کشور توجه کرد. طی چند ماه گذشته در حالت کلی، تراز تجاری کشور مثبت بوده و این آمار نشان می‌دهد ارزآوری حاصل از صادرات در ایران، بیشتر از نیازهای وارداتی کشور بوده است.

◉ ارزبری واردات همواره یکی از چالش‌های موردبحث دولت و بخش خصوصی است. به‌نظر شما، واردات با ارزهای صادراتی تا چه میزان می‌تواند نیازهای ارزی واردات را پاسخ دهد؟

نیاز ارزی هر کالای وارداتی برحسب موقعیت و جایگاه آن متفاوت است، بنابراین باید در ابتدا سازمان توسعه تجارت دسته‌بندی مناسبی را در این موضوع داشته باشد، چرا که هرگونه تغییرات قیمتی نرخ ارز و ایجاد چالش برای واردکنندگان، در نهایت بر نرخ تمام‌شده تولید تاثیر جدی خواهد داشت. بخش مهمی از کالاهای وارداتی کشور، مواد اولیه تولیدی و کالاهای اساسی هستند. بازار ارز توافقی فرصت خوبی برای رفع تعهدات ارزی صادرکنندگان شمرده می‌شود. اجرایی کردن راهکار تامین ارز وارداتی از ارزهای حاصل از صادرات، می‌تواند در مسائل بازگرداندن حواله‌های ارزی و تامین ارز کالاهایی که در اولویت‌های اصلی کشور نیستند، یاری‌رسان باشد، اما برای واردات کالاهای اساسی، مواد اولیه تولید و هر کالایی که نیاز صنایع محسوب می‌شود، می‌توان راهکارهای بهتری را برگزید. با ارجاع دادن واردکنندگان به تامین ارز از بازارهای توافقی و خرید ارزهای صادراتی، شرایط رقابتی شکل گرفته و بدیهی است، در این شرایط، نرخ ارز برای واردکنندگان افزایش خواهد یافت.

این افزایش نرخ، سبب افزایش هزینه واردات شده و اقلام موردنیاز با نرخ بیشتری وارد کشور می‌شوند. اگر این کالاها، مواد اولیه و کالای موردنیاز صنایع باشند، در نهایت نرخ تمام‌شده تولید برای مردم به‌عنوان مهم‌ترین جامعه مصرف‌کننده افزایش خواهد یافت. با افزایش هزینه تامین ارز، ممکن است واردات برخی کالاها دیگر صرفه اقتصادی نداشته باشد و واردکنندگان از خرید آنها صرفنظر کنند. در پی وارد نشدن برخی کالاها، ممکن است کمبود، تورم یا دیگر مشکلات این‌چنینی پدیدار شود، بنابراین باید به پیامدهای راهکارهای تخصیص ارز به واردات، نهایت توجه را داشت.

◉ یکی دیگر از برنامه‌های ارزی دولت، برنامه انعقاد پیمان‌های پولی دوجانبه با کشورهایی مانند روسیه و چین است. به‌نظر شما این راهکار چه تاثیری می‌تواند بر حفظ منابع ارزی داشته باشد؟

ابتدا در راستای اهمیت انعقاد پیمان‌های پولی و مالی دوجانبه و چندجانبه لازم است، بدانیم این پیمان‌ها تنها زیرسایه تقویت روابط بین‌المللی امکان‌پذیر است. پیمان‌های پولی در سطوح گسترده بین کشورها رایج بوده و این نوع تجارت را می‌توان به‌عنوان یکی از پیامدهای اصلی عضویت در اتحادیه‌های اقتصادی مختلف دانست. ایران چندی پیش، اجرایی شدن پیمان پولی دوجانبه را به کشورهای چین و روسیه داده که هردوی این کشورها با این موضوع موافقت کرده‌اند.

پیمان پولی به‌معنای انجام تجارت با ارزهای ملی کشورها و بدیهی است که این مسئله می‌تواند تاثیری جدی بر حفظ منابع ارزی و همچنین تسهیل روابط تجاری میان ۲ کشور داشته باشد. در چنین شرایطی حتی محدودیت‌های بانکی بین‌المللی نیز راه تجارت را سد نکرده و معضل رفع تعهدات ارزی نیز تا حد زیادی بهبود خواهد یافت.

> بازار ارز توافقی، فرصت خوبی برای رفع تعهدات ارزی صادرکنندگان شمرده می‌شود. اجرایی کردن راهکار تامین ارز واردات از ارزهای حاصل از صادرات، می‌تواند در مسائل بازگرداندن حواله‌های ارزی و تامین ارز کالاهایی که در اولویت نیازهای اصلی کشور نیستند، یاری‌رسان باشد

> به‌طورکلی، تجار علاقه دارند ارزهای خود را با بالاترین نرخ به بازار عرضه کنند؛ از این‌رو نوسانات نرخ ارز در بازار، همواره تاثیر مستقیمی بر میزان عرضه ارزهای حاصل از صادرات دارد

سخن پایانی

هر نوع راهکار اقتصادی برای افزایش رفع تعهدات ارزی، علاوه بر دارا بودن وجهه‌های مثبت می‌تواند در صورت نبود مدیریت مناسب، روی تاریکی هم داشته باشد، به‌عنوان مثال با ارجاع دادن واردکنندگان به تامین ارز از بازارهای توافقی و خرید ارزهای صادراتی، شرایط رقابتی شکل گرفته و بدیهی است، در این شرایط نرخ ارز برای واردکنندگان افزایش خواهد یافت. این افزایش نرخ باعث می‌شود اقلام موردنیاز تولید با نرخ بیشتری وارد کشور شوند، بنابراین افزایش هزینه‌های تولید و تشدید تورم عمومی در پی تعاملات رقابتی واردکنندگان برای دریافت ارزهای صادراتی، می‌تواند مشکلی جدی باشد، اما در صورت مدیریت صحیح این مسئله، می‌توان از مزایای واردات با ارزهای صادراتی بهره مناسب گرفت.

۳۰۰ هزار میلیارد تومان معافیت مالیاتی داریم

رئیس مرکز آموزش سازمان امور مالیاتی گفت: اکنون بیش از ۳۰۰ هزار میلیارد تومان یعنی به اندازه حجم مالیات موردوصول طی سال گذشته معافیت و مشوق‌های مالیاتی در کشور اعطا می‌شود.

به گزارش مهر، مهدی موحدی بکنظر در گفت‌وگویی رادیویی، با بیان اینکه قانون مالیات بر ارزش افزوده سال گذشته مصوب و ابلاغ شده، اظهار کرد: اجرای این قانون از ۱۳ دی سال ۱۴۰۰ در کشور آغاز شده است. اگر مشکل یا ابهامی در زمینه این قانون وجود داشته باشد با تفاسیر سازمان امور مالیاتی و دیگر مراجع قانونی اشکالات مزبور برطرف خواهد شد.

رئیس مرکز آموزش، پژوهش و برنامه‌ریزی سازمان امور مالیاتی کشور گفت: در حال حاضر این سازمان هیچ برنامه‌ای برای اصلاح قانون مالیات بر ارزش افزوده ندارد، چون هنوز مدت زمان زیادی از تصویب، ابلاغ و اجرای این قانون نگذشته است.

وی ادامه داد: سازمان امور مالیاتی در جهت اصلاح نظام مالیاتی کشور برنامه‌ریزی‌های خوبی انجام داده تا بتواند اشکالات موجود در این نظام را برطرف کند.

موحدی بکنظر با تاکید بر اینکه اعمال معافیت مالیاتی همیشه مفید نیست، اظهار کرد: اکنون بیش از ۳۰۰ هزار میلیارد تومان یعنی به اندازه حجم مالیات موردوصول طی سال گذشته معافیت و مشوق‌های مالیاتی در کشور در حال اعطاست. وی یادآور شد: اگر بسیاری از این معافیت‌های بی‌شمار و بیجا نبود، چه‌بسا الان هم حجم قابل‌توجهی به عدالت مالیاتی می‌افزود و هم درآمد دولت را به‌میزان چشمگیری افزایش می‌داد.

اجرای آزمایشی طرح کالابرگ در دستور کار قرار گرفت

از چاله به چاه فقر

اوایل خرداد سال ۱۴۰۰ سید ابراهیم رئیسی انگیزه خود برای حضور در انتخابات را حل مشکلات مردم، کاهش درد و رنج و مبارزه با بی‌عدالتی و فساد اعلام کرد. حال با گذشت بیش از یک سال از این اظهارنظرها مشکلات نه‌تنها حل نشده، بلکه چند برابر گذشته شده است.

دولت در کمتر از یک سال سکانداری سیاست جدیدی را به کار گرفت که آثار و تبعات آن همچنان ادامه دارد. در قالب این سیاست حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی و به‌دنبال آن اجرای طرح کالابرگ الکترونیک به‌شرط بازگشت نرخ کالاهای ضروری معیشتی، به شهریور ۱۴۰۰ و جبران مابه‌التفاوت نرخ ناشی از حذف ارز ترجیحی به تولیدکننده در دستور کار قرار گرفت، این در حالی است که بسیاری معتقدند نظام کوپنی برای کنترل اقتصاد در دوران جنگ و شرایط آن روزگار طراحی شد. هرچند این طرح در همان زمان نیز با مشکلاتی ازجمله فساد همراه شد، اما به هر حال در آن روزگار چاره دیگری نبود. برهمین اساس بسیاری این طرح را مطابق با شرایط امروز نمی‌دانند. از سوی دیگر اجرای این طرح مدت‌هاست در هاله‌ای از ابهام قرار دارد و زمان کلید خوردن آن به بهانه نبود زیرساخت از ماهی به ماه دیگر انتقال می‌یابد. اما به‌تازگی خاندوزی، وزیر اقتصاد از اجرای طرح کالابرگ از ماه‌های آینده برای کل کشور خبر داد. صمت در این گزارش به بررسی ابعاد مختلف اجرای طرح کالابرگ پرداخته است.

کیمیا ملکی
editor@smtnews.ir

۶۰ میلیون نفر از جمعیت ۸۵ میلیون نفری کشور زیر خط فقر قرار دارند و مشمول طرح کالابرگ هستند

یادآور صف‌های طولانی

کلمه کوپن برای بیشتر مردم یادآور صف‌های طولانی برای رسیدن به شکر و روغن و سایر کالاهای اساسی است اما ظاهرا طرح کالابرگ الکترونیکی تفاوت‌هایی با کوپن دهه ۶۰ دارد و بیشتر شبیه پرداخت کمک‌هزینه نقدی برای خرید کالاهای اساسی است. این طرح به‌روزشده طرح کوپنی است که در سال‌های اول انقلاب اجرا می‌شد. طرح کالابرگ الکترونیکی از تابستان سال ۹۷ و با افزایش چشمگیر نرخ کالاهای اساسی ازسوی وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی مطرح و قرار شد کالاهای اساسی مردم در قالب وجه نقد یا کوپن الکترونیک تامین شود. اواخر سال ۹۷ کمیسیون تلفیق مجلس طرح کوپن الکترونیکی را تصویب کرد، اما در نهایت تابستان سال ۹۸ وزارت صنعت، معدن و تجارت (صمت) اعلام کرد کالای اساسی به اندازه کافی در کشور وجود دارد و فعلا برنامه‌ای برای توزیع این کالاها به‌صورت کوپنی در دستور کار این وزارتخانه قرار ندارد. با این حال براساس اظهارنظرهای وزیر اقتصاد در روزهای اخیر احتمال اجرای آن قوت گرفته است. هرچند بهانه دولت در اجرا نشدن این طرح نبود زیرساخت بود و نظر کارشناسان نبود منابع مالی، اما نگرانی مردم پس از اعلام این خبر بیشتر شده، زیرا مدت‌هاست که برخی از طرح‌های حمایتی معکوس عمل می‌کنند و بیشتر شهروندان را متضرر می‌سازند.

نبود زیرساخت بهانه است

مرتضی افقه، کارشناس اقتصاد درباره اجرای آزمایشی طرح کالابرگ الکترونیکی طی روزهای آینده در یکی از استان‌های جنوبی کشور به صمت گفت: در حال حاضر به‌دلیل تصمیمات غیرتخصصی ۶۰ میلیون نفر از جمعیت ۸۵ میلیون نفری زیر خط فقر قرار دارند و مشمول طرح کالابرگ هستند؛ به‌عبارت دیگر همه مشمولان دریافت سبد خانوار در فقر مطلق هستند و نمی‌توانند نیاز خود را تامین کنند. در این زمان که بسیاری از شهروندان توانایی تامین نیازهای اساسی خود را ندارند، دولت باید ورود کند و به حمایت از آنها بپردازد. اعطای کالابرگ الکترونیک که همان کوپن قدیم است برای حمایت از مردم مدت‌هاست در دستور کار مسئولان قرار دارد، این در حالی است که پس از گذشت ۳ دهه از جنگ دوباره به نقطه صفر رسیدیم و به اقتصاد کوپنی برخورد کردیم که نشانه خوبی نیست؛ هرچند کالابرگ با یارانه نقدی تفاوت چندانی ندارد.

وی با تاکید بر اینکه کوپنی کردن اقتصاد نتیجه سوءمدیریت دولت است، افزود: در شرایط اقتصادی فعلی ۳ دهک پایین حتی توان برطرف کردن نیازهای روزمره خود را ندارند. در نتیجه اختصاص کالابرگ یکی از برنامه‌هایی است که می‌تواند از صدمات جدی‌تر به افراد زیر خط فقر جلوگیری کند. ارائه این یارانه‌ها ممکن است در کوتاه‌مدت میزان فقر را کاهش دهد، اما تاثیرات رفاهی نخواهد داشت. پرداخت یارانه‌ها فقط فشار فقر را کاهش می‌دهد و بخشی از قدرت خرید از بین رفته مردم را جبران می‌کند.

بی‌برنامگی کاری تکراری از مسئولان

افقه با اشاره به بی‌برنامگی مسئولان و تصمیمات یک‌شبه اظهار کرد: همزمان با حذف ارز ترجیحی دولت موظف شد از قشر آسیب‌پذیر جامعه حمایت‌های لازم اقتصادی را به عمل آورد که تخصیص یارانه نقدی و کوپن از جمله راهکارهای مطرح‌شده توسط مسئولان در این زمینه بود و به طریق‌های مختلف به‌صورت ناقص اجرا شد. منابعی که قرار است به‌صورت مستقیم یا غیرمستقیم در قالب کالابرگ به مردم ارائه شود نمی‌تواند با کمبودهای معیشتی مردم مقابله کند و تغییر برنامه‌ریزی‌های مسئولان در تخصیص یارانه نقدی یا کوپن نیز ناشی از بی‌برنامگی است.

ناکارآمدی ساختارهای دولتی

این کارشناس اقتصاد با اشاره به سردرگمی دولت برای اجرا کردن یا نکردن طرح کالابرگ اظهار کرد: اینکه بعد از گذشت بیش از یک سال طرح کالابرگ الکترونیک به نتیجه نرسیده حکایت از ناکارآمدی ساختارهای دولتی دارد. در این زمینه باید گفت حمایت از اقشار جامعه چه به‌صورت پرداخت یارانه نقدی باشد و چه اعطای کالابرگ برای دولت هزینه دارد؛ هرچند پرداخت وجه نقد برای تهیه کالای موردنیاز بسیار بهتر از اعطای کالابرگ برای چند کالای خاص است.

وی در خصوص اثرگذاری این طرح در معیشت خانوار اظهار کرد: به‌دلیل نبود منابع مالی، امکان اینکه دولت بتواند اقلام زیادی را با نرخ کوپنی در اختیار مردم قرار دهد ضعیف است؛ بنابراین جایگزینی کوپن با یارانه نقدی تغییر جدی در وضعیت معیشت مردم ایجاد نمی‌کند. شاید دهک اول که در شرایط بحرانی قرار دارند از طرح کالابرگ نفع ببرند اما این طرح برای دهک‌های متوسط تاثیرگذار نخواهد بود؛ در نتیجه طرح کالابرگ تاثیر چندانی بر معیشت مردم و قیمت‌ها ندارد.

منابع مالی برای اجرای طرح وجود ندارد

افقه با اشاره به نبود منابع مالی موردنیاز برای اجرای طرح کالابرگ گفت: شواهد حاکی از آن است که منابع مالی مناسب برای اجرای طرح کالابرگ وجود ندارد و نبود زیرساخت تنها بهانه دولت است. از یک سو به‌دلیل تحریم‌های مختلف دولت توانایی فروش بالای نفت را ندارد و از سوی دیگر درآمدهای دولت مانند مالیات و... به‌دلیل کاهش تولید و تداوم بی‌تدبیری‌ها قابل‌تحقق نیست. در نهایت باید تصریح کرد وضعیت بد اقتصادی و کمبود منابع مالی تامین هزینه این طرح در هاله‌ای از ابهام قرار داده است.

راهکار چیست؟

این کارشناس اقتصاد در بیان راهکاری برای بهبود اوضاع معیشت اظهار کرد: راهکار کوتاه‌مدت برای بهبود وضعیت اقتصادی انجام انواع حمایت‌ها ازسوی دولت است اما راهکار بلندمدت رفع تحریم‌های خارجی و داخلی که به‌واسطه آن تولید مشکلات زیادی پیدا کرده، است.

پس از گذشت ۳ دهه از جنگ دوباره به نقطه صفر رسیدیم و به اقتصاد کوپنی برخورد کردیم که نشانه خوبی نیست

تاثیر مثبت اجرای طرح کالابرگ بر معیشت

رضا کنگری، رئیس اتحادیه بنکداران مواد غذایی درباره اجرای آزمایشی طرح کالابرگ الکترونیکی طی روزهای آینده در یکی از استان‌های جنوبی کشور به صمت گفت: بحث کوپن یا کالابرگ الکترونیکی از تابستان سال ۱۳۹۷ با افزایش نرخ کالاهای اساسی ازسوی وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی مطرح و قرار شد کالاهای اساسی در قالب وجه نقد یا کوپن الکترونیک تامین شوند. در این زمینه هنوز اطلاعی به اتحادیه بنکداران داده نشده است؛ هرچند این طرح در اتحادیه ما اجرایی نمی‌شود، زیرا ما بنکدار هستیم و مشتریان ما سوپرمارکت‌ها هستند. وی باتوجه به تجربه اعطای کوپن در سال‌های گذشته اظهار کرد: اعطای یارانه مکانیسمی است که شرایط را برای افراد و اقشار آسیب‌پذیر و ضعیف‌تر جامعه بهتر و مطلوب‌تر می‌کند، این در حالی است که اگر اعطای کالابرگ مانند سال‌های گذشته و کوپن باشد قطعا مشکلات زیادی را به همراه خواهد داشت. از سوی دیگر در صورت اعطای یارانه کالایی از طریق کالابرگ باید مشخص شود چه کالاهایی مشمول یارانه می‌شوند.

حذف دلال با اجرای طرح کالابرگ

کنگری درباره نحوه اجرای طرح کالابرگ اظهار کرد: اگر کالابرگ به‌صورت نظام‌مند توزیع شود، قطعا تاثیر مثبتی در معیشت و بازار خواهد داشت. همچنین اگر به‌واسطه اجرای این طرح دلال‌ها حذف شوند تاثیرات اثرگذارتری خواهد داشت.

قیمت‌گذاری دستوری با بازار چه کرد؟

رئیس اتحادیه بنکداران مواد غذایی درباره اظهارات اخیر وزیر اقتصاد مبنی بر اصلاح سازکار قیمت‌گذاری دستوری نیز گفت: دولت‌ها معمولا برای مقابله با افزایش نرخ و تورم، اقدام به سرکوب قیمت‌ها و تعیین دستوری نرخ می‌کنند تا کالاها با نرخ پایین‌تر به‌دست مردم برسد. به‌عقیده برخی از کارشناسان این اقدام نه‌تنها تاکنون به تثبیت نرخ کالاها کمکی نکرده، بلکه خود به عاملی برای جهش تقاضا و التهاب بیشتر بازار، رانت و دلال‌بازی و خروج بازار از فرآیند طبیعی خود تبدیل شده است. نرخ دستوری باید به‌گونه‌ای تعیین شود که با قیمت‌های بازار همخوانی داشته باشد. اگر قیمت‌های بازار مدیریت شود، اوضاع بهبود می‌یابد. در حال حاضر کالا به اندازه کافی در بازار موجود است، اما تقاضا وجود ندارد.

سخن پایانی

به‌عقیده کارشناسان تاکنون برخی از وعده‌های معیشتی دولت نتیجه عکس داده و شاید عمق گودال فقر را برای قشر ضعیف جامعه بیشتر کرده است. به‌علاوه اینکه عده‌ای از کارشناسان معتقدند اجرای طرح کالابرگ ممکن است زمینه‌ساز بستر رانت و فساد باشد. در این صورت ممکن است، معیشت مردم بیشتر به خطر بیفتد؛ از همین رو باید با تدابیر جدی و کارشناسی‌شده‌تری به حمایت از معیشت و بازار پرداخت.

یادداشت

تخصیص کالابرگ یعنی توزیع فقر

محمدصادق مشایخ
فعال اقتصادی

یارانه و کالابرگ از جمله مسائل مهمی است که این روزها صحبت درباره آن زیاد است. یارانه باید به‌صورت عادلانه توزیع شود و کالابرگ الکترونیکی می‌تواند تا حدودی مفید و موثر باشد؛ البته به‌شرط اینکه دولت همه جوانب آن را در نظر بگیرد. نظام یارانه‌ای قطعا باید اصلاح شود و ما ناگزیر به اصلاح این سیستم هستیم. البته اساسا با پرداخت نقدی یارانه‌ها مخالف و معتقدم باید یارانه به‌صورت عادلانه توزیع شود و کالابرگ الکترونیکی می‌تواند تا حدودی این عدالت را محقق کند؛ به‌شرط اینکه دولت برای اتخاذ این سیاست نظرات نخبگان و صاحب‌نظران را دریافت کند.

طرح کالابرگ الکترونیک، طرح به‌روزشده کوپنی است که در سال‌های اول انقلاب اجرا می‌شد، این در حالی است که از سال‌های گذشته این موضوع موردانتقاد بسیاری از کارشناسان قرار گرفت. با زمزمه حذف ارز ترجیحی از برخی کالاهای اساسی مجلس تصویب کرد اگر دولت بخواهد ارز ترجیحی را در سال ۱۴۰۱ حذف کند، موظف است مابه‌التفاوت آن را از طریق کالابرگ الکترونیک به مردم اختصاص دهد؛ به‌نحوی که کالاهای اساسی و دارو به نرخ شهریور ۱۴۰۰ به‌دست مردم برسد، اما این قانون هرگز اجرا نشد.

آنچه که مشخص است، کالابرگ موجب حمایت از تولید نمی‌شود. همچنین تجربه ثابت کرده توزیع کالابرگ با فساد همراه است. کالابرگ کمکی به سفره مردم نمی‌کند و تنها هزینه سنگین روی دست دولت می‌گذارد و سود دیگری ندارد.

راهکارهای زیادی برای برون‌رفت از وضعیت فعلی وجود دارد، اما اراده مشخصی برای برنامه‌ریزی و اجرای برنامه‌های کاربردی وجود ندارد. حتی برای جلوگیری از قاچاق نیز اقدام خاصی صورت نمی‌گیرد، این در حالی است که جنس قاچاق به‌وفور در کشور وجود دارد و به ازای هر کالای قاچاق ۱۰ کارگر ما بیکار می‌شوند.

کالابرگ در حقیقت توزیع فقر محسوب می‌شود. متاسفانه کالابرگ بهانه‌ای برای لاپوشانی کمبودها است. بودجه سنگینی صرف پرداخت یارانه می‌شود اما در تولید خرج نمی‌شود. دولت چه کمکی به تولید کرده است؟ هنگامی که قفسه مغازه‌ها خالی است دادن کالابرگ چه فایده‌ای دارد؟

از سوی دیگر اگر دولت اکنون اقدامی در این راستا انجام دهد بی‌تردید با نارضایتی مردم مواجه خواهد شد، زیرا مردم به‌خصوص طبقات ضعیف جامعه همین یارانه نقدی را در این شرایط بد اقتصادی به بخشی از کرایه خانه یا نیازهای ضروری دیگر زندگی اختصاص داده‌اند. بنابراین دولت ابتدا باید تبعات چنین طرحی را در نظر می‌گرفت و سپس اقدام به حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی می‌کرد.

البته یارانه نقدی قرار بود صرف خرید کالاهای اساسی سبد مصرفی خانوار شود، اما اکنون به‌دلیل شرایط اقتصادی و هزینه‌های بالای زندگی، معلوم نیست این پول چگونه و کجا هزینه می‌شود. گفتنی است پرداخت یارانه نقدی ۴۵ هزار تومانی از منابع ملی به همه شهروندان ایرانی در حالی ازسوی برخی مدافعان دولت سابق به‌عنوان نقطه درخشان عملکرد دولت مطرح می‌شود که مردم کشورهای پیشرفته و توسعه‌یافته جهان حاضر نیستند حتی ده برابر این مقدار را نیز دریافت کنند.

سال ۹۵ مردم سوئیس در یک همه‌پرسی با اکثریتی قاطع با طرح تعیین حقوق بی‌قید و شرط ۲۲۰۰ یورویی برای تمام شهروندان این کشور مخالفت کردند. در این همه‌پرسی ۷۸ درصد در مخالفت و ۲۲ درصد در موافقت به این طرح رأی دادند. مردم سوئیس در رفراندومی شرکت کردند که از آنها می‌پرسید: آیا موافقید تمامی افراد بالای ۱۸ سال درآمدی معادل ۲۲۶۰ یورو و افراد زیر ۱۸ سال ۵۶۵ یورو در ماه از دولت بگیرند؟

به‌گفته برخی از کارشناسان در حال حاضر روزانه ۲۷۰۰ میلیارد تومان نقدینگی در حال خلق شدن است و پیش‌بینی می‌شود خط فقر تا پایان سال به بالای ۱۷ میلیون تومان برسد و این به‌معنای ورشکستگی و ندانم‌کاری اقتصادی است. البته باید تاکید کنیم خط فقر برای زمانی بود که ۶ میلیون تومان تعیین می‌شد؛ در حال حاضر باید نام آن را خط فنا گذاشت نه فقر!

روی خط اصناف

علت انفجار نرخ پیاز و گوجه فرنگی چیست؟

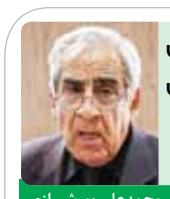
اسدالله کارگر، رئیس اتحادیه صیفی‌جات تهران گفت: ما هر سال در این فصل جابه‌جایی داریم که این موضوع باعث ایجاد نوسان نرخ محصولات، به‌ویژه گوجه‌فرنگی می‌شود. در ایام تابستان و نیمه اول پاییز برای شهر تهران این محصول از شهرهای دیگر تامین می‌شود که همین امر نوسان کوتاه‌مدت نرخ را در بازار به‌دنبال دارد.

به گزارش گسترش‌نیوز، اسدالله کارگر درباره گرانی‌های اخیر گوجه فرنگی و پیاز گفت: هر سال در این فصل جابه‌جایی داریم که این موضوع باعث ایجاد نوسان نرخ برخی محصولات می‌شود. در ایام تابستان و نیمه اول پاییز گوجه‌فرنگی برای شهر تهران از شهرهای دیگر تامین می‌شود که نوسان نرخ در بازار را به‌دنبال خواهد داشت، به همین دلیل هر سال شاهد افزایش نرخ کوتاه مدت در این محصول هستیم. گرانی پیاز بیشتر به‌دلیل عملکرد کشاورزان خرد است که محصولات خود را به‌روز می‌فروشند. آنها با سردی هوا محصولات خود را در انبار می‌گذارند و باعث روند صعودی نرخ پیاز می‌شوند که این هم کوتاه‌مدت است. رئیس اتحادیه صیفی‌جات تهران با بیان اینکه در آینده شاهد کاهش نرخ خواهیم بود، خاطرنشان کرد: نسبت به سال‌های گذشته حتی با اینکه شاهد بحران کم‌آبی هستیم وضعیت کشاورزی خوب است. کشاورزان آب‌دهی قطره‌ای را شروع کردند تا در مصرف آب صرفه‌جویی شود. ما در حال تلاش هستیم تا کشاورزان بتوانند خارج از تامین محصول برای داخل کشور، به‌راحتی صادرات محصولات کشاورزی را انجام دهند.

یادداشت

بحران مسکن در ایران

محمدعلی پورشیرازی
کارشناس مسکن

در طـول دهه‌های اخیر، نرخ مسـکن همواره در مقاطع زمانی متناوب با افزایش روبه‌رو بوده، اما طی سـال ۹۷ تا ۱۴۰۰ با جهش ۷ برابری روبه‌رو شـد. روند این جهش قیمتی به‌سـمتی رفت که وضعیت مسـکن در ایران را بحرانی کرده، به‌نحوی‌که اکنون سهم هزینه‌های مسـکن در سبد خانوارهای شهری بیـن ۶۰ تا ۷۰ درصد اسـت، در حالی که متوسـط جهانی این شاخص فقط ۱۸ درصد است!

کارشناسـان معتقدنـد بحـران مسـکن در ایران ابعاد چندگانه دارد؛ از یک‌سـو، طی سـال‌های اخیر ساخت‌وساز افت قابل‌توجهی داشته و از سوی دیگر، هرچه سـاخته می‌شـود، به‌دلیل فقـدان ابزارهای تنظیم‌گـر مالیاتـی، توسـط تقاضاهای سـرمایه‌ای و سـفته‌بازانه بلعیـده می‌شـود. طبـق آمارها، در سـال ۱۳۶۵ ، فقـط ۲۵ درصد از تقاضاهـا در بازار مسکن مناطق شهری ایران، تقاضاهای سرمایه‌ای و سفته‌بازانه بوده؛ اما این میزان امروز در کلانشهرهای کشـور به ۷۰ تا ۷۵ درصد از کل معاملات مسـکن رسیده است.

محصولـی که در بخش مسـکن تولید می‌شـود، براساس نرخ تمام‌شده است. ممکن است در مواقعی نـرخ مصالح سـاختمانی کاهـش یا افزایـش پیدا کند،بنابراین امسـال یک‌سـری افزایش‌های جدی در نهاده‌های سـاختمانی و دسـتمزدها داشتیم که نرخ تمام‌شـده مسکن را بالا برد. افزایش نرخ مصالح ساختمانی در کنار عامل مهم دیگر در هزینه ساخت مسـکن یعنی افزایـش نرخ زمیـن، موجب کاهش ساخت‌وسـاز بخش خصوصی و سـرمایه‌گذاری این بخش در مسکن شده است.

بـا توجه به اینکه در این سـال‌ها، دولت برنامه‌ای برای بخش مسـکن نداشـت، کاهـش اقبال بخش خصوصی به ساخت مسـکن، عامل مهم دیگری در کاهش تولید مسکن و افزایش چند برابری قیمت‌ها بـود. هزینه خرید مصالح و خدمات سـاختمانی ۴۳ درصد نسبت به سال گذشته جهش کرد؛ به‌طوری‌که این میزان رشـد هزینه تولید مسـکن ۱.۸ برابر نرخ رشد نرخ فروش مسکن بوده است.

نامعادله تورم سـاخت و تورم مسکن در فصل اول امسال در عمل فعالان دست سازندگان ساختمان را در پوست گردو گذاشـت، زیرا امکان برآورد حاشیه سود حداقلی باتوجه به اختلاف معکوس بین تغییرات هزینه تولید و تغییرات نرخ محصول برای آنها وجود نداشت. بررسی‌ها نشـان می‌دهد افزایش چشمگیر هزینه تولید در بنگاه‌های صنعتی باعث رشـد شدید نرخ مصالح ساختمانی در بازار شده است. این شوک هزینه‌ای به ساخت‌وساز، ابتدای امسال نقش پررنگی در مقایسـه با سایر عوامل رکود ساز ملکی در توقف نسبی فعالیت سرمایه‌گذاران ساختمانی داشته است.

تورم بالای هزینه ساخت از یک‌سو و کاهش قدرت خرید مردم از سوی دیگر، اقبال سازندگان به ساخت ساختمان را کاهش داده است. بنا بر آمار منتشره، در ۸ سال گذشته، در هر سال، به‌طورمتوسط ۳۷۵ هزار واحد مسکونی در کشـور ساخته شده است که این میزان نسـبت به نیاز سالانه، حدود ۹۰۰ هزار واحد مسکونی فاصله زیادی دارد.

سال گذشته برای ۳۹۵ هزار واحد مسکونی پروانه ساخت صادر شده است، البته باتوجه به شروع برنامه نهضت ملی مسـکن و سـاخت سـالانه یک میلیون مسـکن، انتظار ایـن بود که آمار پروانه سـاختمانی صادرشـده در سال ۱۴۰۰ نسـبت به سال‌های قبل افزایش حدود ۲برابری داشته باشد.

متولیان بخش مسـکن می‌گویند باتوجه به اینکه صدور پروانه سـاختمانی روندی طولانی دارد، برای واحدهای شروع‌شده مسکن نهضت ملی، هنوز پروانه رسـمی صادر و آمـار پروانه سـاختمانی واحدهای نهضـت ملی مسـکن هنـوز در آمار رسـمی صدور پروانه‌های ساختمانی وارد نشده و به‌همین علت آمار صدور پروانه سـاختمانی در سـال گذشته همچنان نسبت به نیاز کشور کمتر است.

البته پیش از این، وقتی سازندگان مسکن، پروژه‌ای را به ۵۰ درصد پیشرفت فیزیکی می‌رساندند، پروژه بعدی را شـروع می‌کردند، اما در حال حاضر به‌دلیل نبود مشـتری، امکان تعریف طرح‌های جدید وجود ندارد. برای رونق بازار سـاخت، بایـد بازار تقاضا نیز رونـق بگیرد. اگر سـرمایه‌گذاران نسـبت به فروش واحدهای ساخته‌شـده با سود متعارف تردید داشته باشند، ساخت‌وساز کاهش می‌یابد.

تـلاش دولت این اسـت که هزینه سـاخت را در برنامه نهضت ملی مسـکن کاهش دهد تا از یک‌سو، بخش خصوصی برای ساخت‌وساز و سرمایه‌گذاری از این طرح اسـتقبال کند و از سوی دیگر، متقاضیان توان خرید این واحدها را داشـته باشـند. در ۶ماهه دوم سـال نباید انتظار تورم چندانی در بازار مسکن داشـت، زیرا اتفاقاتی که می‌توانسـت منجر به رشد قیمت‌ها شود، مثل افزایش نرخ نهاده‌های ساختمانی و دستمزدها به‌وقوع پیوسته‌اند.

سیاست‌های کاهش تراکم واحدهای نهضت ملی مسکن

شـورای عالی شهرسـازی و معماری در مکاتبه با استانداران سراسر کشـور، سیاسـت‌های کلی دولـت را بـرای کاهش تراکـم ناخالص واحدهای مسـکونی نهضت ملی مسکن ابلاغ کرد. به‌گزارش وزارت راه و شهرسـازی، شـورای‌عالی شهرسـازی و معماری ایران در مکاتبه با استانداران ۳۱ استان کشور، مصوبه این شورا درباره سیاست‌های کلی دولت مبنی بر کاهش تراکم ناخالص واحدهای مسـکونی نهضت ملی مسکن را ابلاغ کرد.

در متن مصوبه آمده اسـت: شورای‌عالی شهرسازی و معماری ایران در جلسه مورخ ۲۱ شهریور ۱۴۰۱ خود، پیرو مباحث مربوط به تامین اراضی موردنیاز نهضت ملی مسـکن و ذیل سیاسـت‌های کلی دولت مبنـی بر کاهش تراکم ناخالص شـهرها و احداث واحد مسـکونی در حداقل تراکم ساختمانی ممکن، بنا بر تاکید وزیر و رئیس شورای‌عالی به شرح زیر اتخاذ تصمیم کرد: ۱-در شهرهایی که الگوی تراکمی غالب شهر براسـاس طرح مصوب ملاک عمل قطعات ویلایی یک و ۲طبقه اسـت، در صورتی که محدودیـت زمین دولتی وجود نـدارد و امکان تامین زیرسـاخت وجود دارد، واحدهای مربوط به نهضت ملی مسکن به‌صورت قطعات مستقل حیاط‌دار یا ۲طبقه احداث شود.

۲-در سـایر شهرهای کشور که متوسط تراکم ساختمانی شهر بیش از ۲طبقه اسـت، احداث بنا در مجتمع‌های مسکونی مربوط به نهضت ملی مسـکن وفق تراکم سـاختمانی پهنه تراکمی غالب شهر براساس طرح مصوب ملاک عمل انجام پذیرد.

تحولات بازار مسکن در نیمه دوم سال بررسی شد

حال خراب بازار مسکن

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

در مهـر ۱۴۰۱ تورم ماهانه نرخ آپارتمان‌های مسـکونی شـهر تهران ۰.۱- درصد بوده است. تورم ماهانه مهر در مقایسه با همین اطلاع در ماه قبل، ۳.۴ واحد درصد کاهش داشته است، همچنین مطابق آخرین اطلاعات مرکز آمار در مهر، متوسـط نرخ مسکن در استان تهران ۴۶ حدود میلیون تومان بوده اسـت. گفتنی است، طبق محاسبات مرکز آمار ایران، نرخ رشد نقطه‌به‌نقطه تورم حوزه مسـکن یعنی مقایسه رشـد متوسط نرخ مسکن در آبان امسال در قیاس با آبان سـال گذشـته افزایش ۳۹.۲ درصد را نشان می‌دهد. نکته قابل‌توجهی که باید به آن اشاره کرد، رشد ۳.۷ درصدی تورم بخش مسکن نسـبت به ماه گذشته (تورم مسـکن در کشور) است. این در حالی است که تورم ماهانه مسکن کشـور در مهر حدود ۶ درصد بوده است. براین اساس، تورم ماهانه مسـکن در کشـور در آبان نسـبت به مهر، افت قابل‌توجهی را تجربه کرده است.

عکس: صمت

سفته‌بازی و سـوداگری که هم‌اکنون در بازار ملک مشاهده می‌کنیم، ناشـی از عواملی همچون تورم، رشـد نرخ ارز، تلاطم بازارهای موازی و کمبود ساخت‌وساز، به‌ویژه در ۸ سال اخیر است

وضعیت تورم مسکن در تهران

اگرچه آمار تورم ماهانه مسـکن استان تهران هنوز استخراج نشده است، اما انتظار می‌رود همان‌طور که در مهر ۱۴۰۱ تورم ماهانه نرخ آپارتمان‌های مسکونی شـهر تهران ۰.۱- درصد بوده اسـت، در آبان نیز این روند کاهشـی ادامه داشته باشد. براین اساس، طبق پیگیری از مرکز آمار ایران، آمار مربوط به معاملات و متوسط نرخ مسکن آبان در تهران در روزهای ۵ الی ۶ آذر منتشر خواهد شد. البته نکته مهم‌تر این است که تحولات نرخ مسـکن در تهران به‌عنوان سیگنال نرخ در کشـور نقش مهمی در بازار معاملات مسکن دارد. در تایید افت محسـوس نرخ مسـکن، بانک مرکزی نیـز به‌تازگـی و در ماه گذشـته، گـزارش کمابیش مشـابهی از تحولات نرخ مسـکن در تهران منتشـر کرده اسـت، در مهر، متوسط نرخ خریدوفروش یک مترمربع زیربنای واحد مسکونی معامله‌شده از طریق بنگاه‌هـای معاملات ملکی شـهر تهران، ۴۳ میلیون تومان بود که حکایت از افزایش محدود ۱.۲ درصدی نسـبت به ماه قبل داشـت. بازار مسـکن در ایران در آسـتانه ورود به شـرایطی جدیدی است که فعالان اقتصادی به‌ویژه سـرمایه‌گذاران در این حوزه باید با دقت به تحلیل آن بپردازند و از سیاست‌گذاران کلان این بازار انتظار می‌رود برای این بازار که در این روزها به‌معنای واقعی کلمه برای بخش قابل‌توجهی از مردم دست‌نیافتنی شده، فکر بکری کنند.

ضرورت افزایش تولید و عرضه مسکن

علی خسـروی، کارشـناس بازار مسـکن در رابطه بـا نوسـانات بازار مسـکن به صمت گفـت: اگر تولید و عرضه مسـکن به‌اندازه کافی باشـد، نوسـانات بازار مسـکن تا حدی کنترل می‌شود. وضعیت سفته‌بازی و سوداگری که هم‌اکنون در بازار ملک مشاهده می‌کنیم، ناشـی از عواملی همچون تورم، رشـد نرخ ارز، تلاطم بازارهـای مـوازی و کمبـود ساخت‌وسـاز، به‌ویژه در ۸ سـال اخیر است، چه‌بسـا اگر تولید مسکن به‌اندازه کافـی انجام می‌گرفت، تا ایـن حد بازار دچار تغییرات قیمتی نمی‌شـد. آمار و ارقام نشـان می‌دهد که اوضاع ساخت‌وساز در بخش خصوصی مناسب نیست. کارنامه ۲ طرح دولتی شامل مسکن مهر و اقدام ملی مسکن هم چندان قابل‌دفاع نبوده اسـت، به‌طوری‌که هنوز بعد از گذشت ۱۵ سال، مسکن مهر در بعضی مناطق به‌اتمام نرسـیده اسـت. اقداماتی همچون مالیات بر خانه‌های خالی برای جلوگیری از سـوداگری در حوزه مسـکن و مقابله با سـفته‌بازان حوزه مالیات بر عایدی سـرمایه می‌توانـد تا حـدودی جلوی سـفته‌بازی را بگیرد، اما به‌طورقطع این برنامه‌ها باید با مکمل عرضه متناسـب با تقاضا تلفیق شـوند؛ یعنی ساخت‌وسـاز رشد کند تا تعادل در بازار ایجاد شود.

▣ فشار تقاضای بازار مسکن در کلانشهرها

وی افزود: آنچه در کف بازار مسکن مشاهده می‌کنید، این اسـت که فشار تقاضایی در کلانشهرها به‌ویژه شهر تهران برای مسـکن وجود دارد. این تقاضا اگر به‌صورت خرید یا اجاره پاسخ داده نشود، منجر به پدیده‌هایی مثل حاشیه‌نشینی، بدمسکنی، بافت‌های ناکارآمد، مهاجرت بـه حومه و ... می‌شـود. البته به‌نظر می‌رسـد ظرفیت شـهرهای اطراف هم تکمیل شده و نرخ مسکن در این مناطق نیز افزایش قابل‌توجهی داشـته است. خسروی در ادامه گفت: انکار افت تولید مسـکن از سـوی برخی مسـئولان، پاک کردن صورت مسئله است. طبق آمار، ساخت‌وسـاز در شهر تهران افت محسوسی در مقایسه با سـال‌های ۹۱ و ۹۲ داشته اسـت. رشد سنگین نرخ زمین و مسکن و کاهش توان طرف تقاضای مصرفی، از عوامل پایین آمدن آمار ساخت‌وسـاز است، به‌طوری‌که آمار رسـانه‌ها درباره صدور پروانه‌های ساختمانی نشان می‌دهد ساخت‌وسـاز از حـدود ۲۰ هزار واحد در اوایل دهه ۹۰ به حدود ۲۰۰۰ واحد کاهش پیدا کرده است. وی گفـت: دولـت طـرح نهضت ملی مسـکن با هدف ساخت سـالانه یک میلیون واحد را برنامه‌ریزی کرده، امـا در ظاهر این برنامه با چالش‌هایی مواجه اسـت که مهم‌ترین آن به واریز نشدن آورده ناشی از کمبود توان متقاضیان مربوط می‌شود، این در حالی است که با تورم بیـش از ۵۰ درصدی در نهاده‌های سـاختمانی مواجه اسـت. دولـت اعلام کرده در ماه‌هـای آینده ۱۰۰ هزار واحد را به مرحله افتتاح می‌رسـاند، اما شاید این تعداد جوابگوی تقاضای موثر در بازار مسکن نباشد.

▣ عوامل موثر در ثبات بازار مسکن

خسـروی افزود: دولت باید تسـهیلات مناسـبی در اختیار بخش خصوصی به‌منظور تولید مسکن قرار دهد و کاهـش هزینه‌هـای صدور پروانه، کاهش مالیات، کنترل نرخ نهاده‌های سـاختمانی و ارائه مشوق‌هایی به سازندگان می‌تواند روند ساخت‌وسـاز را از حالت نزولی به حالت صعودی برساند. در آن صورت امیدوار می‌رود که در میان‌مدت، ثبات نسـبی در بازار مسکن ایجاد شود. وی در پایان اعلام کرد: بازار مسکن در ماه‌های اردیبهشـت و خرداد با رونق نسـبی همراه شـد. معاملات در خرداد امسـال، حدود ۱۴ هزار فقره بود که نسبت به خرداد سال گذشته، رشد ۱۷۲ درصد و در مقایسه با اردیبهشت امسال، افزایش ۳۲ درصدی را نشان داد. میانگین نرخ هم به ۳۹.۴ میلیون تومان در هر مترمربع رسید. نرخ مسکن در ۲ماه اخیر، ۲ افزایش ۶ و ۸ درصد را به‌ثبت رسـاند، با این حال بررسـی‌های میدانی از کسـادی معاملات و کاهش سرعت رشد نرخ مسکن در آستانه فصل زمستان حکایت دارد.

> افزایش روزافزون تورم تاثیر مستقیمی بر نرخ مسکن در کشور گذاشته است که سیاست‌های دولت در سال‌های اخیر نتوانسته آن‌طور که باید این بازار پرطرفدار را سروسامان بخشد

راهکارهای موثر برای حل مشکل مسکن

حسـن گلمرادی، کارشناس مسکن به صمت گفت: افزایـش روزافزون تورم اقتصادی، تاثیر مسـتقیمی بر نرخ مسـکن در کشور گذاشته اسـت که سیاست‌های دولت در سـال‌های اخیر نتوانسـته آن‌طور که باید این بازار پرطرفدار را سروسـامان بخشـد. رشد نامتناسب حقوق اقشار کم‌درآمد جامعه، بستر اقتصادی متزلزل و برنامه‌ریزی و مدیریت غلط برای بخش مسکن از عواملی هستند که خانه‌دار شدن را برای بسیاری از افراد جامعه دسـت‌نیافتنی کرده‌اند. مسکن یکی از نیازهای اساسی مردم و کالاهای سـرمایه‌ای مهم به‌شمار می‌رود. تامین مسـکن و توجه به تولید، عـلاوه بر تامین رفاه مردم، با افزایش سـرمایه‌گذاری و تحرک تقاضا در بسـیاری از صنایع وابسته، می‌تواند رشد اقتصادی را بهبود بخشد و با ایجاد اشتغال، بخشی از تقاضای بازار کار را پاسخ دهد. باتوجه به نیاز جامعه به مسکن و افزایش روزافزون تعداد مستاجران، تولید مسکن و ساخت‌وساز در کلانشهرها و شهرهای مهاجرپذیر یک امر ضروری است.

▣ اهمیـت روزافـزون ساخت‌وسـاز در کلانشهرها

برای‌افزایش بهبود شرایط بازار مسکن که خوشبختانه بخـش زیادی از مـواد اولیه و زیرسـاخت‌های آن در داخل کشـور موجود است، باید سـاخت انبوه مسکن افزایـش پیدا کند و ساخت‌وسـازها با دسترسـی‌های لازم و امکانات رفاهی و شهری قابل‌قبول در زمین‌های مناسـب، موردتوجه قرار بگیرد، همچنین ساخت‌وساز در کلانشـهرها و شـهرهای مهاجرپذیـر باید بیشـتر موردتوجـه قرار بگیـرد. این اتفاق باعـث برنامه‌ریزی صحیح و انجـام هماهنگی بین وزارتخانه‌های مختلف و شـهرداری‌ها شده و اسـتفاده از زمین‌های شهری و اراضـی بلااسـتفاده را ممکن می‌کنـد، همچنین باید راهکارهای مناسـب تامین مالی برای بخش مسـکن اندیشـیده شود، به‌ویژه در سـال‌های اخیر که به‌دلیل تورم و افزایش هزینه‌های تولید و دستمزد، حجم منابع مالی برای ساخت‌وساز در حال افزایش است.

بـرای حل این چالـش، علاوه بر همـکاری بانک‌ها و تشـویق به اعطای تسـهیلات مسـکن، نیاز اسـت راهکارهای نوین تامین مالی مسکن نظیر اوراق بهادار، صندوق‌های زمین و مسکن و مشارکت بخش خصوصی موردتوجه قرار بگیرد. در شرایط فعلی، به‌دلیل افزایش هزینه‌های تولید مسـکن، حتـی با در نظر گرفتن نرخ سود کم پرداخت تسهیلات به ساخت‌وساز، تقسیط آن از توان مالی متقاضیان به‌ویژه جوانان خارج است و باید راهکارهای مناسبی در این زمینه در نظر گرفته شود.

▣ کمک به رشد پایدار در تولید مسکن

در کشـورهای دیگر، سـهم آورده اولیه افراد پایین اسـت و تنها بـا پرداخت بخش اندکی از نرخ مسـکن و اخـذ وام بلندمدت، افراد می‌توانند در ابتدای جوانی صاحـب یـک خانه مناسـب شـوند، بنابرایـن به‌نظر می‌رسـد علاوه بر تامین مالی، باید تقسـیط طولانی‌تر تسـهیلات مسـکن موردتوجه قرار گیرد. در کنار این عوامل، کاهش نرخ تمام‌شـده تولید مسکن با استفاده از مـواردی نظیـر کاهش هزینه مجوزها، اسـتفاده از فنـاوری مـدرن ساختمان‌سـازی، تولیـد واحدهای مسـکونی با متراژ اقتصادی‌تر و تنوع‌بخشی متراژهای کوچک‌تر ساخت‌وساز، راهکارهایی برای کمک به حل بخشی از مشـکلات جامعه در این حوزه است. کاهش تورم و رشـد آن و جلوگیری از شـوک‌های تورمی در این بخش می‌تواند به رشـد پایدار تولید مسکن کمک کند و بخشی از تقاضای کاذب که سبب رشد قیمت‌ها می‌شـود، از بین برود. به‌هرحال علاوه بر تامین بودجه از منابع داخلی و کمک گرفتن از تجربه سـازندگان و سرمایه‌گذاران خوشنام، می‌توان از منابع مالی خارجی و خدمات مسکن‌سازان حرفه‌ای با کارنامه موفق کمک گرفت، همچنین باید نوع قراردادهای اجرایی و استفاده از قراردادهـای تولید، اجاره و واگذاری مدنظر قرار گیرد.

باوجود افزایش هزینه‌های تولید، هنوز هم بخش زیادی از هزینه‌هـای تولید مسـکن بـه هزینه زمیـن برمی‌گردد. به‌نظر می‌رسـد، اراضی قابل‌بهره‌برداری بلااستفاده زیادی در شهرها و مناطق مختلف وجود داشته باشد که با تبدیل و تغییر کاربری و اختصاص به تولید مسکن، می‌تواند به تحرک بیشتر این بخش کمک کند.

سخن پایانی

افزایش بی‌سـابقه نرخ مسکن، باوجود وعده‌هایی که دولت سیزدهم برای سـاماندهی این بازار داده، امید بسـیاری از اقشـار کم‌درآمد را بـرای خانه‌دار شـدن کمرنگ کرده اسـت؛ وعده‌هایـی که نه‌تنها نتوانسته به ساماندهی بازار مسکن کمک کند، بلکه انگیزه سازنده‌ها و انبوه‌سـازان را برای ساخت‌وساز به‌شدت کاهش داده و عرضه و تقاضای بازار مسکن را بر هم زده اسـت، ازاین‌رو ضرورت دارد مسئولان با نظارت و پیگیری‌های مستمر، به تولید مسکن در کشور سرعت ببخشند تا شاهد اعتمادسازی عمومی نسـبت به بازار مسـکن در جامعه باشیم، همچنین با ایجاد سیاسـت‌های پولی و مالی مناسـب، اقشار مختلف جامعه را برای خرید مسکن توانمند کنند.

رشـد قیمتـی که بـازار مسـکن در سـال‌های اخیـر تجربه کرد، یک بحران بی‌سـابقه را رقم زد، به‌طوری‌که باعث افزایش انتظارات تورمی با در این بخش شـده و بسـیاری از اقشـار کم‌درآمد را برای خرید خانه ناامید کرده اسـت. ایـن موضوع اگر با بی‌توجهی مسئولان امر ادامه داشته و به حال خود رها شود، می‌تواند در آینده بسیار نزدیک به چالشی تبدیـل شـود که دیگـر قابل‌حل نیسـت و تبعات غیرقابل‌جبرانـی را به‌بار آورد، چـرا که اکنون نرخ خانه نسـبت به سال قبل، چیزی حدود ۱۵ میلیون تومان گران‌تر شـده و میانگین هر مترمربع مسکن در شـهر تهران از مرز ۴۵ میلیون تومان گذشـته است.

تحقق اهداف در زمینه حقوق دولتی معادن

به‌گفته وزیر صنعت، معدن و تجارت، اهداف پیش‌بینی‌شده در بودجه امسال برای درآمد حاصل از حقوق دولتی معادن تحقق یافته است.

به‌گزارش مهر، سیدرضا فاطمی‌امین در یک گفت‌وگوی تلویزیونی افزود: براساس قانون معادن، ۱۵ درصد از حقوق دولتی که هر معدن به دولت پرداخت می‌کند، باید در همان منطقه هزینه شود.

وزیر صمت افزود: ما در وزارت صنعت، معدن و تجارت، مسئول دریافت این مبالغ هستیم که تاکنون درآمد خوبی کسب کرده‌ایم و اهداف پیش‌بینی‌شده در بودجه امسال، بابت درآمد دولت از حقوق دولتی معادن طبق برنامه زمان‌بندی‌شده پیش می‌رود و از روند خوبی برخوردار است. وی گفت: ۱۵ درصد از حقوق دولتی معادن وقتی به خزانه وارد شود، به استان‌ها تخصیص داده می‌شود و در اختیار استانداری‌ها قرار می‌گیرد تا در مناطقی که معادن در آن قرار دارند، استفاده شود.

وزیر صمت اضافه کرد: این روالی است که هم‌اکنون در حال اجرا است و اینکه به‌طوردقیق چقدر در استان‌ها پرداخت شده، اطلاع ندارم، زیرا ما دریافت منابع را انجام می‌دهیم و می‌توان گزارش در این‌باره را دریافت و منتشر کرد.

حقوق دولتی معدن یک نوع مالیات است. هدف از وضع این مالیات پرداخت به مالک مواد معدنی به‌عنوان جبران خسارت برای انتقال مالکیت آن ماده معدنی به پرداخت‌کننده مالیات یا حق فروش آن ماده معدنی است. این نوع مالیات فقط مخصوص معدن بوده و به سایر صنایع اعمال نمی‌شود.

گفت‌وگو

در راستای حمایت حداکثری از تولید و سازندگان داخلی انجام شد

تامین نیازهای فولاد هرمزگان از تولیدات داخل

گروه معدن
editor@smtnews.ir

در شرایط سخت و طاقت‌فرسای تحریم‌های یک‌جانبه و ناجوانمردانه، تولید و اقتصاد بیش از هر بخش دیگری، تحت‌تاثیر قرار گرفته و باید تاب‌آوری و مقاومت داشته باشد. این امر جز با تداوم حرکت در مسیر اقتصاد مقاومتی و استفاده فزاینده از ظرفیت‌های علمی و تخصصی داخلی میسر نخواهد شد.

شرکت فولاد هرمزگان به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان فولاد خام کشور از ابتدای بهره‌برداری و به‌ویژه در سال‌های اخیر، با سرمایه‌گذاری‌های موثر و هدفمند و حمایت‌های هوشمندانه از سازندگان و شرکت‌های دانش‌بنیان داخلی، در این مسیر سخت اما روشن، گام‌های بزرگی برداشته و به موفقیت‌های ارزشمندی دست‌یافته است.

به‌گزارش روابط‌عمومی فولاد هرمزگان، مسیب فروغی، معاون خرید شرکت فولاد هرمزگان به تشریح دستاوردها و اقدامات شرکت در حوزه خرید، بومی‌سازی و حمایت از سازندگان و شرکت‌های دانش‌بنیان داخلی پرداخته است.

عکس: صمت

◉ استراتژی‌های معاونت خرید فولاد هرمزگان چیست و چه اقدامات و برنامه‌هایی در این بخش دنبال می‌شود؟

مدیریت زنجیره تامین کالا و خدمات جریان پویایی است که دارای اجزای ثابت مستمری مانند گردش اطلاعات، کالا، خدمات و منابع مالی بین واحدهای خرید و تامین‌کنندگان شامل سازندگان، توزیع‌کنندگان و خرده‌فروشان است. کارآیی این عملکرد از طریق سودآوری یا ارزش زنجیره تامین حاصل از اختلاف ارزش محصول و هزینه‌های تامین قابل‌ارزیابی است.

معاونت خرید شرکت فولاد هرمزگان با هدف تامین پایدار، اقتصادی، به‌موقع و باکیفیت، در ساختار سازمانی خود دارای بخش‌های مختلف مدیریتی، مانند خرید مواد اولیه و مصرفی، خرید تجهیزات و قطعات یدکی برق و مکانیک، امور قراردادها، مدیریت برنامه‌ریزی و پشتیبانی خرید و کنترل مواد است که در سال ۱۴۰۱ با راه‌اندازی سیستم گزارش‌های آنلاین، عارضه‌یابی فرآیند و رفع موانع و حذف گلوگاه‌ها اقدام به خرید اقتصادی کالاهای استراتژیک کرده تا بتواند با کاهش بهای تمام‌شده کالاهای اساسی، ارزش زنجیره تامین را بهبود بخشد.

باتوجه به شرایط رکود بازار، معاونت خرید شرکت فولاد هرمزگان؛ سیاست‌ها و اقداماتی برای کاهش بهای تمام‌شده هزینه‌های تامین، با هدف افزایش سودآوری ۱۴۰۱ در پیش گرفته که عمده‌ترین آنها عبارتند از: عقد قراردادهای بلندمدت، ایجاد تغییرات بهینه در برخی قراردادهای از قبل منعقدشده کالاهای استراتژیک که در نهایت به کاهش میانگین بهای تمام‌شده کالا می‌انجامد، همچنین توسعه و تعمیق روابط بلندمدت با تامین‌کنندگان کالاهای استراتژیک در دستور کار قرار دارد که با هدف استفاده از تخفیف‌ها، تقویت بانک اطلاعاتی تامین‌کنندگان اجرایی می‌شود. این فرآیند منجر به افزایش قدرت چانه‌زنی در نرخ می‌شود.

◉ رویکرد معاونت خرید شرکت را در حوزه تامین و بومی‌سازی چگونه ارزیابی می‌کنید؟

معنای عملی بومی‌سازی در ایران، اصلاح زنجیره تامین از طریق تغییر استراتژی خرید قطعات و مواد مصرفی با هدف اصلی ایجاد شرایط تامین پایدار در زنجیره تامین است، همچنین هدف فرعی دیگر مدنظر همان کمک به صنایع تولیدکننده قطعات و مواد اولیه داخلی است. این هدف در راستای حمایت از تولید داخلی و صنایع دانش‌بنیان با تاکید بر تحقق اقتصاد مقاومتی دنبال می‌شود.

از آنجا که تامین کالا و خدمات دارای یک الگوی چندهدفه است، نقش آن هم در کسب سودآوری و موفقیت سازمان چندوجهی خواهد بود؛ از این‌رو امروزه تامین کالا و خدمات، مهم‌ترین و پیچیده‌ترین فرآیند در سازمان به‌شمار می‌رود، به‌طوری که بیش از ۹۰ در صد هزینه‌های یک سازمان در این فرآیند انجام شده و کوچک‌ترین اشتباه در آن می‌تواند آثار مخرب و غیرقابل‌جبران بر سود و ارزش سهام و... داشته باشد.

فرآیند خرید داخل می‌تواند صنایع بالادست خود و واحدهای کوچک سازنده، توزیع‌کننده و تامین‌کننده را با خریدهای موثر تقویت کند، همچنین می‌تواند منجر به رشد اقتصاد ملی و محلی شود. شرکت فولاد هرمزگان با الگوبرداری از شرکت فولاد مبارکه در شرایط تحریم، به توسعه و تعمیق دانش بومی‌سازی پرداخت و با ایجاد واحد بومی‌سازی و برگزاری جلسات مستمر با تولیدکنندگان استانی و کشوری این دانش را عملیاتی کرد.

این شرکت همچنین توانسته به درک متقابلی از نیازها با سازندگان داخلی برسد. این مهم در سال‌های اخیر منجر به بومی‌سازی بسیاری از تجهیزات مهم و حساس شده که افق روشنی پیش‌روی صنعت بومی‌سازی در کشور قرار داده که در نهایت به ترسیم نقشه راه استقلال و پایداری تولید، رسیده است.

◉ باتوجه به محدودیت‌های اعمال‌شده به‌واسطه تحریم، چه تدابیری برای تامین و بومی‌سازی مواد و تجهیزات اندیشیده‌اید؟

بومی‌سازی در معنای کلی، استراتژی و در معنای جزئی، ابزاری برای توسعه صنعتی محسوب می‌شود و محدود به شرایط تحریم نیست. تجربه رشد کشورهای نوظهور صنعتی نشان می‌دهد که استراتژی توسعه صنعتی یا به‌تمامی بر بومی‌سازی متکی بوده یا بخشی از آن به‌صورت ترکیبی با سایر ابزارها باعث توسعه شده است. رویکرد شناسایی، ارزیابی، امکان‌سنجی و انتخاب این کالاها و سازندگان آنها، از مهم‌ترین تدابیری است که در جلسات هفتگی بومی‌سازی شرکت فولاد هرمزگان به آن پرداخته می‌شود، همچنین برگزاری جلسات مذاکره و اخذ مشاوره از شرکت فولاد مبارکه درباره کالاهای بومی‌سازی‌شده یکی دیگر از رویکردهای اثرگذاری است که تبدیل به بسته‌های دانشی ارزشمند شده است.

ایجاد دسترسی به تشکیلات سفارش‌دهی به‌منظور تفکیک و مشخص کردن خریدهای بومی‌سازی از دیگر رویکردهایی است که اجرای آن فرآیند گردش اطلاعات بین واحدهای بهره‌برداری و خرید را تسهیل کرده است. همین‌طور فرآیند خرید قطعات یدکی، ماشین‌آلات و تجهیزات در این شرکت به‌گونه‌ای است که کلیه درخواست‌ها پس از طی مرحله بررسی و امکان‌سنجی ساخت داخل توسط واحد بومی‌سازی، به واحد خرید برای انجام فعل بازرگانی ارسال می‌شود. این فرآیند در نهایت منجر به شناسایی سازندگان بومی‌سازی موفق در کشور شده است.

شرکت فولاد هرمزگان در راستای حمایت از بومی‌سازی و سازندگان داخلی ۶۰ درصد از مبلغ قرارداد را پیش‌پرداخت کرده و تسهیل در دریافت ضمانتنامه‌ها برای خریدهای بومی‌سازی را در دستور کار قرار داده است.

◉ آیا برای استفاده از ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان، دانشگاه‌ها، سازندگان و تامین‌کنندگان داخلی فراخوان داده شده است؟ در فهرست تامین‌کنندگان معتبر براساس معیارها و سیاست‌های پذیرفته‌شده سازمان (وندورلیست) چه تعداد تامین‌کننده و شرکت‌های سازنده و دانش‌بنیان وجود دارند؟

شرکت فولاد هرمزگان از طریق واحد تحقیق و توسعه در مجموعه معاونت تکنولوژی، جلسات مختلفی را با واحد بهره‌برداری برگزار کرده که طی این جلسات، نیازمندی‌ها شناسایی شده و از طریق برگزاری جلسات منظم با پارک‌های علم و فناوری استانی و کشوری به واحدهای مربوطه اعلام شود. این نیازهای فناورانه در قالب بذرهای ایده تعریف می‌شوند تا شرکت‌ها، موسسات، پارک‌های علم و فناوری و دانش‌بنیان رویکرد هدفمندتری در خلق ایده و تجاری‌سازی آن داشته باشند. از جمله این اقدامات در استان و کشور می‌توان به موارد ذیل اشاره داشت:

ـ ایجاد مرکز تکنولوژی در پارک علم و فناوری استان هرمزگان

ـ تاسیس هنرستان همجوار فولاد برای جذب و آشنایی دانشجویان نخبه استانی با صنعت

- طرح پیش‌رانش دانشجویان تحصیلات تکمیلی

- راه‌اندازی صندوق پژوهش و فناوری استان هرمزگان با اهداف گسترش بازار محصولات دانایی‌محور و دانش‌بنیان

- تجاری‌سازی دستاوردهای پژوهشی از طریق ایجاد زمینه مشارکت و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی

- حمایت کمی و کیفی از سازندگان داخلی و شرکت‌های دانش‌بنیان

- عقد قرارداد با بیش از ۲۰ دانشگاه و پژوهشکده معتبر کشور در قالب انعقاد قراردادهای پژوهشی و اجرایی. علاوه بر موارد یادشده شرکت فولاد هرمزگان توانسته از طریق طرح‌های حمایتی و توسعه‌ای، مسیر گردش اطلاعات و فعالیت‌های اجرایی بین دانشگاه و صنعت را تسهیل و هموار کند.

باتوجه به فعالیت‌های یادشده ۱۸۹۴ شرکت داخلی شامل پارک علم و فناوری، دانش‌بنیان و...، معادل ۳۰ درصد کل وندورلیست فولاد هرمزگان در سامانه مدیریت ارتباط با تامین‌کنندگان این شرکت وجود دارد، همچنین لحاظ کردن امتیاز ویژه برای فعالان حوزه دانش‌بنیان در ارزیابی‌های ورودی می‌تواند به‌عنوان حمایتی از این شرکت‌ها قلمداد شده و راهی برای ورود شرکت در وندورلیست باشد.

◉ به این ترتیب، چند درصد از اقلام و قطعات موردنیاز فولاد هرمزگان از تولیدات تولیدکنندگان داخل تامین می‌شود؟

از ابتدای فعالیت شرکت فولاد هرمزگان تا امروز، سهم هزینه‌ای و تعدادی تولید و تامین از داخل، روند افزایشی داشته است. این روند از نظر تعداد سفارش در سال ۱۴۰۱ ، حدود ۷۵ درصد از کل تعداد سفارش‌ها بوده و ۵۲ درصد از هزینه‌های تامین، مربوط به سفارش‌های تامین کالا از محل تولیدات داخلی می‌شود.

◉ این سیاست، چه میزان صرفه‌جویی ریالی و ارزی عاید شرکت کرده است؟

صرفه‌جویی ارزی در بخش بومی‌سازی در سال ۱۴۰۱ و براساس گزارش اعلام‌شده به سازمان صنعت، معدن و تجارت حدود ۴۱۸ هزار دلار بوده است. این مبلغ صرفه‌جویی مربوط به ۲۶ ردیف کالا است که توسط ۱۹ واحد کارگاه داخلی و یک واحد دانشگاهی انجام شده است.

◉ در صحبت‌های خود عنوان کردید فولاد هرمزگان در این مسیر از روش فولاد مبارکه الگوبرداری کرده است. این شرکت از تجارب فولاد مبارکه چه بهره‌ای برده است؟

اساس و پایه فرآیندهای تامین و ساخت شرکت فولاد هرمزگان، برمبنای فرآیندها و ساختارهای شرکت فولاد مبارکه شکل گرفته است. این اقدام در راستای یکپارچه‌سازی، هماهنگی و همراستایی با فعالیت‌های گروه فولاد مبارکه انجام شده است. در ادامه این مسیر، بیشتر بهبودها و تغییرات حاصله هم به‌موازات مدیریت و تغییرات شرکت فولاد مبارکه بروزرسانی می‌شود.

مسیب فروغی

معنای عملی بومی‌سازی در ایران، اصلاح زنجیره تامین از طریق تغییر استراتژی خرید قطعات و مواد مصرفی با هدف ایجاد شرایط تامین پایدار در زنجیره

سخن پایانی

باتوجه به رسالت شرکت فولاد هرمزگان و سیاست‌های ابلاغی گروه فولاد مبارکه در راستای توسعه و رشد اقتصادی کشور و منطقه از طریق توسعه ظرفیت تولید یا تکمیل زنجیره ارزش، نیاز است تا معاونت خرید نیز برای بهینه‌سازی و تحقق اهداف سازمانی، متناسب با مدیریت تغییرات جهانی و کشوری گام‌هایی بردارد. در همین راستا، باید با پیش‌بینی‌های کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت، توانایی استفاده از فرصت‌ها و رفع اثر تهدیدها ایجاد شود. این امر مستلزم مجهز شدن به دانش روز، برقراری ارتباطات موثرتر با تامین‌کنندگان داخلی و همچنین توسعه ارتباطات با گروه فولاد مبارکه و سایر ظرفیت‌ها است.

در نهایت اینکه موفقیت در این مسیر به‌طورقطع مانند گذشته، نیازمند حمایت‌های بی‌دریغ مجموعه مدیریت ارشد گروه فولاد مبارکه و شرکت فولاد هرمزگان است.

نگاه مسئول

بخش خصوصی با ایمیدرو همراه شود

معاون وزیر صمت و رئیس سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) بااشاره به آمارهای موجود گفته است: ارزش ذخایر مواد معدنی حاصل از اکتشافات، طی سال‌های اخیر ۲۷ میلیارد دلار و این میزان ۵ تا ۱۰ درصد ارزش روز این مواد معدنی پس از استخراج است. وجیه‌الله جعفری بااشاره به اینکه، حوزه اکتشاف معدن کشور آن‌گونه که موردانتظار بود، پیش نرفته است، افزود: مقرر بود تمامی اطلاعات پایه‌ای را که تولید می‌کنیم، در لایه‌ای پشت لایه سیستم کاداس قرار دهیم و آن را به‌عنوان اطلاعات عمومی و اختصاصی استفاده کنیم که بحث این کار هم‌اکنون مطرح شده است.

وی با بیان اینکه باید سامانه برخطی را راه‌اندازی و تمام اطلاعات تولیدی را در آن داشته باشیم، اظهار کرد: پیش‌تر این کار در شرکت تهیه و تولید انجام شده است و کار بزرگ‌تری را در این قسمت در ایمیدور آغاز کرده‌ایم که آن را توسعه می‌دهیم تا در بازه زمانی کوتاه هر اطلاعاتی که در بحث اکتشاف، تولید می‌شود، حتی از سوی وزارتخانه‌های دیگر مانند وزارت نفت، پشت لایه اطلاعاتی قرار گیرد تا ظرفیت‌ها را شناسایی و از آنها استفاده کنیم.

این مسئول گفت: به‌طورقطع شناسایی و پی‌جویی‌هایی که اتفاق می‌افتد، به‌دنبال بحث تفصیلی، چند زیرساخت نیز نیاز خواهد داشت که تامین تجهیزات برای اکتشافات و حفاری از جمله آنها است که در این رابطه باید دستگاه‌های موردنیاز تامین شوند.

جعفری خاطرنشان کرد: از ۲ سال قبل، به‌دنبال ورود دستگاه‌های این بخش به کشور هستیم و ۱۱۹ دستگاه حفاری ثبت سفارش و از این تعداد ۵۰ دستگاه وارد شده است و مابقی نیز وارد خواهد شد.

جعفری با بیان اینکه بحث اکتشاف بسیار مهم است، اما ریسک بالایی دارد که به‌ندرت بخش خصوصی به آن ورود می‌کند، تاکید کرد: به‌همین دلیل، ایمیدرو بحث اکتشاف را در پهنه‌های بزرگ انجام داد و کشف معادن مهمی، خروجی آن بوده که ذخایر قابل‌قبولی داشته است. وی با بیان اینکه ایمیدرو درصدد کاهش ریسک و تعامل با بخش خصوصی است، گفت: ما مجبور هستیم، مناقصه یا مزایده برگزار کنیم که در راستای رقابت است و از طرفی باید حقوق دولت حفظ شود.

همان‌طور که معاون وزیر صمت هم به آن اشاره دارد، بخش اکتشافات با عقب‌ماندگی‌های مواجه است که در صورت جبران آنها می‌توان شاهد بهبود این بخش بود، اما امروز بی‌توجهی‌ها به اکتشاف، کار دست بخش معدن داده و نگرانی‌ها از بابت تامین مواد اولیه رو به افزایش است. این موضوع می‌تواند در صورت توسعه نیافتن اکتشافات به تهدیدی جدی برای صنایع معدنی تبدیل شود.

همان‌طور که جعفری نیز به آن اشاره کرده، تعامل ایمیدرو و بخش خصوصی می‌تواند به جبران این عقب‌ماندگی کمک کند، اما تسهیل ورود بخش خصوصی قبل از این تعامل حائزاهمیت است که می‌تواند توسعه را سرعت بخشد.

بخش خصوصی می‌تواند بازوی توانمندی برای تحقق اهداف ایمیدرو برای توسعه اکتشافات باشد، اما در صورتی که قوانین و مقررات خلق‌الساعه مانع از ورود بخش خصوصی نشوند.

فولاد خراسان میزبان سومین «همایش استانی کمیته بومی‌سازی و توسعه تکنولوژی زنجیره آهن و فولاد کشور»

سومین همایش استانی «کمیته بومی‌سازی و توسعه تکنولوژی زنجیره آهن و فولاد کشور» با میزبانی «شرکت مجتمع فولاد خراسان و پارک علم و فناوری خراسان رضوی» و همراهی «سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو)» و «انجمن تولید کنندگان فولاد ایران» برگزار شد.

در این رویداد که قائم‌مقام شرکت مجتمع فولاد خراسان و معاونین برنامه‌ریزی و فناوری، خرید، بهره‌برداری و جمعی از مدیران مجتمع و شرکت‌های دانش بنیان حضور داشتند، دبیرانجمن تولید کنندگان فولاد ایران، رئیس پارک علم و فناوری استان وتنی چند از مدیران عامل شرکت‌های حاضر در همایش سخنرانی کردند.

صالح محمدزاده، قائم‌مقام مدیرعامل مجتمع فولاد خراسان روزچهارشنبه دوم آذرماه ۱۴۰۱ در آیین گشایش این همایش در محل پارک علم و فناوری استان، گزارشی از توانمندی‌ها و قابلیت‌های شرکت و نیز اقدامات حوزه بومی‌سازی ارایه کرد.

دبیر انجمن تولید کنندگان فولاد ایران در این همایش با بیان این که خوشبختانه موضوع مهم در برگزاری این جشنواره، بومی‌سازی و توسعه تکنولوژی بوه است، افزود: کمیته بومی‌سازی زنجیره فولاد در دو محور «ایجاد سامانه جامع هم‌رسانی (سامانه کارلینگ) تامین کنندگان و تولیدکنندگان» و نیز «تشکیل صندوق پژوهش و فناوری فولاد» قدم‌های حرفه‌ای برداشته است.

خلیفه سلطان افزود: «سامانه جامع هم‌رسانی تامین و تولیدکننده» عملا به سامانه‌ای برای کسب و کار صنعتی مبدل شده که هر چند پایه آن صنعت فولاد بود، اما اکنون کل صنایع معدنی را در برگرفته و امید است که به یک سامانه جامع صنعتی برای کشور تبدیل شود. رئیس «پارک علم و فناوری خراسان رضوی» هم با بیان این که از ۸۰۰ شرکت فناور استان بیش از ۴۰۰ شرکت در پارک علم و فناوری فعال هستند افزود: پارک علم و فناوری خراسان رضوی در کشور به موضوعات ICT و انرژی مشهور است.

مسعود میرزایی افزود: در زمینه صنایع معدنی و فولادی در پارک استان فعالیت‌های مهمی برای جذب شرکت‌ها و فعالان انجام شده و پیش‌بینی می‌شود در حوزه صنایع معدنی و فولادی بتوانیم سهم «اقتصاد دانش بنیان» را در تولید ناخالص داخلی ارتقا دهیم.

گفتنی است، فولاد خراسان در این همایش تفاهمنامه‌ای در خصوص فرایند بومی‌سازی با محوریت حوزه‌های دانش بنیان با شرکت سیما طراحان مبتکر طوس به امضا رساند.

در بخش جانبی این همایش، شرکت‌های دانش‌بنیان زیرمجموعه پارک علم و فناوری به معرفی توانمندی‌های خود در حوزه صنایع فولادی پرداختند.

یادداشت

قوانین ناکارآمد حقوق دولتی، مانع توسعه معادن

محسن میرزایی، نایب رئیس انجمن سنگ ایران

نبود نگرش صحیح به معادن سنگ ساختمانی حسب نوع و درجه سنگ استخراجی بابت وصول حقوق دولتی یکی از چالش‌های مهم پیش روی معادن کوچک و متوسط‌مقیاس کشور است. نبود قوانین و مقررات کارآمد در تعیین حقوق دولتی معادن همزمان آسیب‌های جدی را به فعالان این عرصه تحمیل می‌کند و مانع توسعه در این حوزه می‌شود. شیوه محاسبه کنونی حقوق دولتی به‌ضرر بسیاری از معادن سنگ ساختمانی کوچک‌مقیاس است. فعالان بخش معدن انتظار دارند میزان استخراج واقعی ماهانه از معادن، مبنای تعیین حقوق دولتی باشد. این آمار و ارقام در گزارش‌های ماهانه معادن به همراه درجه و نرخ فروش محصولات، موجود و همزمان میزان تقاضا در بازار سنگ نیز به‌روشنی مشهود است.

به‌طورکلی جز تعداد معدودی از معادن سنگ شاخص که بازار فروش نسبتا مطلوبی هم دارند، سایر معادن از شرایط مطلوبی برخوردار نیستند. تعداد معادن کوچک‌مقیاس سنگ کشور بالغ بر ۱۸۰۰ مورد است که همگی سهم بسزایی در اشتغالزایی دارند؛ این در حالی است که دریافت حقوق دولتی طبق فرمول فعلی به‌ضرر معادن کوچک‌مقیاس است و این واحدها را به تعطیلی می‌کشاند.

جز این تعداد معدن شاخص که ۱۰ درصد فروش خود را به‌عنوان حقوق دولتی پرداخت می‌کنند، میزان حقوق دولتی برای معادن مرمریت ۶ درصد و معادن سنگ تراورتن ۵ درصد میزان فروش تعیین شده است. حال انتظار می‌رود این درصدها برای معادن کوچک طبق موارد یادشده یعنی میزان تقاضای بازار کاهش یابد تا این واحدها بتوانند سهم خود را در بازار پیدا کنند و به فعالیت در راستای حمایت از اشتغالزایی بپردازند.

در همین حال دریافت حقوق دولتی براساس حجم استخراج از معادن نیز در برخی استان‌ها دنبال می‌شود. معادن سنگ ساختمانی در بهترین شرایط بهره‌وری ۱۰ تا ۳۵ درصدی دارند؛ به این معنا که از استخراج ماهانه ۱۰ هزار تنی در یک معدن بین ۱۰۰۰ تا ۳۵۰۰ تن سنگ قابل‌عرضه به بازار بارگیری می‌شود و مابقی به‌عنوان باطله یا سنگی که فعلا در بازار خریداری ندارد در محل معدن دپو می‌شود که این دپو نیز طبق تبصره ۲ ماده ۳۸ ق‌انون معادن پس از پایان انقضای پروانه بهره‌برداری متعلق به دولت است؛ بنابراین می‌توان این‌طور ادعا کرد که ملاک قرار گرفتن حجم سنگ استخراج‌شده برای تعیین میزان حقوق دولتی اشتباه است و به ضرر معدنکاران خواهد بود.

چالش دیگر پیش‌روی فعالان بخش معدن، بی‌توجهی سیاست‌گذاران به تفاوت میان معادن فلزی و کانی‌ها است. به‌طور واضح آنچه از فرآوری محصولات معادن یادشده استحصال می‌شود بسیار متفاوت هستند.

حجم بارگیری معادن فلزی در سال بالغبر ۷۰ میلیون تن و در معادن سنگ ساختمانی کمتر از ۱۰ میلیون تن برآورد می‌شود.

مصارف محصول تمام‌شده فلزی در زیرساخت‌های کشورهای دنیا است، اما سنگ ساختمانی به‌عنوان کالای لوکس اصلا این شرایط را ندارد. میزان مبادلات سنگ‌های ساختمانی اعم از بلوک و فرآوری‌شده در دنیا رقمی بین ۲۰ تا ۲۵ میلیارد دلار است، اما این رقم در معادن فلزی به‌مراتب بالاتر و چشمگیرتر است.

با پیشرفت تکنولوژی در دنیا احتمال اینکه در ۲۰ یا ۳۰ سال آینده از متریال‌های جایگزین بیشتری به‌جای سنگ ساختمانی استفاده شود، وجود دارد، اما در زمینه فلزات درخواست آن به‌احتمال‌زیاد با گذشت زمان بیشتر خواهد شد.

پس در زمینه جایگزینی معادن به‌جای نفت، به‌نظر معادن سنگ ساختمانی می‌توانند مستثنا باشند و باید به صادرات سنگ‌های ساختمانی به‌صورت کوپ و فرآوری شده توأمان توجه و سیاست‌گذاری بهتر و بیشتری شود تا بتوان سهمی بیشتر از ۰.۵ درصدی فعلی در بازار جهانی از آن معدنکاران ایرانی رقم زد.

کسب سود با تکیه بر ظرفیت‌های معدنی

برای ایجاد هماهنگی و تعیین اولویت‌های شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات نشستی مشترک با حضور سهامداران و مقامات تصمیم گیر برگزار شد. به گزارش روابط عمومی ایمیدرو وجیه‌اله جعفری، رئیس هیات عامل ایمیدرو در این نشست تصریح کرد: شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات، طی سال‌های گذشته وارد حوزه اجرای طرح‌های بخش معدن و صنایع معدنی شده؛ از این رو ضروری است که هماهنگی‌های لازم برای تعیین اولویت‌ها و سرمایه‌گذاری‌های این شرکت با حضور تمام تصمیم گیران انجام شود. به گفته جعفری، این اقدام با هدف اقتصادی‌تر شدن پروژه‌های در دست اجرا انجام می‌شود. وی در ادامه با اشاره به سرمایه‌گذاری «ومعادن» در پروژه معدن جانجا (سیستان‌وبلوچستان)، اظهار کرد: اولویت نخست این شرکت، پرداختن به برنامه اکتشافی و تکمیل برنامه این بخش است.

جعفری همچنین اظهار کرد: برای تامین خوراک واحدهای حوزه زغال سنگ (ککسازی)، باید نشستی مشترک با شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران برگزار شود. در این نشست اردشیر سعدمحمدی، مدیرعامل سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات ابتدا با ارائه گزارش‌های مالی و برنامه افزایش سرمایه این شرکت تا مرز ۲۰ هزار میلیارد تومانی گفت: این شرکت تا سال‌های گذشته ساختار پروژه‌ای نداشته و تنها بر فعالیت‌های بورسی متمرکز بوده است؛ از این رو اکنون نیازمند طراحی‌های جدید به‌منظور برنامه‌های سودده در طرح‌ها هستیم.

وی خلاصه‌ای از عملکرد این شرکت در بخش اکتشاف، سرمایه‌گذاری در طرح‌های متعدد معدنی و صنایع معدنی، نیروگاهی و... ارائه کرد و گفت: در حال حاضر ارزش سرمایه‌گذاری‌های این شرکت در مجموع طرح‌ها به بیش از ۷۰ هزار میلیارد تومان می‌رسد. در پایان این نشست نیز بر اولویت‌بندی سرمایه‌گذاری‌های «ومعادن» و استفاده از دانش روز در پروژه با هدف جلوگیری از چالش‌های آتی، تاکید شد.

تولیدکنندگان صنایع پایین‌دستی، اولویت نخست در فروش شمش آلومینیوم

تنظیم تقاضا نرخ تمام‌شده را کاهش می‌دهد

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

روند رو به رشد بهای شمش آلومینیوم در بورس کالا و رقابت گسترده برای خرید این محصول در رینگ معاملاتی به یکی از دغدغه‌های اصلی فعالان صنایع پایین‌دستی بدل شده است. این تولیدکنندگان که در طول سال‌های گذشته همواره از نرخ بالای شمش پایه آلومینیوم گلایه داشته‌اند، حال ناچارند مواد اولیه موردنیاز خود برای تولید را پس از رقابت قابل‌توجه خریداری کنند. این موضوع هزینه تمام‌شده تولید آنها را به‌شدت افزایش می‌دهد و عملا از رقابت‌پذیری این صنایع می‌کاهد. وزارت صنعت، معدن و تجارت در ماه‌های گذشته، تولیدکنندگان صنایع معدنی را ملزم به عرضه تمامی محصولات خود در بورس کالا کرده است؛ بخشنامه‌ای که به‌جرات می‌توان ادعا کرد در حوزه‌های مختلف از جمله در زنجیره آلومینیوم اجرایی نشده است. حال این وزارتخانه به‌دنبال آن است که با کنترل طرف تقاضا، از رقابت گسترده برای خرید شمش آلومینیوم بکاهد؛ بر همین اساس نیز معاونت امور معادن و فرآوری مواد وزارت صنعت، معدن و تجارت در نامه‌ای به بورس کالا خواستار کنترل خریداران شمش آلومینیوم در بورس کالا و اختصاص اولویت خرید به تولیدکنندگان صنایع پایین‌دستی شده است. این راهکار در هفته نخست اجرای آن تا حدودی نتیجه‌بخش بوده است. بااین‌وجود به‌اعتقاد فعالان صنایع آلومینیوم کشور، دلایل دیگری نیز از کاهش رقابت در فرآیند خرید شمش کاسته‌اند. تولیدکنندگان انتظار دارند همزمان با کنترل طرف تقاضا، با نظم‌بخشی به فرآیند عرضه شمش آلومینیوم در بورس کالا و نظارت بر اجرای مصوبات حاکم بر این بخش، شاهد بهبود شرایط خریدوفروش این فلز نقره‌ای‌رنگ باشیم.

عکس: صمت

وزارت صنعت، معدن و تجارت در چند هفته اخیر با ابلاغ بخشنامه‌های مختلف، زمینه تنظیم تقاضا و کاهش رقابت برای خرید محصولات صنایع معدنی از جمله شمش آلومینیوم را فراهم کرده است

راهکاری برای تنظیم تقاضا در بورس کالا

فروش محصولات صنایع معدنی بالادستی با قیمت بالاتر از نرخ‌های جهانی این محصولات که عموما به‌عنوان ماده اولیه در سایر حلقه‌های تولید، کاربرد دارند، به چالشی دائمی برای تولیدکنندگان بدل شده است. عرضه این محصولات در بورس کالا نیز تاکنون نتوانسته مانع گرانفروشی مواد اولیه صنایع معدنی کشور شود. بر همین اساس وزارت صنعت، معدن و تجارت در چند هفته اخیر با ابلاغ بخشنامه‌های مختلف، زمینه تنظیم تقاضا و کاهش رقابت برای خرید این محصولات را فراهم کرده است. سیاست تنظیم تقاضا و اولویت‌بخشی به تولیدکنندگان در مقابل تجار برای خرید مواد اولیه در حوزه شمش مس و آهن‌اسفنجی نتیجه‌بخش بوده و از رقابت برای خرید این محصولات ظرف دو هفته اخیر کاسته است؛ بر همین اساس وزارت صنعت، معدن و تجارت به‌دنبال آن است که این سیاست را در زنجیره آلومینیوم نیز اجرایی کند.

رضا محتشمی‌پور، معاون معادن و فرآوری مواد وزیر صنعت، معدن و تجارت در نامه‌ای خطاب به مدیرعامل سرکت بورس کالای ایران تاکید کرد: باتوجه به اینکه بیشتر شرکت‌های تولیدکننده شمش آلومینیوم ناگزیر به تهاتر و صادرات بخش عمده‌ای از محصول شمش تولیدی به‌منظور تامین مواد اولیه هستند و از طرف دیگر نیاز مبرم صنایع راهبردی و بالادستی این محصول به شمش آلومینیوم، دستور فرمایید تا اطلاع ثانوی صرفا مصرف‌کننده صنایع پایین‌دستی در اولویت خرید شمش آلومینیوم از بورس کالا قرار گیرد و در صورت عدم فروش شمش عرضه‌شده در بورس کالا، بازرگانان و... مجاز به خرید باشند.

چالش‌های تنظیم بازاری

هوشنگ گودرزی، فعال صنعت آلومینیوم در گفت‌وگو با صمت در ارزیابی بخشنامه جدید وزارت صنعت، معدن و تجارت مبنی بر مدیریت طرف تقاضا در روند فروش شمش آلومینیوم در بورس کالا اظهار کرد: در حال حاضر صنایع پایین‌دستی آلومینیوم کشور با مشکلات جدی در تامین به‌موقع مواد اولیه و همچنین قیمت‌گذاری آن روبه‌رو هستند.

وی افزود: علاوه بر مشکلات یادشده هرازگاهی رقابت برای خرید شمش آلومینیوم برای هفته‌های متمادی شدت می‌گیرد و فشار مضاعفی را به تولیدکنندگان تحمیل می‌کند. باتوجه به آنکه عرضه شمش آلومینیوم در بورس کالا به‌قدر کافی و موردنیاز صنایع پایین‌دستی نیست، رقابت قابل‌توجهی برای خرید این محصولات شکل می‌گیرد.

گودرزی گفت: وزارت صنعت، معدن و تجارت میزان عرضه هر تولیدکننده را در برنامه هفتگی مشخص کرده است؛ با این وجود صنایع بالادستی از اجرای این مصوبات و بخشنامه‌ها سر باز می‌زنند و همین موضوع نیز فشار مضاعفی را به صنایع تولیدکننده محصولات پایین‌دستی تحمیل می‌کند.

وی افزود: در شرایطی که تجار و بازرگانان نیز همزمان با صنایع پایین‌دستی مجوز خرید شمش آلومینیوم از بورس کالا را دارند، رقابت بیشتری برای خرید این محصول شکل می‌گیرد که به رشد بهای تمام‌شده محصولات نهایی در این صنعت منجر خواهد شد. در نتیجه چنین وضعیتی شاهد رشد نرخ محصولات نهایی در بازار خواهیم بود و زنجیره تورم در اقتصاد تقویت می‌شود.

این فعال صنعت آلومینیوم گفت: براساس آنچه گفته شد ایجاد محدودیت در طرف تقاضا و خرید تجار، می‌تواند به نفع تولیدکنندگان صنایع پایین‌دستی باشد؛ هرچند باید زیرساخت‌های لازم برای اجرای این طرح مهیا شود. یعنی آمار دقیقی از تولیدکنندگان صنایع پایین‌دستی آلومینیوم کشور در دسترس باشد. در هفته‌های اخیر اخباری مبنی بر بروز مشکلاتی در سامانه بهین‌یاب منتشر شده است؛ بنابراین اجرای بخشنامه موردبحث و فرآیند شناسایی دقیق تولیدکنندگان با چالش‌هایی روبه‌رو خواهد شد.

وی گفت: وزارت صنعت، معدن و تجارت در طول ماه‌های گذشته بخشنامه‌های متعددی را با هدف تنظیم بازار آلومینیوم صادر کرده، اما نظارت کافی بر روند اجرای این مصوبات وجود ندارد و همین موضوع نیز در نهایت مانع نتیجه‌بخش بودن آنها می‌شود.

گودرزی گفت: چنانچه ناظری بر اجرای این مصوبات وجود داشته باشد و الزامات قانونی موردنظر را برای اجرای آنها در نظر بگیرد، آرامش به این بازار بازخواهد گشت؛ در غیر این صورت نباید به موثر بودن راهکارهای صحیح موردبحث امید داشت.

وی در پایان تاکید کرد: از مجموع موارد یادشده می‌توان این‌طور استنتاج کرد که بخشنامه‌هایی که لازم‌الاجرا نیستند، مهم‌ترین عامل بر هم خوردن بازار محصولات صنایع معدنی در موقعیت کنونی هستند و باید چاره‌ای اساسی برای آنها اندیشیده شود.

> روند رو به رشد بهای شمش آلومینیوم در بورس کالا و رقابت گسترده برای خرید این محصول در رینگ معاملاتی به یکی از دغدغه‌های اصلی فعالان صنایع پایین‌دستی بدل شده است

تعدیل تقاضا، مانع شتاب رشد قیمت

آریا صادق‌نیت حقیقی در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: سیاست جدید وزارت صنعت، معدن و تجارت برای تنظیم بازار شمش آلومینیوم در هفته نخست نتیجه‌بخش بود و به کاهش رقابت برای خرید این فلز منتهی شد. البته دلایل دیگری نیز در افت رقابت برای خرید شمش آلومینیوم موثر بوده‌اند؛ از جمله آنکه در هفته‌های گذشته شاهد فروش نقدی شمش آلومینیوم در بورس کالا بوده‌ایم. این موضوع زمینه افت تقاضا برای این محصول را فراهم کرده است.

وی افزود: بسیاری از تولیدکنندگان صنایع پایین‌دستی آلومینیوم در حال حاضر با چالش‌های جدی در تامین نقدینگی خود روبه‌رو هستند و همین موضوع روند فعالیت آنها را تحت تاثیر منفی قرار می‌دهد. بسیاری از تولیدکنندگان صنایع پایین‌دستی با توجه به محدودیت‌هایی که از مدت‌ها پیش در تامین نقدینگی داشته‌اند، توان خرید مواد اولیه را ندارند؛ به این ترتیب از میزان تقاضا برای خرید شمش در دو هفته گذشته کاسته شده است.

حقیقی در تشریح چالش‌های مرتبط با تامین نقدینگی صنایع آلومینیوم گفت: این مشکلات به‌ویژه در حال حاضر که بهای مواد اولیه موردنیاز برای تولید در این صنایع افزایش یافته، شدت گرفته‌اند. در واقع فعالان صنعتی نیازمند نقدینگی بیشتری هستند تا سرمایه در گردش موردنیاز خود را تامین کنند.

وی افزود: همزمان شاهد اجرای سیاست‌های انقباضی از سوی بانک‌ها هستیم که به کاهش پرداخت تسهیلات منتهی شده است. یعنی صنایع دیگر نمی‌توانند از ذخایر مالی بانک‌ها به‌عنوان راهکاری اساسی برای تامین سرمایه در گردش استفاده کنند. در چنین شرایطی باتوجه به چالش‌هایی که در مسیر تامین نقدینگی وجود دارد، صنعتگران ناچار خواهند بود با کمترین ظرفیت، تولید کنند، این در حالی است که تولید با حداقل ظرفیت به‌منزله تحمیل خسارات جدی به صنایع است و عملا از بهره‌وری آنها می‌کاهد.

▣ مصوباتی که ضمانت اجرایی ندارند

این فعال صنعت آلومینیوم گفت: با پیگیری‌های انجام‌شده توسط سندیکای صنایع آلومینیوم ایران، در شهریور جلسه‌ای میان فعالان این صنعت با مدیران مربوطه در وزارت صنعت، معدن و تجارت برگزار و در آن جلسه قول‌های مساعدی از سوی مدیران وزارتخانه مبنی بر تنظیم بازار شمش آلومینیوم داده شد؛ با این وجود هیچ کدام از وعده‌های مطرح‌شده در این جلسه تاکنون اجرایی نشده‌اند. در واقع نبود ضمانت اجرایی برای مصوبات وزارت صنعت، معدن و تجارت، مهم‌ترین دلیل بروز چنین مشکلاتی است. در واقع خلاف وعده‌های مطرح‌شده هیچ نظمی بر روند عرضه شمش آلومینیوم در بورس کالا وجود ندارد. صنایع بالادستی از اجرای مقررات حاکم بر فرآیند عرضه شمش آلومینیوم در بورس کالا سر باز می‌زنند. باوجود اینکه در ماه‌های گذشته صنایع بالادستی موظف شدند تمام محصولات تولیدی خود را ابتدا در بورس کالا عرضه کنند، از اجرای این مصوبه خبری نیست. وی افزود: در چنین شرایطی وزارت صنعت، معدن و تجارت به‌دنبال آن است تا با ایجاد محدودیت در طرف تقاضا، روند خریدوفروش شمش آلومینیوم را در بورس کالا، مدیریت کند. در واقع دوباره فشاری به خریداران تحمیل می‌شود.

این فعال صنعت آلومینیوم در پاسخ به سوالی مبنی بر احتمال تعیین کف عرضه محصولات آلومینیومی در بورس کالا اظهار کرد: باتوجه به حضور سالکو در صف تولیدکنندگان شمش آلومینیوم مقرر شده بود میزان کف عرضه این محصول در بورس کالا افزایش یابد. در همین حال مقرر شده بود عرضه شمش آلومینیوم به‌قدری افزایش یابد که رقابت برای خرید این محصول در بورس کالا حذف شود، اما هیچ کدام از اهداف یادشده محقق نشدند.

وی گفت: عرضه مکفی شمش آلومینیوم در بورس کالا، به‌منزله کنترل بهای این محصول در بورس کالا است. با این وجود برخی تولیدکنندگان مخالف کنترل نرخ این محصول هستند، چراکه سودسرشار آنها تحت تاثیر منفی قرار می‌گیرد. متاسفانه دولت نیز عزم جدی برای مقابله با این شرایط ندارد، این در حالی است که برخی نهادهای دولتی خریدار محصولات نهایی آلومینیومی هستند و خود نیز از این شرایط متضرر خواهد شد. حقیقی گفت: موجودی کف انبار تولیدکنندگان شمش آلومینیوم به‌قدری هست که رقابت برای خرید شمش را به صفر برساند؛ با این وجود تولیدکنندگان صنایع بالادستی از این رقابت منتفع می‌شوند و تمایلی برای عرضه مکفی محصول در بورس کالا ندارند. علاوه بر این در وزارت صنعت، معدن و تجارت یا سایر نهادهای مربوطه نیز عزم جدی برای کنترل شرایط وجود ندارد.

سخن پایانی

صنایع بالادستی در زنجیره معدن برپایه بهره‌مندی از ذخایر معدنی یا ذخایر انرژی در کشور، احداث‌شده و توسعه‌یافته‌اند. انتظار می‌رفت توسعه صنایع معدنی به تکمیل زنجیره تولید، ارزش‌آفرینی، اشتغالزایی و همچنین ارتقای سطح تولید ناخالص داخلی کشور منتهی شود. با این وجود در طول سال‌های گذشته اختلافات گسترده‌ای میان تولیدکنندگان در حلقه‌های مختلف زنجیره تولید شکل گرفته، چراکه سرمایه‌گذاران در هر حلقه از این زنجیره فقط به دنبال کسب سود حداکثری خود هستند. چنانچه تولیدکننده‌ای از امتیازات ویژه همچون مواد اولیه یا انرژی ارزان برخوردار باشد، موظف است به‌ازای دریافت چنین امتیازاتی، مسیر توسعه سایر صنایع را فراهم کند تا به این ترتیب از یک سو از اشتغالزایی و رشد صنعتی در کشور حمایت شود و از سوی دیگر محصول نهایی با قیمت مناسب‌تری در اختیار مصرف‌کننده نهایی قرار گیرد. بااین‌وجود سیاست‌های وزارت صنعت، معدن و تجارت در تنظیم محصولات صنایع بالادستی تاکنون نتیجه‌بخش نبوده‌اند. البته در بسیاری از موارد بخشنامه‌های موثری صادر شده‌اند، اما نظارت دقیق و مستمری بر روند اجرای این بخشنامه‌ها وجود ندارد و همین موضوع نیز مانع تحقق اهداف موردبحث می‌شود.

تعریف بسته حمایتی برای مجموعه‌های دانش‌محور

به گفته معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری برای مجموعه‌های دانش‌محور، بسته‌های حمایتی ویژه تعریف می‌شود.

به گزارش معاونت علمی و فناوری، روح‌الله دهقانی‌فیروزآبادی از شتاب‌دهنده و مرکز رشد یک شرکت دانش‌بنیان فعال در عرصه دارویی بازدید کرد و از ارائه بسته‌های حمایتی ویژه به فعالان زیست‌بوم فناوری و نوآوری خبر داد. دهقانی‌فیروزآبادی با اشاره به این بسته حمایتی گفت: تصمیم داریم در این بسته حمایتی انواع خدمات و تسهیلات مختلف را به مجموعه‌های فناورانه به‌صورت متمرکز ارائه کنیم و اعتقاد داریم این کار تاثیرات مثبت زیادی خواهد داشت. وی افزود: پرسیس ژن یک مجموعه موفق در صنعت دارو است و دستاوردهای قابل توجهی برای کشور دارد کهلازم است، تلاش کنیم این مدل موفق را به دیگر صنایع هم تسری دهیم. معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان با تاکید بر حمایت‌های ویژه معاونت علمی این مجموعه برای تولید سریع‌تر محصولات جدید، بیان کرد: در واقع این یک مرکز نوآوری واقعی است که برمبنای شناخت و کشش بازار اقدام به تولید محصول می‌کند. این مدل موفق باید به دیگر صنایع بزرگ هم معرفی شود. وی با اشاره به اینکه ضرورت دارد مدل کاری این مجموعه به جریانی اثرگذار در صنایعی چون خودرو، نفت، پتروشیمی، نساجی و ... بدل شود، افزود: صنایع با این مدل کاری می‌توانند به‌شکل واقعی توسعه فناورانه و نوآورانه خود را رقم بزنند. معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان به مدیران شتاب‌دهنده و مرکز رشد این شرکت توصیه کرد با برگزاری دوره‌های آموزشی متعدد، زمینه آشنایی صنایع بزرگ با این مدل کاری را فراهم کنند.

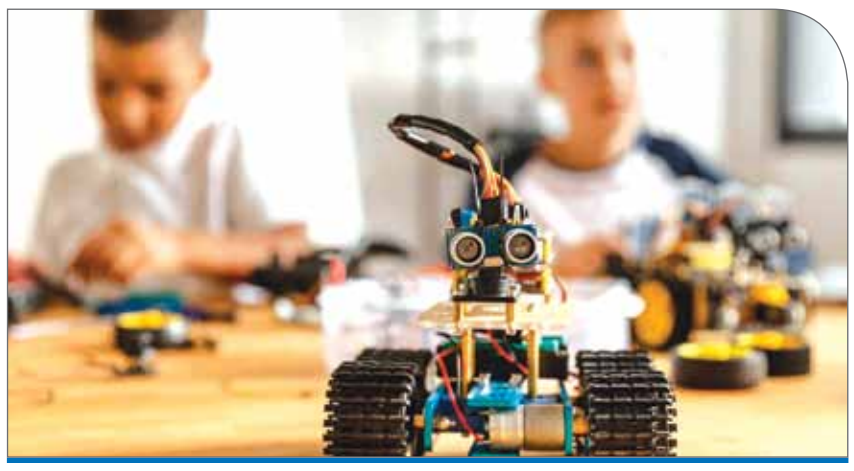
فناوری، ابزارهای بهتری برای بازی کودکان ارائه می‌دهد

آموزش به سبک دانش‌بنیان‌ها

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

کارشناسان معتقدند آموزش و یادگیری در قالب ساخت اشیا و بازی، جزو مهم‌ترین آموزش‌ها به کودکان ۶ تا ۱۰ سال است. در بیشتر کشورهای توسعه‌یافته، آموزش‌های کاغذی جای خود را به کارهای عملی و بازی داده است، در واقع کودکان بازی می‌کنند و در فرآیند بازی، موضوعاتی را هم یاد می‌گیرند، به‌همین دلیل بکارگیری فناوری در کلاس درس به‌منظور افزایش مشارکت دانش‌آموزان و همچنین توانمندسازی معلمان، ضروری است.

صمت در این گزارش با بررسی دستاوردهای دانش‌بنیان‌ها در حوزه آموزش کودکان به اقداماتی از جنس ساخت ربات و بازی برای کسب مهارت پرداخته است.

رهبران آینده از کودکی ربات می‌سازند

کارشناسان معتقدند آموزش باید از طریق اکتشافات ذهنی و عملی کودکان انجام شود. در این شرایط، کودکان یاد می‌گیرند که چگونه خودکارآمد شوند.

در این میان، رباتیک؛ یکی از فناوری‌های جدید جهان امروز بشر است که در چند سال گذشته به دنیای کودکان هم راه یافته است؛ این را می‌توان از کلاس‌های آموزش رباتیک و ساخت ربات در مجموعه‌های آموزشی و برخی مدارس و همچنین برگزاری مسابقات ملی و بین‌المللی دانش‌آموزی فهمید، در واقع یکی از علاقه‌مندی‌های کودکان امروز، ساخت و پرداخت ربات‌ها در اقسام و انواع گوناگون است.

بسیاری از کارشناسان آموزشی معتقد هستند ورود حوزه رباتیک در دنیای کودکان می‌تواند یک سکوی پرتاب برای دانش‌آموزان به‌منظور شناسایی و پرورش احساسات‌شان باشد، همچنین یک برنامه درسی رباتیک قوی می‌تواند دانش‌آموزان را به یک رهبر تبدیل کند، با این همه فرآیند آموزشی دانش رباتیک به کودکان هنوز در کشورمان مسیر مشخصی پیدا نکرده است. شاهد این گزاره را می‌توان در سبک‌های گوناگون آموزشی و نقطه شروع هر آموزشگاه یا مدرسه در بحث آموزش رباتیک دید.

کودکان ربات انسان‌نما می‌سازند

علی یغمایی، مدیر یک شرکت خلاق در زمینه ساخت ربات‌های عروسکی توسط کودکان و پرینترهای سه‌بعدی، در گفت‌وگو با صمت درباره سبک جدید آموزشی با بکارگیری ربات و برنامه‌نویسی گفت: در این فرآیند، کودک می‌تواند با استفاده از ماژول‌های در دسترس (مجموعه قطعات الکتریکی فشرده) ربات‌های عروسکی بسازد، در واقع اساس کار ساخت یک ربات از راهی به کودک آموزش داده می‌شود که می‌تواند با سیم‌کشی‌های ساده و بدون لحیم‌کاری از ابتدا با کارکرد ماژول‌های الکترونیکی آشنا شود. از آنجایی که ساخت ربات با ماژول برای کودک فرآیندی بسیار ساده‌تر از روش‌های دیگر است، تنها با یک نقشه‌راه می‌تواند در ساخت ربات و سیم‌کشی مهارت کسب کند. به‌گفته یغمایی، برای ساخت ربات عروسکی تنها نیازمند ماژول‌های برنامه‌پذیر، چند سیم، بازر هشدار و یک بدنه هستیم، در واقع با چند قطعه ساده می‌توان یک ربات انسان‌نمای جامع را طراحی کرد. وی در تشریح سبک آموزشی ساخت ربات به کودکان گفت: وقتی کودک با نقشه‌های راهنما موفق به ساخت بدنه ربات شد، می‌تواند برنامه‌نویسی آن را هم به‌راحتی و بدون کدنویسی انجام دهد. دستگاه ساخته‌شده دارای یک پیش‌نمایش است که قابلیت برنامه‌نویسی مجدد را دارد، در حقیقت کودک می‌تواند با ثبت‌نام در سایت آموزشی طراحی‌شده، محتوای کامل برنامه‌نویسی برای رباتی را که ساخته است، فرابگیرد.

الگوریتم‌نویسی کودکانه

یغمایی با تشریح نحوه برنامه‌نویسی توسط کودکان گفت: برنامه‌ها به‌گونه‌ای طراحی شده‌اند که کودک نیازی به کدنویسی برای طراحی آن ندارد و تنها با الگوهای از قبل طراحی‌شده، می‌تواند برنامه موردنظر ربات خود را بسازد. وی با الگوریتم‌نویسی آشنا می‌شود و از این طریق، وارد دنیای برنامه‌نویسی اما با المان‌های کودکانه می‌شود. در این سبک آموزشی، ابتدا مقصد و سطح پیشرفته ساخت یک ربات به کودکان آموزش داده می‌شود، در واقع حاصل کار از ابتدا به کودک نشان داده می‌شود تا بتواند تصویر دقیقی در ذهن داشته باشد.

آموزش هوش‌مصنوعی به کودکان

وی افزود: پس از نوشتن برنامه دلخواه، می‌توان با کمک اتصال‌دهنده الکترونیکی، آن را به ربات ساخته‌شده انتقال داد و کودک به‌این ترتیب می‌تواند برنامه نوشته‌شده را روی ربات خود پیاده‌سازی کند. هدف ما این است که کودکان نتیجه کار خود را از همان ابتدای یادگیری به‌طورعینی ببینند و سریع‌تر وارد عرصه هوش‌مصنوعی شوند، در حقیقت هدف این است که خانواده‌ها با هزینه کم در بحث آموزش و به‌صورت غیرحضوری به‌جایی برسند که کودکان‌شان ظرف مدت‌زمان کوتاهی هوش‌مصنوعی را یاد بگیرند. وی با اشاره به روندهای فعلی آموزش دانش رباتیک در بسترهای دانشگاهی گفت: به‌اعتقاد من، آموزش دانشگاهی فعلی در ایران روند مناسبی برای بروز خلاقیت در آموزش رباتیک را در اختیار افراد قرار نمی‌دهد. از آنجایی که پیشرفت‌های فناورانه در دنیای امروز با سرعت زیادی رو به افزایش است، ما مجبور هستیم به فرآیند یادگیری سرعت بدهیم و با آموزش حرفه‌ای، خود را به این سرعت برسانیم. نباید وقت خود را صرف کسب اطلاعاتی کنیم که بدون یادگیری آنها هم، می‌توان یک ربات ساخت یا وارد دنیای هوش‌مصنوعی شد.

> از آنجایی که پیشرفت‌های فناورانه در دنیای امروز با سرعت زیادی رو به افزایش است، ما مجبوریم به فرآیند یادگیری خود سرعت بدهیم و با آموزش حرفه‌ای، خود را به این سرعت برسانیم

آموزش و یادگیری به کمک اکتشافات کودکانه

حسن احمدی، طراح بازی جدی برای کودکان، در گفت‌وگو با صمت درباره طراحی بازی که کودکان را وادار به اکتشافات آموزشی می‌کند، گفت: این بازی در قالب ماموریت‌های متعدد در ۲ بخش طرحی شده است که بازیکن با انجام این ماموریت‌ها به درک و یادگیری اهداف آموزشی در نظر گرفته‌شده می‌پردازد. در کل ۱۰۰ ماموریت اصلی و ۵۰۰ ماموریت فرعی در بازی طراحی شده که از بین ماموریت‌های اصلی، ۲۰ مورد آن در فصل نخست و ۸۰ مورد آن در فصل دوم گنجانده شده است.

گفتنی است، رده سنی در نظر گرفته‌شده برای این بازی، کودکان ۵ تا ۸ سال هستند که در تعامل با موجودی به‌نام شابیلو قرار می‌گیرند.

احمدی در این‌باره گفت: در مراحل نخست بازی؛ با لمس یک تخم غلتان از سوی بازیکن، موجود عجیب‌وغریبی به‌نام شابیلو ظاهر می‌شود که از این مرحله به بعد، ماموریت‌های اصلی بازی باید از سوی کودکان برعهده گرفته شود، در واقع کودکان در جریان بازی و ماموریت‌های آن، باید از شابیلو مراقبت کنند؛ فضاسازی به‌گونه‌ای است که آموزش و یادگیری در بستری جذاب برای کودکان رقم می‌خورد. به‌عبارت‌دیگر، تلاش شده است فرآیند آموزش در روندی نامحسوس ایجاد شود، چرا که اگر طبق روال همیشگی انجام شود، عموم کودکان که جامعه هدف اصلی هستند، جذب آن نمی‌شوند.

به‌گفته این طراح طرح‌های جدی، در فصل نخست، آشپزخانه، کارگاه نجاری، کتابخانه، عمارت، کمد لباس و باغ عمارت؛ ۶ مکانی هستند که کودکان می‌توانند در جریان بازی، شخصی‌سازی و تصویرسازی کنند.

در آشپزخانه نزدیک به ۲۵ ماموریت وجود دارد که دستور آنها درج شده است.

احمدی افزود: ۴ کتاب هم برای انجام ماموریت‌ها به‌شکل ویدئوکتاب تعاملی ترجمه شده است، همچنین ۲ زیربازی برای افزایش مهارت‌های ریاضی و آشنایی با اعداد و شمارش هم طراحی و ارائه شده است. وی گفت: بازیکنان در جریان بازی با رنگ‌ها و اسامی آنها از طریق اکتشافاتی که خودشان در طول بازی داشته‌اند، آشنا می‌شوند، همچنین از این طریق، می‌توانند آموزش‌هایی را که مربوط به هر مکان است، فرابگیرند، به این ترتیب کودکان در فرآیند این بازی با ۱۰ فعل پرکاربرد و حروف ربط مهم زبان فارسی آشنا می‌شوند. وی ادامه داد: از آنجایی که یکی از دشوارترین فرآیندهایی که کودکان در دنیای یادگیری با آن مواجه می‌شوند، سواد خواندن و نوشتن است؛ در شابیلو تلاش شده است، این مهارت و دیگر مهارت‌های مربوط به آموزش و یادگیری با کشف کودکان رخ دهد. این طراح بازی گفت: علاوه بر موارد یادشده، مفاهیم بنیادی در ریاضیات نظیر شمارش اعداد و جمع و تفریق در این بازی طراحی شده است و کودکان با بازیکن‌ها و کودکان با کودکان دیگر، با رفتارهای اکتشافی به یادگیری آنها می‌پردازند. در این فرآیند، بدون اینکه به معرفی اعداد و آموزش آنها بپردازیم، کودکان خود اعداد را کشف می‌کنند. این کار باعث می‌شود خودکارآمدی و عزت‌نفس آن بالا برود و احساس خودکفایتی کنند. در ادامه این طراحی آموزشی، ادبیات داستان گسترده‌تر شده و ۷ شخصیت به داستان اضافه می‌شوند. در کل، بازیکن در این مرحله به حل مسئله و تقویت روابط دوستی می‌پردازد و در فرآیند بازی هیچ شعاری از مسئولیت‌پذیری داده نمی‌شود. احمدی افزود: الگوی یادگیری در این بازی براساس یادگیری عمیق مغز طراحی شده است.

براساس تحقیقات، انسان در بدو ورود به این جهان و در ارتباط با محیط، وارد فرآیند یادگیری می‌شود، در حقیقت یادگیری او از محیط و با کشفیات خود او از محیط پیرامون انجام می‌گیرد، در واقع اگر از شما بپرسند که چه کسی به شما مهارتی چون سخن گفتن را آموخت، نمی‌توانید پاسخ دقیقی به او بدهید. بر طبق نظریه کلی‌نگر در زبان، ما می‌دانیم که یادگیری عمیق در انسان نه از راه آموزش آکادمیکی مرسوم، بلکه از راه کشفیاتی است که در مغز اتفاق می‌افتد.

به‌گفته این فعال حوزه دانش‌بنیان، به‌طورمعمول این نوع آموزش در یک بستر معنادار در جریان زندگی و در اثر تکرار زیاد اتفاق می‌افتد. در این بازی، نوعی ساختار اکتشافی طراحی شده است که حاصل ۱۲ سال کار تحقیقاتی و پژوهشی است.

سخن پایانی

تجربه و مطالعات انجام‌شده درباره وضعیت آموزش کشور به تایید این گزاره می‌پردازد که نظام آموزشی نیازمند تحول اساسی است و این تحول بدون استفاده حداکثری از فناوری امری محال است، بنابراین کاربرد فناوری در دنیای حاضر یکی از پایه‌های مهم تکنولوژی آموزشی به‌حساب می‌آید و اگر مسئولان امر قصد دارند تحولی در این عرصه به‌وجود بیاورند، باید نگرش جدی در استفاده از فناوری‌های موجود که بسیاری از آنها، حاصل فعالیت دانش‌بنیان‌ها در کشور است، داشته باشند، در غیر این صورت، هر پروژه‌ای در نظام تحولی آموزش و پرورش، محکوم به شکست خواهد بود.

معرفی دانش‌بنیان‌ها در نمایشگاه تکنوتکس ۲۰۲۳

نمایشگاه تکنوتکس ۲۰۲۳، مجالی برای معرفی کسب‌وکارهای دانش‌بنیان و خلاق کشور، نمایش دستاوردها و مشارکت بازیگران صنعت و فناوری است. این نمایشگاه با حمایت ستاد فناوری‌های نرم و توسعه صنایع خلاق معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری در تاریخ ۱۸ الی ۲۱ بهمن ۱۴۰۱ برگزار خواهد شد. نخستین همایش توانمندی‌های دانش‌بنیان، خلاق و استارت‌آپ‌ها با عنوان Technotex ۲۰۲۳ قرار است چنین بستری را برای تعامل میان بخش‌های زیست‌بوم فناوری و نوآوری فراهم کند؛ فرصتی که تمامی بخش‌های زنجیره نوآوری تا بازار، از شرکت‌های دانش‌بنیان و خلاق تا نهادهای تامین سرمایه، زیر یک سقف گرد هم می‌آیند و زمینه برای توسعه این زیست‌بوم را فراهم می‌کنند. این رویداد با اهدافی چون ارتباط بین شرکت‌های فعال زیست‌بوم و دستگاه‌های اجرایی برای رفع موانع رشد شرکت‌ها از طریق میزهای خدمت با حضور مسئولان مربوطه، دستیابی شرکت‌های دانش‌بنیان و خلاق به بازارهای بین‌المللی از طریق ایجاد پاویون تجار خارجی و اتاق‌های بازرگانی، تامین سرمایه شرکت‌های دانش‌بنیان و خلاق فعال از طریق برگزاری رویدادهای تخصصی و آموزش‌های مبتدی و پیشرفته از طریق برگزاری انواع ورک‌شاپ‌های تخصصی برگزار می‌شود. علاوه بر مشارکت تمامی ستادهای توسعه فناوری، از سوی سایر وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مرتبط با حوزه‌های دانش‌بنیان، خلاق و استارت‌آپ‌ها حمایت و از مشارکت آنها بهره‌مند می‌شوند. در این رویداد، شرکت‌های دانش‌بنیان و خلاق، استارت‌آپ‌ها ضمن معرفی توانمندی‌ها، خدمات و رونمایی از محصولات جدید، در نشست‌های مشترک بین مجموعه‌ها در راستای راه‌اندازی کنسرسیوم‌های مشترک و شبکه‌سازی با یکدیگر حضور خواهند یافت.

یادداشت

مکانی برای تبدیل علم به ثروت

سیامک آزادی
رئیس پارک علم و فناوری کرمانشاه

شرکت‌های دانش‌بنیان مجموعه‌هایی هستند که با خطرپذیری بالا تشکیل می‌شوند که صاحبان آن به‌فراخور روحیه‌ای که دارند، با هدف تبدیل علم به ثروت فعالیت می‌کنند که این روند بسیار دشوار و زمانبر است، بنابراین با تغییر قانون‌ها و قواعد موجود، می‌توانیم، ابتدا بخش خصوصی را برای سرمایه‌گذاری در این بخش قانع کنیم و بعد ارزش‌های سیاستی کشور را برمبنای تولید بگذاریم. این روند اتفاق نمی‌افتد، مگر آنکه، تمام اجزای این اکوسیستم به‌درستی کنار یکدیگر قرار بگیرند. اکنون وقت آن است که امکان رشد و بلوغ را در اکوسیستمی که تمامی اجزای آن به یکدیگر متصل هستند، در بستری نوین و با کمک سرمایه‌گذاران بخش خصوصی فراهم کنیم. از آنجایی که پارک‌های علم و فناوری متولی حمایت از اکوسیستم دانش‌بنیان و شرکت‌های خلاق در هر استان به‌شمار می‌روند، نقشی اساسی در توسعه کسب‌وکارهای فناورانه و دانش‌بنیان دارند. به‌عبارت دیگر، می‌توان این مجموعه‌ها را به‌عنوان هاب تبدیل علم به ثروت در هر استان در نظر گرفت، اما نکته مهم این است که تنها پارک‌های علم و فناوری متولی زیست‌بوم یا اکوسیستم نوآوری و فناوری در یک کشور نیستند، چرا که این عرصه تنها یک متولی ندارد و بازیگران مختلفی در این اکوسیستم به ایفای نقش می‌پردازند و تمامی اجزای زیست‌بوم دانش‌بنیان و نوآوری باید در ارتباط با یکدیگر نقش خود را به‌درستی ایفا کنند، بنابراین باید ماموریت‌های لازم را برای تکمیل و توسعه این اکوسیستم بپذیرند. اگر از پارک‌های علم و فناوری حمایت‌های لازم انجام گیرد، می‌توان این مجموعه‌ها را پیشرو در توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان دانست، در غیر این صورت، به‌طورقطع به آن هدفی که برای دانش‌بنیان‌ها در سیاست کلان کشور مدنظر گرفته شده است، نمی‌رسیم و نمی‌توان انتظار نقش‌آفرینی جدی دانش‌بنیان‌ها را در اقتصاد و توسعه کشور داشته باشیم، بنابراین حمایت از پارک‌های علم و فناوری، در نهایت به رشد کسب‌وکارها و توسعه اقتصاد دانش‌بنیان می‌انجامد، اما یادمان باشد که استفاده از قدرت بازوی بخش خصوصی برای این هدف، می‌تواند به‌عنوان یک رویکرد مهم در نظر گرفته شود، از آنجایی که محور توسعه اقتصادی هر کشوری بخش خصوصی است، بنابراین برای توسعه اقتصاد دانش‌بنیان در کشور، راهی جز جذب بخش خصوصی به‌عنوان یک رکن مهم در بازار و تولید انبوه نیست، چرا که امکانات مالی نهادهای دولتی، تنها برای بقای دانش‌بنیان‌ها کفایت می‌کند، نه توسعه آنها در جایگاه یک قدرت اقتصادی در کشور. در حقیقت پارک‌های علم و فناوری، فضا و بستر مکانی مناسب را برای همکاری و همرسانی دیگر بازیگران این اکوسیستم فراهم می‌کند، اما در نهایت باید ایجاد اشتغال و توسعه کارآفرینی برعهده بخش خصوصی باشد. معتقد هستم، لازم است دولت به همراه پارک‌های علم و فناوری، ریسک سرمایه‌گذاری برای بخش خصوصی را کاهش دهند تا این بخش برای سرمایه‌گذاری در راستای توسعه اقتصاد دانش‌بنیان‌ها قانع شود، در غیر این صورت، نمی‌توان هدف توسعه اقتصاد دانش‌بنیان را عملیاتی کرد و توقعی از بخش خصوصی داشت.

اگر بخش خصوصی حاضر باشد، در مسیر توسعه اقتصادی سرمایه‌گذاری کند، اتفاق خوشایندی است که سبب تاکید بر اقتصاد دانش‌بنیان می‌شود. اگر موفق شویم تا چنین چرخه‌ای را راه بیندازیم، می‌توان انتظار تحقق شعار امسال را داشت. من روند فعالیت پارک‌های علم و فناوری را نسبت به سال‌های گذشته قابل‌قبول می‌دانم، اما حلقه مفقوده در توسعه فعالیت دانش‌بنیان‌ها، داشتن یک نگرش یکپارچه در صنعت، معدن، تجارت، کشاورزی، فناوری و دیگر عرصه‌ها برای توسعه همه‌جانبه کشور است. در حقیقت، باید شبکه منظمی در این عرصه ایجاد شود و به‌نظر می‌رسد هنوز فعالیت‌های اقتصادی کشور، آن میزان یکپارچگی موردنظر را ندارند، به‌همین دلیل است که هنوز نتوانسته‌ایم برای حرکت از اقتصاد نفت به‌سمت اقتصاد دانش‌بنیان، راهبرد معینی را تعیین کنیم. چنین روندی باید در سیاست کلان کشور جا باز کند. در کل، شکاف اصلی نه در فرآیندهای حمایتی، بلکه در ساختار نرم نظیر هماهنگی و اتحاد نهادهای دولتی و با سرمایه‌گذاری‌های خصوصی است، در حقیقت، باید قواعد حاکم بر این اکوسیستم تغییر کند. زمانی می‌توانیم نتیجه موردنظر را از دانش‌بنیان‌ها بگیریم که سهم قابل توجهی در اقتصاد کشور داشته باشند و نقش‌شان در سیاست دستگاه‌های اجرایی کشور عملیاتی شود، چرا که برای توسعه اقتصادی کشور، نیازمند رسوخ دانش‌بنیان‌ها در ساختار نظام اقتصادی هستیم، در واقع این کسب‌وکارهای نوین و دانش‌بنیان‌ها هستند که می‌توانند نقشه راه مطمئنی را به مسئولان اجرایی کشور نشان بدهند. تمامی این موارد، زمانی ارزش و اعتبار کافی پیدا می‌کند و در عرصه عملیاتی شدن قرار می‌گیرد که تولید به‌عنوان یک ارزش و مولفه مهم برای سیاست اجرایی کشور در نظر گرفته شود.

وصول ۹۲ درصد چک‌های مهر

بررسی تازه‌ترین گزارش بانک مرکزی حاکی از این است که مهر امسال ۶ میلیون و ۴۰۰ هزار فقره چک مبادله شده که از این تعداد ۹۲.۴ درصد وصول شده است. به گزارش ایرنا، بانک مرکزی وضعیت مبادله چک‌ها در نخستین ماه پاییز را منتشر کرد. براساس این گزارش در این دوره ۵ میلیون و ۹۰۰ هزار فقره چک به ارزش حدود ۲۸۳۲ هزار میلیارد ریال وصول شد که نسبت به ماه قبل از نظر تعداد ۴.۴ درصد و از حیث مبلغ ۵.۵ درصد کاهش داشته است. مهر امسال از کل تعداد چک‌های مبادله‌شده ۹۲.۴ درصد وصول شده است. در شهریور امسال ۹۱.۸ درصد و مهر سال گذشته نیز ۹۱.۲ درصد چک‌های مبادله‌شده وصول شده بود. وضعیت صدور چک در استان تهران نیز این گونه بوده که از یک میلیون و ۹۰۰ هزار فقره چک به ارزش ۱۴۳۴ هزار میلیارد ریال از حیث تعداد ۹۲.۹ درصد و از نظر ارزش ۸۹.۷ درصد از کل چک‌های مبادله‌ای وصول شد. همچنین در این دوره گیلان، کرمانشاه، خوزستان و گلستان بیشترین تعداد چک‌های مبادله‌ای در سطح کشور را به نام خود ثبت کردند. در مهر امسال بیش از ۴۸۴ هزار فقره چک به ارزش ۳۵۳ هزار میلیارد ریال برگشت داده شده که نسبت به ماه قبل از نظر تعداد ۱۲.۳ درصد کاهش داشته، اما از نظر مبلغ تغییر چندانی مشاهده نشده است. در دوره مذکور از کل تعداد چک‌های مبادله شده ۷.۶ درصد وصول نشد و این برابر با ۱۱.۱ درصد مبلغ کل چک‌های مبادله‌ای بود. شهریور امسال تعداد چک‌های مبادله‌نشده ۸.۲ درصد و در مهر سال گذشته ۸.۸ درصد بوده است.

در گفت‌وگوی صمت با کارشناسان مطرح شد

کالابرگ الکترونیک، سد راه تورم

اجرای طرح کالابرگ الکترونیک تا پایان امسال ممکن نیست، زیرا ایجاد زیرساختی که بتواند جلوی فساد را به‌شکل گسترده بگیرد، بسیار زمان‌بر است

مریم غدیرپور
editor@smtnews.ir

۹ ماه از تصویب طرح کالابرگ الکترونیکی در مجلس می‌گذرد و دولت همچنان در اجرای آن ناتوان و سردرگم است. از طرفی در شهریور امسال قرار بود وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، پیشنهاد رسمی خود برای طرح کالابرگ الکترونیک را به ستاد هماهنگی اقتصادی دولت ارائه کند، اما هنوز از چگونگی این اقدام جزئیاتی در دست نیست و از طرف دیگر، نمایندگان مجلس نیز با گذشت شهریور و اجرایی نشدن این طرح راه‌حل اقدام نظارتی را برگزیده‌اند. در پی حذف ارز ترجیحی ۴۲۰۰ تومانی، دولت و مجلس در تصمیمی طرح کالابرگ الکترونیکی را به‌عنوان قانونی برای «مردمی‌سازی یارانه‌ها» به تصویب رساندند. در اردیبهشت ۱۴۰۱ طرح هوشمندسازی فروش نان به‌طور آزمایشی در استان زنجان کلید خورد و در شهریور اعلام شد این طرح در کل کشور به پایان رسیده است. با این حال، طرح اصلی دولت که توزیع کالابرگ الکترونیک بود هنوز معطل اجراست و با گذشت بیش از ۹ ماه از تصویب آن هنوز اماواگرهای فراوانی در تامین منابع مالی توسط دولت و زیرساخت‌های فنی برای اجرای آن وجود دارد و مجری این طرح نیز مشخص نیست. صمت درباره آثار و چگونگی اجرای طرح کالابرگ الکترونیک نظر کارشناسان اقتصادی را جویا شده است.

دولت چاره‌ای جز سهمیه‌بندی کالاها ندارد

آلبرت بغزیان، اقتصاددان و استاد دانشگاه درباره آثار اجرای طرح کالابرگ الکترونیک به صمت گفت: به‌نظر می‌رسد به‌دلیل مشکلات اقتصادی و در راستای جبران آسیب‌های حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی طرح کالابرگ وارد مرحله اجرایی شده است. در این زمینه باید گفت ذات پرداخت یارانه به‌شکل کالا در شأن ملت ایران نیست، اما در شرایطی که تامین منابع مالی اداره کشور با مشکل مواجه می‌شود، اجرای سیاست‌هایی مانند طرح سهمیه‌بندی کالا و کالابرگ الکترونیک نیز در دستور کار قرار می‌گیرد؛ بنابراین وقتی تنها گزینه موجود دولت سهمیه‌بندی و اختصاص یارانه است بهتر است این یارانه در قالب کالا پرداخت شود.

▣ حذف غیرکارشناسی

بغزیان تصریح کرد: در سال‌های گذشته مبلغ ۴۵ هزار تومان به‌ازای هر نفر به‌عنوان یارانه معیشتی و کمک‌هزینه‌ای به برخی از اقشار جامعه پرداخت می‌شد؛ مبلغی که کافی نبود و تنها بار بودجه‌ای برای دولت داشت. با حذف ارز ترجیحی قرار به اصلاح طرح هدفمندی یارانه‌ها و نحوه اختصاص یارانه شد، اما روند حذف این یارانه آنقدر غیرکارشناسی بود که یک‌شبه بار تورم ۵۰ درصدی به کشور تحمیل کرد.

▣ تنها مزیت کالابرگ الکترونیک

وی افزود: مزیت کالابرگ الکترونیک غیرنقدی بودن آن است، زیرا در صورت پرداخت غیرنقدی یارانه‌ها تورم ناشی از گردش پول به‌وجود نخواهد آمد، همچنین واسطه‌ها به‌نوعی از چرخه مالی حذف می‌شوند و یارانه نقدی مستقیما ازسوی دولت به تولیدکننده پرداخت می‌شود.

این اقتصاددان با تاکید بر اینکه یارانه باید در قالب کالا پرداخت شود، گفت: با پرداخت کالا به‌جای پول نقد به افراد، آن بخش از تورم که هر روز شاهد افزایش آن هستیم به دولت تحمیل می‌شود و مردم مجبور نیستند بار افزایش تورم را بر دوش بکشند؛ همچنین تورم ناشی از افزایش نقدینگی به‌وجود نخواهد آمد.

▣ یارانه تبدیلی

وی ضمن انتقاد از پرداخت یارانه غیرنقدی به خانوارهای روستایی اظهار کرد: برخی از افراد مثلا روستاییان خودشان تولیدکننده برخی از اقلام مصرفی خانوار هستند و اعطای کالابرگ به آنها عملا مفید نخواهد بود، به‌همین دلیل بهتر است یارانه به‌صورت تبدیلی در اختیار مردم قرار گیرد تا هر خانوار براساس نیازهای کلی خود اقدام به خرید کالاهای حمایتی کند.

این استاد دانشگاه با اشاره به اینکه دولت در بحث توزیع نان نظام متفاوتی را در پیش‌گرفته که مجری آن خلاف کالابرگ الکترونیک وزارت اقتصاد است، گفت: در مدل اجرایی طرح کالابرگ نان کارتخوان تمام نانوایی‌ها به سیستم بانک مرکزی متصل و مابه‌التفاوت نرخ قدیم نان با نرخ جدید به‌طور مستقیم به‌حساب نانوا واریز می‌شود، اما در شیوه پیش رو قرار است مابه‌التفاوت یارانه به‌حساب اشخاص واریز شود که این موضوع کار نظارت را سخت‌تر می‌کند.

بغزیان در پاسخ به این پرسش که وقتی مردم ترجیح می‌دهند یارانه به‌صورت نقدی دریافت کنند آیا پرداخت کالا به‌جای پول توجیه اقتصادی دارد، بیان کرد: مردم در انتخاب میان کالابرگ و یارانه نقدی، یارانه نقدی را انتخاب می‌کنند و معتقدند با پول نقد یارانه‌ها می‌توان مشکلاتی چون پرداخت قسط، افزایش هزینه‌های درمان و... را حل کرد؛ بنابراین اشخاص روی یارانه نقدی هر ماه خود حساب می‌کنند تا شاید گره‌ای از مشکلات‌شان باز شود. در چنین شرایطی شاید پرداخت پول نقد منطقی باشد، اما در نگاه اقتصاد کلان این پرداخت نقدی تورم‌زا است و در طولانی‌مدت آسیب‌های بیشتری به معیشت خانوار خواهد زد.

▣ همان کوپن سابق

وی با بیان اینکه کالابرگ الکترونیک مصداق همان کوپن ابتدای انقلاب است، گفت: واقعیت آن است که از ابتدا قرار بود دولت با ارائه یارانه غیرنقدی در قالب بن‌کارت یا همان کوپن الکترونیک، آسیب‌های حذف ارز دولتی را جبران کند، اما به‌دلیل فراهم نبودن زیرساخت‌های لازم، اجرای این تصمیم را با پرداخت یارانه نقدی به تعویق انداخت.

این اقتصاددان افزود: کوپن یا همان کالابرگ الکترونیک از تمهیدات دولتی است که مردم تجربه آن را دارند. در سال‌های گذشته اقلام اساسی با قیمتی پایین‌تر از نرخ بازار، توسط دولت به مردم تحویل داده می‌شد که در نهایت در سال ۷۸ این یارانه کاغذی حذف و بعدتر تبدیل به یارانه نقدی شد. بازگشت کوپن در شرایط امروز کشور، چندان کارشناسانه و صحیح به نظر نمی‌رسد، زیرا این طرح گرچه فوایدی در همان برهه زمانی داشت، اما تجربیات نه‌چندان خوشایندی را هم برای مردم به‌جای گذاشته است.

این استاد دانشگاه متذکر شد: در زمان کوپن تنوع کالایی چندانی وجود نداشت، اما اکنون کالاهای اساسی با برندهای مختلف در بازار عرضه وجود دارند و ممکن است با پا گرفتن سیستم کالابرگ الکترونیک شرکت‌های تولیدی کالاهای اساسی برای ورود به این بازار نقد و پرسود دست به نرخ‌شکنی با کاهش کیفیت محصولات تولیدی بزنند؛ بنابراین امکان رونق بازار دلالی و کم‌فروشی در کالابرگ الکترونیک هم وجود خواهد داشت.

زیرساخت اجرای طرح کالابرگ الکترونیک مهیا نیست

وحید زندی، کارشناس مسائل اقتصادی درباره آثار اجرای طرح کالابرگ الکترونیک بر اقتصاد ایران به صمت گفت: بنا بر اطلاعات بیان‌شده ازسوی بانک مرکزی هر فرد با هر کارت بانکی که دارد و می‌خواهد خریدی از کالای حمایتی انجام دهد، وقتی کارت را می‌کشد بخشی از هزینه از کارت فرد و بخشی دیگر از یارانه کسر می‌شود.

وی با تاکید بر اینکه همچنان نحوه تخصیص یارانه در قالب کالابرگ در هاله‌ای از ابهام است، اظهار کرد: بعید می‌دانم زیرساخت مناسب برای اجرای طرح کالابرگ الکترونیک تا پایان سال ایجاد شود، زیرا ایجاد ساختاری که بتواند جلوی فساد را به‌شکل گسترده بگیرد بسیار زمان‌بر است.

▣ آسیب اجرای عجولانه

زندی ادامه داد: دولت باوجود اینکه به‌منظور حذف فساد و تقویت تولید مسیر سخت اصلاح ارز ۴۲۰۰ را پیموده، به‌نظر می‌رسد سیاست کالابرگ الکترونیک فعلا معطل مانده و زیرساخت‌های لازم برای اجرای آن هنوز فراهم نیست؛ بنابراین قطعا اجرای عجولانه این طرح در ماه‌های آینده مشکلات متعدد دیگری را به‌وجود می‌آورد.

این کارشناس مسائل اقتصادی ادامه داد: اگر در اجرای طرح کالابرگ الکترونیک اشتباهی از دولت سر بزند باید منتظر رانت و تشکیل بازار سیاه در این بخش بود. در موضوع کالابرگ الکترونیک نخستین مسئله این است که خود سیستم کالابرگ فسادآفرین و ایجادکننده بازار سیاه خواهد بود. این موضوع تجربه‌ای است که در سال‌های جنگ تحمیلی و دوران کوپنی دولتمردان آن را از سر گذرانده‌اند.

وی تاکید کرد: پیش از اجرای طرح کالابرگ الکترونیک به‌شکل سراسری باید ارزش کمی و کیفی کالاهایی که در نظام توزیع کالابرگ جای می‌گیرند تعیین و با شناسایی دقیق جامعه هدف، از ایجاد رانت جلوگیری شود، زیرا در غیر این صورت اجرای این طرح آسیب‌هایی را به‌دنبال خواهد داشت که مانع از تحقق نتایج مثبت آن می‌شود.

▣ زمان اجرا نیست

این کارشناس مسائل اقتصادی تصریح کرد: با حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی یک تورم ۵۰ درصدی به کشور تحمیل و همه کالاهای اساسی و سایر کالاها گران شده است؛ بنابراین در زمان حاضر کالابرگ دیگر نمی‌تواند گره‌گشای مشکل معیشت باشد.

به‌گفته زندی همین رقم ۳۰۰ یا ۴۰۰ هزار تومان یارانه نقدی به ازای هر نفر که برای یک خانواده چهارنفره حدود یک‌میلیون و ۵۰۰ هزار تومان می‌شود، برای کمک به معیشت مردم بسیار مهم است و هر ماه خانوار روی این رقم به‌عنوان کمک‌هزینه دولتی حساب می‌کنند، اما اگر به‌جای این رقم یارانه نقدی، کالابرگ الکترونیک ارائه شود قطعا مشکلاتی برای خانواده‌ها به‌وجود خواهد آمد.

▣ یارانه نقدی بهتر از کالابرگ

وی یادآور شد: مجلس در قانون دولت را مجبور به ارائه کالابرگ نکرده، بلکه در قانون آمده است دولت از طریق کالابرگ یا به هر روش دیگر باید مابه‌التفاوت گرانی کالاهای اساسی به‌دلیل حذف ارز ترجیحی را به مردم پرداخت کند؛ بنابراین بهتر است به‌جای کالا همان پول نقد به‌حساب سرپرست خانوار واریز شود تا خانوار براساس صلاحدید و نیازشان اقدام به خرید کالاهای حمایتی کنند.

این کارشناس مسائل اقتصادی متذکر شد: در شرایط فعلی که مردم به پول نقد بیشتر نیاز دارند، اگر دولت بخواهد به سراغ کالابرگ برود، کار اشتباهی انجام داده، زیرا نه زیرساخت‌هایش فراهم است و نه دیگر در شرایط فعلی آثار مطلوبی بر اقتصاد کشور دارد؛ بنابراین بهتر است فعلا دولت به همان شیوه سابق یارانه را بپردازد. وی افزود: آنچه در اقتصاد به اثبات رسیده این است که سیاست دولت‌ها می‌تواند انگیزه سفته‌بازی، احتکار و امکان ایجاد بازار سیاه را تقویت کند و در صورت سیاست‌گذاری اشتباه هر قدر هم که نظارت تشدید شود، مشکلاتی به‌وجود می‌آید.

سخن پایانی

سیستم حمایتی که باعنوان کالابرگ الکترونیک یا همان کوپن سابق از آن یاد می‌شود مخالفان و موافقانی دارد. منتقدان سیستم کوپنی معتقدند طرحی مانند کوپن به بن‌بست خواهد خورد. به‌عقیده این دسته از کارشناسان بازگشت کوپن برای شرایط امروز کشور، چندان کارشناسانه و صحیح به‌نظر نمی‌رسد، زیرا این طرح گرچه فوایدی در همان برهه زمانی داشت اما تجربیات نه‌چندان خوشایندی را هم برای مردم رقم زده و در واقع، پرداخت یارانه نقدی مطمئن‌ترین راه برای حمایت از اقشار مختلف است. برخی دیگر از کارشناسان معتقدند باتوجه به اینکه اکنون زیرساخت لازم برای شناسایی جامعه هدف وجود ندارد، طرح کالابرگ می‌تواند رانت بزرگی ایجاد کند و این طرح نیز یکی دیگر از بی‌تدبیری‌های داخلی است. در مقابل، عده‌ای بر این باورند که در شرایط کنونی، اجرای این طرح اجتناب‌ناپذیر است و باتوجه به تورم‌های شدیدی که با آن مواجهیم، دولت برای آرام کردن فضای اقتصادی کشور راهکاری جز ارائه کوپن الکترونیک ندارد.

مزیت کالابرگ الکترونیک غیرنقدی بودن آن است، زیرا با این اقدام تورم ناشی از گردش پول به‌وجود نخواهد آمد

یادداشت

کالابرگ پرابهام

علی اکبری‌زاده
کارشناس اقتصاد

پرداخت یارانه معیشتی از اردیبهشت سال ۱۴۰۱ به بعد وارد فاز جدیدی شد. به‌دنبال اجرای برنامه اصلاحات ارزی، تمامی یارانه‌های نقدی در هم ادغام و در قالب یارانه معیشتی به شهروندانی که در دهک اول تا نهم درآمدی قرار دارند، پرداخت شد. میزان این یارانه برای سه دهک اول درآمدی ماهانه ۴۰۰ هزار تومان به ازای هر نفر و برای ۶ دهک درآمدی دیگر ۳۰۰ هزار تومان به ازای هر فرد است. بر این اساس دولت به شهروندان مستقر در دهک دهم درآمدی، یارانه‌ای پرداخت نمی‌کند اما این گروه می‌توانند مانند سایر مردم از یارانه نان، سوخت و دارو به‌صورت برابر استفاده کنند. به این ترتیب می‌توان گفت دولت سیزدهم دست به اصلاحات یارانه‌ای جدیدی زده که براساس آن با حذف ارز ترجیحی قرار است کالابرگ به چرخه توزیع هدفمند یارانه بازگردد. با اینکه از اردیبهشت دولت وعده داده بود پرداخت یارانه نقدی تنها برای دو ماه خواهد بود و پس از آن کالابرگ الکترونیک توزیع خواهد شد، همچنان با گذشت نزدیک ۵ ماه هنوز جزئیات اجرای این طرح مشخص نیست و دولت همچنان یارانه نقدی را به‌حساب بانکی دهک‌های مختلف جامعه واریز می‌کند اما باید دید در نهایت این یارانه چگونه با کالابرگ جایگزین خواهد شد. در چگونگی اجرای طرح کالابرگ الکترونیک ابهامات زیادی وجود دارد. از نحوه عرضه کالا، نحوه شناسایی فروشگاه‌های منتخب و فهرست کالاهای حمایتی گرفته تا میزان این حمایت و چگونگی اجرای آن، تنها بخشی از نگرانی‌هایی است که دولت باید آن را برطرف کند. جدا از وجود ابهامات بسیار در عرضه کالاهای مشمول آمادگی زیرساخت‌های لازم برای ارائه خدمات الکترونیکی به کالابرگ هم هنوز تعیین‌وضعیت نشده است. در حالی بحث الکترونیکی شدن کالابرگ مطرح است که هنوز هیچ نهادی درباره چگونگی اجرای این طرح توضیح نداده و گمانه‌زنی‌ها بر این مبنا است که کارت بانکی سرپرست خانوار برای واریز هزینه کالاهای موردحمایت دولت در نظر گرفته می‌شود. این موضوع در شرایطی مطرح‌شده که بخش دولتی اعتقاد خاصی به ارائه سرویس به‌صورت آنلاین ندارد و به بهانه‌هایی همچون امنیت یا خطر کلاهبرداری با استفاده از داده‌های کاربران از ارائه سرویس به‌صورت عملیاتی طفره می‌رود؛ بنابراین شاید همین مسئله باعث شده دولت تا امروز اجرای طرح کالابرگ الکترونیک را به تعویق بیندازد.

این نگاه فقط معطوف به بخش دولتی نیست و در بخش‌های دیگر مانند شبکه بانکی و بورس هم این نوع نگاه دیده می‌شود؛ به‌طور مثال در چند سال قبل بهانه شبکه بانکی در ایجاد محدودیت در تراکنش‌های آنلاین و اینترنتی خطر لو رفتن اطلاعات یا هک سامانه‌ها بوده است. با اینکه همان زمان طبق آمار موجود در بانکداری سنتی و غیروابسته به اینترنت جعل چک و کلاهبرداری از آن، همچنین آسیب‌های وارده به شبکه بانکی چندین برابر بانکداری آنلاین بوده است. بنابراین اکنون با زمزمه‌های راه‌اندازی کالابرگ الکترونیک گمان مورد سوءاستفاده قرار گرفتن این خدمت نوین دولت نیز وجود دارد. در نتیجه باید منتظر ماند و دید سرانجام دولت از چه شیوه‌هایی برای پرداخت یارانه در قالب کالابرگ استفاده خواهد کرد. گفتنی است پرداخت یارانه در قالب کالابرگ اگر در بستر شبکه بانکی صورت نگیرد قطعا هزینه زیادی به دولت تحمیل خواهد کرد، زیرا پیاده‌سازی ساختاری جدید که مبتنی بر سرویس‌دهی آنلاین شبکه بانکی نباشد بار مالی بالایی برای دولت دارد؛ بنابراین ممکن است اجرای این طرح در ساختاری غیر از شبکه بانکی نه‌تنها از هزینه‌کردهای دولت در قالب یارانه نکاهد، بلکه منجر به افزایش هزینه‌های دولت و در نهایت کسری بودجه شود. همچنین زمانی که از کالا برگ الکترونیک سخن به میان می‌آید این احتمال مطرح می‌شود که بار بدهی فنی افزایش یابد؛ بنابراین ابتدا باید زیرساخت‌ها را برای این تحول آماده کرد. از سوی دیگر چون کارت‌های بانکی از لحاظ فنی کشش این حجم تراکنش را ندارند، ارائه کالابرگ الکترونیک در قالب کارت‌بانکی هم خالی از بار مالی افزوده برای دولت نخواهد بود؛ اما هزینه‌های به‌مراتب پایین‌تری بر دوش دولت می‌گذارد.

ترخیص فوری ۱۶ تن مواد اولیه تولید انواع آنتی‌بیوتیک

رئیس کل دادگستری هرمزگان از ترخیص فوری محموله ۱۶ تنی مواد اولیه تولید انواع آنتی‌بیوتیک و بیش از یک‌میلیون و ۲۰۰ هزار عدد اسپری تنفسی از بندر شهید رجایی بندرعباس خبرداد. به گزارش مهر، مجتبی قهرمانی در چهل و ششمین بازدید خود از گمرک شهید رجایی بندرعباس، ضمن نظارت بر فرآیند امور در بزرگ‌ترین گمرک کشور، با حضور در سالن مراجعات عمومی با مسئولان گمرکات استان و تعدادی از فعالان حوزه تجارت به دیدار و گفت‌وگو پرداخت. همچنین نهمین جلسه ستاد پیگیری اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی استان هرمزگان، به ریاست رئیس کل دادگستری استان و با حضور دادستان مرکز استان، ناظر گمرکات، مدیر گمرک شهید رجایی بندرعباس، رئیس اداره استاندار هرمزگان، نماینده سازمان غذا و دارو در دانشگاه علوم پزشکی استان، جمعی از مسئولان بنادر و گمرکات و نمایندگان برخی از شرکت‌های فعال در زمینه داروسازی (وارد کننده دارو و مواد اولیه دارویی) در محل سالن کنفرانس گمرک شهید رجایی بندرعباس برگزار شد. در این جلسه؛ ضمن بررسی میزان اقلام دارویی موجود در گمرک شهید رجایی بندرعباس و ارزیابی اقدامات بندر و گمرک در این خصوص، بر لزوم ثبت اطلاعات دقیق محموله‌های دارویی در سامانه‌های موجود، به منظور تسریع و تسهیل دسترسی به اطلاعات این حوزه، تاکید شد وی با تاکید بر اینکه عملکرد بنادر و گمرکات استان هرمزگان در حوزه دارو عملکرد مطلوبی است، تصریح کرد: امسال حدود ۴ هزار تن دارو به گمرکات اظهار شده و همین حدود هم ترخیص شده است و امورات به صورت مطلوب در جریان است.

با تکمیل پایانه‌های صادراتی کردستان

صادرات محصولات کشاورزی به عراق افزایش می‌یابد

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

محور مهم و اصلی توسعه اقتصادی و همچنین صادرات در استان کردستان است و تقویت این بخش از طریق اقداماتی مانند راه‌اندازی و تکمیل پایانه‌های صادراتی مخصوص محصولات کشاورزی می‌تواند به رونق این بازار در استان کمک کند.
کردستان به‌واسطه داشتن ۲۳۰ کیلومتر مرز مشترک با کشور عراق دارای مرزهای باشماق مریوان و سیرانبند بانه و همچنین سه بازارچه موقت مرزی در شهرستان‌های بانه، مریوان و سروآباد است. این ظرفیت موجب فراهم شدن بستر مبادلات تجاری در استان شده است و در رویه صادرات از مرزهای استان همواره بیشترین درصد مربوط به محصولات کشاورزی بوده است.
نبود بسته‌بندی مناسب محصولات کشاورزی در کنار عدم صادرات یکجای برخی از این محصولات؛ به دلیل کم بودن ظرفیت سردخانه و انبار در استان، علیرغم ظرفیت‌های مناسب بازار عراق موجب شده است ارزآوری صادرات محصولات کشاورزی با توجه به ارزش وزنی آنها رضایت‌بخش نباشد.

به طور میانگین روزانه حدود هزار و ۵۵۶ تن محصولات کشاورزی از طریق گمرک‌های باشماق مریوان و سیرانبند بانه به عراق صادر می‌شود

با توجه به ظرفیت استان و در راستای حل مسائل و کمبودهای مذکور ۲ پروژه پایانه صادراتی عام و خاص در استان تعریف‌شده است، مجوز پایانه صادراتی عمومی در سال ۱۳۹۴ صادرشده ولی تاکنون تنها ۱۵ درصد پیشرفت فیزیکی دارد. مجوز پایانه خاص یا تخصصی محصولات کشاورزی هم به‌عنوان یک واحد مکمل گمرکی در آذر سال ۱۴۰۰ صادر شد و ۱۷ هزار و ۳۰۰ مترمربع زمین در «سه راه نی» شهرستان مریوان به آن اختصاص یافت اما هنوز نیمه‌کاره مانده است.

صادرات محصولات کشاورزی نیازمند زیرساخت‌هایی هم چون سردخانه، انبار و بسته‌بندی است و با احداث پایانه صادراتی این موارد تامین خواهد شد. با ایجاد این پایانه‌ها امکان دسترسی یکسان تولیدکنندگان به خدمات با هزینه مناسب، کنترل و حفظ کیفیت مطلوب در محصولات در راستای رعایت استانداردهای بازارهای صادراتی فراهم می‌شود.

■ ارایه مجوز برای پایانه‌ای خاص

مجوز پایانه خاص یا تخصصی محصولات کشاورزی هم به‌عنوان یک واحد مکمل گمرکی در آذر سال ۱۴۰۰ صادر شد و ۱۷ هزار و ۳۰۰ مترمربع زمین در «سه راه نی» شهرستان مریوان به آن اختصاص یافت.

مجری طرح پایانه صادراتی عام، در ارتباط با این پروژه گفت: در ابتدا ۱۵ هکتار از اراضی ملی برای اجرای پایانه عمومی اختصاص یافت ولی به دلیل قرار گرفتن آن در پروژه شهرک نیشتمان این محل تغییر کرد.

کمال صولی ادامه داد: زمینی به مساحت ۲۵ هکتار در کیلومتر هفت جاده سنندج-مریوان برای اجرای طرح پایانه صادراتی عام مشخص و به شرکت الماس راهین واگذار شد.در ادامه زمینی به مساحت ۲۵ هکتار در کیلومتر هفت جاده سنندج - مریوان برای اجرای این طرح مشخص و به شرکت الماس راهین واگذار شد.

وی یکی از زیرساخت‌های اولویت‌دار در توسعه صادرات را ایجاد پایانه‌های صادراتی خواند و اظهار کرد: معتقدم کردستان به دلیل پیشینه‌ای که در امر تجارت دارد باید بیشتر در این زمینه سرمایه‌گذاری کند.

■ ایجاد پایانه تخصصی محصولات کشاورزی

مجری طرح پایانه صادراتی کردستان یادآور شد: با توجه به اجرایی شدن منطقه آزاد بانه و مریوان، وجود پایانه صادراتی می‌تواند پشتیبانی برای این منطقه باشد.۱۷ مورد پایانه تخصصی صادراتی در کشور وجود دارد و کردستان هم با توجه به ظرفیتی که در بخش تولید محصولات کشاورزی ازجمله داشتن رتبه برتر در تولید توت‌فرنگی، گردو، انگور، گندم، نخود و سیب‌زمینی چند سالی است که پیگیر ایجاد پایانه تخصصی محصولات کشاورزی است.

مجری طرح پایانه صادراتی تخصصی محصولات کشاورزی هم اتحادیه شرکت‌های تعاونی روستایی شهرستان مریوان است که به گفته مدیر تعاون روستایی استان کردستان از محل اعتبار شرکت بعد از تخصیص زمین اقدام به تسطیح، دیوار چینی، آماده‌سازی محوطه و اخذ امتیازات آب و برق کرده است. بهرام کوشکی با اشاره به اینکه سوله‌های یک هزار تنی و باسکول ۶۰۰ تنی در این پایانه در حال آماده‌سازی است، افزود: در صورت اعطای تسهیلات بلاعوض و کم بهره برای احداث ساختمان اداری و خدماتی و همچنین تجهیزات لازم تا پایان سال ۱۴۰۳ این پروژه به بهره‌برداری می‌رسد.با توجه به اهمیت کار، این پروژه در ششمین جلسه شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان هم مطرح شد ولی پرداختن بیشتر به جزییات آن به جلسه دیگری از این شورا موکول شد که امید است در ساخت ان تسریع شود.

■ صادرات روزانه هزار و ۵۵۶ تن محصولات کشاورزی

به گفته رئیس سازمان جهاد کشاورزی کردستان به طور میانگین روزانه حدود یک هزار و ۵۵۶ تن محصولات کشاورزی از طریق گمرک‌های باشماق مریوان و سیرانبند بانه به عراق صادر می‌شود.

پیمان اسکندری ادامه داد: بررسی‌ها نشان می‌دهد که میزان ارزآوری محصولات کشاورزی با توجه به ارزش وزنی صادرات آنها کم است و با احداث پایانه صادراتی این مشکل برطرف می‌شود.

معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار کردستان هم در رابطه با محل قرارگیری پروژه پایانه صادراتی تخصصی محصولات کشاورزی گفت: با اجرای این پروژه ارزش اراضی کشاورزی محدوده این پایانه‌ها هم افزایش می‌یابد و این زنگ خطری برای نابودی زمین‌های کشاورزی در این ناحیه است.حامد قادرزاده اضافه کرد: به شرطی مجوز این پایانه صادراتی تمدید می‌شود که مصوب شود یک متر به این مجموعه تحت هیچ شرایطی اضافه نخواهد شد.

> با توجه به راه‌اندازی منطقه آزاد بانه و مریوان، وجود پایانه صادراتی محصولات کشاورزی می‌تواند پشتیبانی برای این منطقه باشد

سخن پایانی

یکی از محورهای توسعه استان کردستان تقویت پایانه‌های مرزی است و از آنجایی که در سیاست‌های کشور کار با همسایگان در اولویت نخست قرار دارد لذا احداث و توسعه پایانه های مرزی اهمیت ویژه‌ای دارد. در همین راستا مرز باشماق فعال شده و شاهد افزایش ارتباط و تبادل کالا در این منطقه هستیم. در همین حال کشور عراق یکی از شرکای جدی ایران محسوب می‌شود بنابراین باید به طور مرتب زیرساخت‌های اقتصادی منطقه را برای افزایش سطح تبادلات گسترش دهیم.

روی خط خبر

سرانه مصرف آب در البرز ۵۰ درصد بالاتر از استاندارد است

سرانه مصرف آب هر نفر در شبانه روز در استان البرز ۵۰ درصد بالاتر از میزان استانداردهای تعریف شده است. به گزارش خبرنگار صمت از استان البرز، ذوالفقار مهدی زاده مدیرعامل شرکت آبفای استان البرز با اعلام این مطلب افزود: با وجودیکه در شرایط کم‌آبی و خشکسالی و کاهش بارش‌های جوی قرار داریم، ساکنان استان البرز همچنان با سرانه مصرف ۲۲۵ لیتر در شبانه‌روز ۷۵ لیتر بیشتر از الگوی استاندارد ۱۵۰ لیتر برای نفر در شبانه‌روز آب مصرف می‌کنند. وی تصریح کرد: در شرایط کنونی که با مشکل کاهش شدید بارش‌ها و افت سطح مخازن ذخیره آب سدها و منابع سفره‌های زیرزمینی مواجه هستیم، حداقل کاری که از تک‌تک ما برمی‌آید، ترک مصارف غیرضروری و کاهش حداقل ۱۰ درصد از مصارف روزانه در منازل و محیط زندگی است تا با نزول بارش‌های رحمت الهی در آینده، بخشی از کمبود جبران شود و تا آن زمان با مشکل جدی در تامین و توزیع آب مواجه نشویم.

افزایش ۳۰ درصدی تولید محصول دیم

رئیس موسسه تحقیقات دیم کشور گفت: توصیه‌های فنی و جایگزینی ارقام جدید بذر در عرصه‌ها نشان داده که میزان تولید محصول در مناطق دیم کشور باوجود خشکسالی‌های مکرر ۳۰ درصد افزایش داشته است. به گزارش مهر، مظفر روستایی از افزایش ۳۰ درصدی تولید محصول دیم کشور باوجود خشکسالی خبر داد و اظهار کرد: با اتکا به توصیه‌های فنی و به‌کارگیری ارقام جدید در مزارع می‌تواند به تولید پایداری در دیمزارها دست‌یافت. وی بابیان اینکه قزوین از استان‌های با ظرفیت کشور در تولیدات زراعی دیم است، گفت: ارقام جدید بذر گندم سال آینده باهدف افزایش چند برابری تولید در دیمزارهای استان قزوین کشت خواهد شد. روستایی تاکید کرد: رسالت مؤسسه تحقیقات دیم این است تا با تحقیقات در دیمزارهای کشور و همچنین به‌کارگیری از روش‌های علمی میزان تولیدات دیم کشور را پایدار کند. این مسئول تصریح کرد: موسسه تحقیقات دیم کشور در خصوص تامین بذر پایه‌های موردنیاز ارقام در دیمزارهای کشور، تهیه و اجرای دستورالعمل‌های کاشت داشت و برداشت و ایجاد جایگاه‌های فناوری ترویجی در مناطق مختلف اقلیمی با سایر استان‌ها همکاری می‌کند. در پایان این کارگاه آموزشی، بذرهای پایه ارقام جدید در داخل استان، شرکت‌های بذری فعال استان، استفاده از انگیزه تولید بذر در شرایط آبیاری مطمئن و کشت پایلوت‌های حبوبات پاییزه در استان مورد ارزیابی و مباحث کارشناسی قرار گرفت.

نرخ بالای بیکاری در کرمانشاه

معاون اقتصادی استاندار کرمانشاه با اشاره به‌ضرورت تدوین ۱۰ اولویت مهارتی استان گفت: نبود مهارت کافی یکی از دلایل نرخ بالای بیکاری در کرمانشاه است. به گزارش مهر، بهزاد باباخانی در نشست شورای مهارت استان کرمانشاه که با حضور مدیران عضو برگزار شد، اظهار کرد: در استان کرمانشاه فرصت‌های شغلی بسیاری در حوزه فنی و خدمات وجود دارند که متاسفانه به دلیل فقدان نیروی کار ماهر، نصیب افراد غیربومی می‌شوند. وی با اشاره به اینکه فارغ‌التحصیلان دانشگاهی بخش مهمی از هرم بیکاری استان کرمانشاه را تشکیل می‌دهند، افزود: باید یک برنامه مدون مهارت‌آموزی به دانشجویان به اجرا گذاشته شود تا این افراد پس از اتمام تحصیل بتوانند با استفاده از این مهارت‌ها وارد بازار کار شود. معاون اقتصادی استاندار کرمانشاه تصریح کرد: پارک علم و فناوری برای کمک به مهارت‌آموزی در حوزه‌های مختلف بخشی از شهریه افراد معرفی‌شده از سوی افراد زیرمجموعه پارک، دانشگاه رازی، اعضای نظام صنفی رایانه‌ای و ... را پرداخت می‌کند. باباخانی بر مهارت‌آموزی هدفمند تاکید کرد و گفت: این مهارت‌ها باید بر اساس نیازها و زنجیره‌های ارزشی اولویت‌دار حوزه‌های مختلف ارائه شود و در همین راستا فنی و حرفه‌ای موظف شده با کمک دستگاه‌ها و ادارات ۱۰ اولویت مهارتی استان را با دیدی کارشناسی و جامع شناسایی کند وی تاکید کرد: کیفیت آموزش‌های ارائه‌شده بسیار مهم است و نباید تنها به یک گواهی اکتفا شود بلکه افراد باید بتوانند با کمک این مهارت، وارد بازار کار شوند.

گام رو به عقب پنبه‌کاری در سرزمین طلای سفید

کشاورزان در قیمت‌گذاری پنبه نقشی ندارند

اتخاذ سیاست‌های نامناسب طی دهه‌های گذشته نظیر واردات بی رویه و پایین بودن قیمت، تیشه به ریشه پنبه‌کاری در مازندران زد و هر سال از سطح زیرکشت این محصول کاست.

نبود ماشین‌آلات مورد نیاز، سنتی بودن تولید، حمایت نشدن، گرانی نهاده‌های کشاورزی و غیره سبب شده تا پنبه در رقابت با دیگر محصولات کشاورزی ببازد و آرام آرام از صحنه کشت زارها کنار رود.

روزگاری مازندران مهد پنبه ایران بود و کارخانه‌های مختلف وش و ریسندگی در گوشه و کنار استان فعال و طلای سفید در دیمزارهای استان چشم‌نوازی می‌کرد اما اکنون گستره آن به چند روستا و یک شهر محدود شده است.

قره‌تپه از روستاهای شرق مازندران و بهشهر به روستای پنبه ایران شهره است و اهالی آن سال‌های سال به کشت این محصول می‌پردازند، هرچند طی سال‌های اخیر، پنبه‌کاری در آن کمتر شده است. این روستای سه‌هزار نفری ۹ هزار هکتار مزرعه محصولات گوناگون از جمله پنبه دارد. محمد افغان از اهالی روستای قره‌تپه شمار جمعیت این روستا را سه هزار نفر در قالب ۶۰۰ خانوار ذکر کرد و درآمد بیشتر اهالی را کشاورزی و اشتغال به کشت گندم، کلزا و پنبه برشمرد.

وی در گفت‌وگو با مهر با بیان اینکه پنبه‌کاری همچنان بین اهالی رواج دارد، کاهش بارندگی و حمایت نشدن را سبب وضعیت نامناسب تولید این محصول در سال زراعی جاری بیان کرد و گفت: نرخ پنبه پس از هر بار بارندگی کاهش می‌یابد و از ۳۰ هزار تومان به ۲۵ هزار تومان تقلیل یافته است.

وی نقش تاجران و بازرگانان بومی و غیربومی را در قیمت‌گذاری پنبه پررنگ توصیف کرد و گفت: تاجرانی از نکا و گرگان برای خرید وش مراجعه می‌کنند و نرخ‌ها نیز توسط آنها و در رقابت با یکدیگر تعیین می‌شود و کشاورز نقشی ندارد. محمد گیلکی دیگر کشاورز قره‌تپه‌ای که یک هکتار از مزرعه‌اش را به کشت طلای سفید اختصاص داده است، از اوضاع تولید ای نی محصول دل‌خوشی ندارد و می‌گوید: امسال وضعیت کشت به دلیل شرایط نامساعد جوی خوب نبود و بارندگی کم و بروز آفت شته عسلی سبب بروز خسارت شده است. وی کیفیت نداشتن سموم را از جمله مسائل و معضلات فراروی ذکر کرد و گفت: افزایش نرخ کود از دیگر دغدغه‌ها بوده و قیمت آن از کیسه‌ای ۲۰۰ هزار تومانی به ۵۰۰ هزار تومان رسیده است و به دلیل مشکل در تأمین کود و نهاده‌ها، پنبه‌کاری دیگر صرفه گذشته را ندارد.

این کشاورز بارندگی کم را سبب نامناسب بودن شرایط کشت و کار کشاورزی ذکر کرد و گفت: کشاورزان هرسال چشمشان به آسمان است و بارندگی کم و نامناسب سبب شده تا کشاورزی در این منطقه به صورت تک‌محصولی رواج داشته باشد.

حمایت نشدن، گرانی پنبه‌کاری درپی افزایش نرخ نهاده‌ها و نبود تجهیزات مناسب و به‌روز موجب شده تا اشتیاق جوانان به پنبه‌کاری کاهش یافته و این پدیده فروش مزارع را دامن زده است. شکری امامی از دیگر اهالی روستای قره‌تپه سطح زیر کشت مزارع روستای قره‌تپه را ۹ هزار هکتار ذکر کرد و گفت: این روستا قطب محصولاتی نظیر گندم و پنبه به شمار می‌رود ولی به دلیل حمایت نشدن اقتصاد کشاورزی ضعیف است.

وی با بیان اینکه کشاورزان رمقی برای خرید نهاده‌ها با قیمت گران را ندارند، گفت: ضعف اقتصادی کشاورزان را به فروش زمین ترغیب کرده است و تداوم این روند به اقتصاد کشاورزی و محصولاتی نظیر کلزا، گندم و پنبه صدمه می‌زند.

وی با عنوان اینکه قیمت پنبه در مقابل گرانی نهاده‌ها ناچیز است، آن را در کاهش علاقه کشاورزان و جوانان به پنبه‌کاری مؤثر دانست.

مازندران در حالی قطب کشاورزی به شمار می‌رود و در روزگاران نه چندان دور این استان مهد پنبه بود و پنبه‌زارهای

آن از شرق تا غرب گسترده بود اما اکنون دامنه آن به چند روستا و نهایتاً یک یا دو شهر محدود شده است.

پایین بودن قیمت، سنتی بودن برداشت و شرایط نامناسب جوی سبب شده تا هرسال از سطح پنبه‌زارها کاسته و این محصول استراتژیک در رقابت با دیگر محصولات زودبازده از گردونه خارج شود.

■ برنامه خودکفایی در تولید پنبه کلید خورد

سحر انصاری، کارشناس پنبه جهاد کشاورزی مازندران نیز با اشاره به برنامه ۱۰ ساله وزارت جهاد کشاورزی برای خودکفایی تولید پنبه گفت: این طرح از دو سال قبل کلید خورد تا در راستای اجرای آن سطح پنبه‌زارهای استان در سال ۱۴۰۳ به هزار و ۵۰۰ هکتار برسد.

وی با اظهار اینکه امسال هزار و ۱۸۱ هکتار از مزارع استان پنبه‌کاری شده است، گفت: ۹۵ درصد تولید پنبه مختص شهرستان بهشهر و روستای قره‌تپه است و برای رسیدن به خودکفایی برنامه‌ریزی شده تا کشت این محصول در شهرهای نکا، جویبار و میاندرود نیز صورت گیرد.

انصاری نبود مکانیزاسیون، قدیمی بودن دستگاه‌های و نداشتن ردیف کار مناسب، تجهیزات نامناسب آبرسانی و غیره را از مشکلات فراروی کشاورزان پنبه‌کار ذکر کرد و گفت: برای رسیدن به سال‌های اوج پنبه‌کاری و خودکفایی در این بخش باید کمک‌های بلاعوض، بودجه‌های مناسب، بسته‌های تشویقی و حمایتی در نظر گرفته شود. کارشناس پنبه جهاد کشاورزی مازندران نوسازی مکانیزاسیون و ممنوعیت واردات پنبه را راهکار اصولی برای رونق پنبه‌کاری دانست.

■ کشت‌های جایگزین و اقتصادی

طبق نظر کارشناسان، اجرای برنامه اصلاح الگوی کشت و تدوین برنامه‌های حمایتی هدفمند و جامع می‌تواند منجر به رونق دوباره کشت محصولات استراتژیک نظیر پنبه در استان‌ها از جمله مازندران شود و این طرح در سال جاری کلید خورد. احسان عباس پور، معاون بهبود تولیدات گیاهی پنبه با تاکید بر توسعه زنجیره تولید پنبه گفت: این محصول در گذشته جایگاه وسیعی در اقتصادی استان داشت اما قیمت فروش و خرید در بازار سبب ورود لطمه به سطح زیر کشت پنبه‌زارها و گرایش کشاورزان به کشت‌های جایگزین شده است.

معاون بهبود تولیدات گیاهی پنبه گفت: دلایل مختلف از جمله نداشتن توجیه اقتصادی کشاورزان را به سمت محصولاتی کشاند که توجیه اقتصادی بیشتری داشت.

عباسپور با عنوان اینکه به دلیل فنی و کارشناسی پنبه باید در تناوب سایر محصولات از جمله غلات کشت شود، اصلاح خاک و کشت تناوبی محصول پنبه ضروری دانست و با اشاره به استقبال کم کشاورزان از پنبه‌کاری، گفت: اصلاح الگوی کشته مطالبه دیرینه کشاورزان است و طبق آن وضعیت بازار باید قبل از تولید ساماندهی و برنامه‌ریزی شود.

به هر روی مازندران تا رسیدن به سال‌های اوج پنبه‌کاری و قطب طلای سفیدشدن فاصله زیادی دارد و ارائه مشوق‌ها، تأمین تجهیزات، افزایش نرخ محصول و خرید تضمینی برای جلوگیری از جولان دلالان برای اقتصادی شدن تولید نیاز کشاورزان پنبه‌زار محسوب می‌شود.

یکشنبه
۶ آذر ۱۴۰۱- ۲ جمادی‌الاول ۱۴۴۴ - ۲۷ نوامبر ۲۰۲۲- شماره ۲۲۰۷- پیاپی ۳۵۲۵

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر: عاطفه خسروی

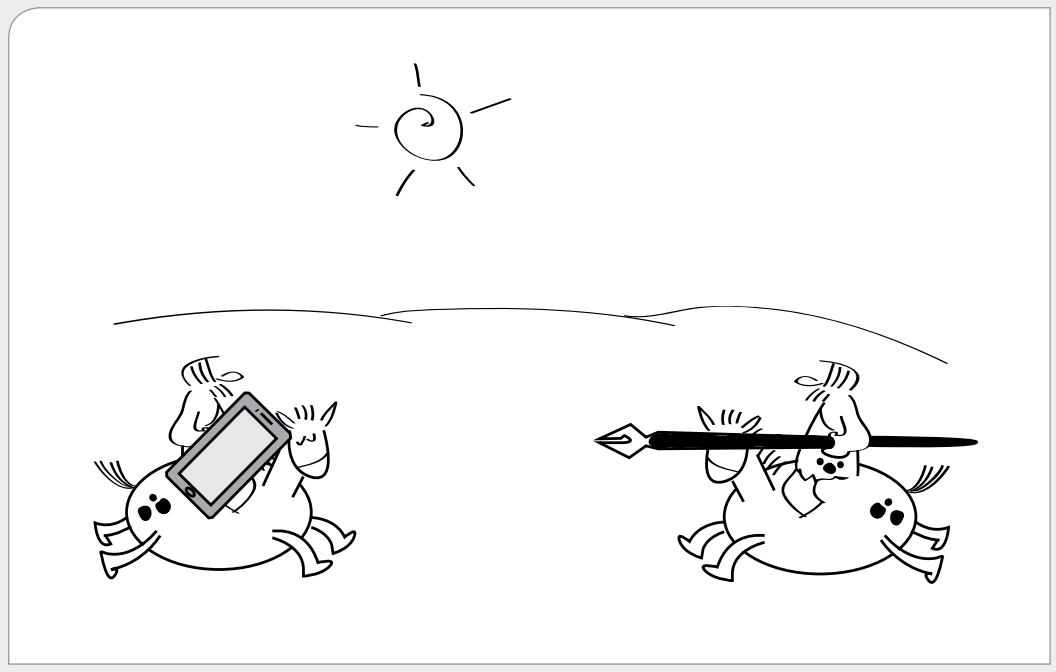
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲ - ۰۹۹۹۹۱۹۵۷۶۱
ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰- پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: هنر سرزمین سبز

info@smtnews.ir
www.smtnews.ir
instagram.com/smtnewspaper
telegram.me/smtnews
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

غفلت از یک سرمایه‌گذاری دوسر برد

شاید شما هم درباره بانک زمان سوئیس شنیده باشید. قصه بانک زمان سوئیس که از زبان یک ایرانی چند سال قبل سوژه شبکه‌های اجتماعی، به‌خصوص تلگرام شده بود. در این روایت از بانک زمان همسایه آقای زینت‌بخش که یک فرد سالمند است برای کمک به فردی مسن‌تر از خود اعلام آمادگی می‌کند و هر هفته زمانی را به این کار اختصاص می‌دهد. زمانی که پای این خانم بر اثر حادثه‌ای شکسته، بانک زمان سوئیس از این زمانی که خانم برای همیاری فرد دیگر صرف کرده برداشت می‌کند و فردی را برای کمک به این خانم می‌فرستد. البته ما در ادامه قصه مفصل این جریان را آورده‌ایم، اما جالب‌تر این است که بدانید بانک زمان سوئیس تنها یکی از چند هزار بانک زمان موجود در دنیاست و بانک‌های زمان اتفاقا پدیده جدیدی هم نیستند!

روش محاسبه در بانک زمان

فرض کنید در یکی از گروه‌های بانک زمان یکی از افراد نیاز داشته باشد فردی او را تا مطب پزشک همراهی کند. بعد از اینکه این درخواست ثبت شد، بقیه اعضای گروه می‌توانند این درخواست را با زمان و مکانش ببینند و اگر بتوانند فرد را همراهی کنند. اگر زمان موردنیاز این کار ۳ ساعت باشد، بعد از اینکه این کار انجام شد، بانک زمان ۳ ساعت از اعتبار فرد درخواست‌دهنده کم و آن را به اعتبار فرد همراه اضافه می‌کند. ممکن است فرد یاری‌دهنده خودش نیاز داشته باشد تا کسی خریدهایش را تا منزلش حمل کند که ۳۰ دقیقه طول می‌کشد؛ بنابراین این فرد می‌تواند با ثبت درخواستی نیم ساعت از ۳ ساعت زمان به‌دست آمده را صرف کند تا آن کار برای او انجام شود.

فعالیت ۲۰۰۰ بانک زمان در جهان

در دنیا بیشتر از ۲هزار بانک زمان وجود دارد. کشورهایی مانند انگلیس و امریکا هر یک بیش از ۳۰۰ بانک زمان دارند. در منطقه ما هم ترکیه از سال ۲۰۱۱ بانک زمان راه‌اندازی کرده و کشورهای امارات و عربستان سعودی هم بانک‌های زمان خود را دارند. آن‌طور که پژوهش‌ها نشان می‌دهند نخستین بانک زمان در دهه ۱۹۷۰ در ژاپن شکل گرفت. ایده این بانک موردتوجه یک خبرنگار اهل ایالات متحده قرار گرفت و با انتشار گزارشی از این بانک زمان در ایالات متحده، ایده بانک زمان در ایالات متحده در دستور کار قرار گرفت و کشورهای زیادی ایده بانک زمان را به کار گرفتند. در دهه ۱۹۹۰ ایده بانک زمان توسط ادگار کاهن در ایالات متحده تبدیل به یک کتاب و مقالات جدی درباره آن منتشر شد. حتی در حال حاضر برنامه‌های آماده‌ای برای مدیریت بخش آنلاین بانک زمان در دنیا وجود دارد. البته بانک زمان در دهه ۱۹۹۰ به ژاپن برگشت و در این کشور یکی از پیشروترین بانک‌های زمان یعنی فوریا کیپو تشکیل شد. بانک‌های زمان در دنیا انواع مختلفی دارند که باید در مقاله‌ای جداگانه به آنها پرداخت. طراحی بانک زمان بر پایه اتصال افراد به یکدیگر ذیل یک اجتماع و اجتماع‌ها به یکدیگر استوار است. ذیل هر اجتماع در بانک زمان خدمت‌هایی تعریف شده که افراد می‌توانند در این خدمت‌ها با یکدیگر مشارکت کنند. مثلا یک اجتماع می‌تواند به اعضای خود اجازه دهد خدمت‌های آموزش و حمل‌ونقل را درخواست کنند یا ارائه دهند. پس اعضای این اجتماع می‌توانند برای اینکه فردی آنها را به مرکز درمانی برساند، درخواست بدهند و فرد دیگر از این اجتماع با دیدن این درخواست، آن را بپذیرد و در ساعت و محل مشخص شده حاضر شود و فرد را به محل مرکز درمانی برساند و در برابر آن اعتبار بانک زمان دریافت کند. این فرد در آینده می‌تواند از اعتبارهای خود برای دریافت خدمت در اجتماع استفاده ببرد. این موارد خلاصه و هسته اصلی بانک زمان را تشریح می‌کند.

همان‌طور که گفته شد، بانک زمان در بستر اجتماع‌ها معنا دارد. دلیل این موضوع آن است که تبادل خدمت در بانک زمان برپایه احساس مسئولیت و اعتماد و همراهی انجام می‌شود؛ بنابراین آغاز بانک زمان نیز باید برپایه اجتماع‌ها باشد.

یک تجربه تاریخی

امیرعباس زینت‌بخش که برای ادامه تحصیل به سوئیس رفته، ماجرا را اینطور نقل می‌کند: صاحبخانه من که یک خانم ۶۷ ساله بود، کار پیدا کرده بود که باعث تعجبم شد. کار او نگهداری از یک پیرمرد ۷۸ساله بود. از او پرسیدم آیا برای نیاز به پول این کار را می‌کند؟! پاسخش من را متحیر کرد! من برای پول کار نمی‌کنم، بلکه «زمان» خودم را در «بانک زمان» سپرده می‌کنم تا در زمانی که مثل این پیرمرد توان حرکت ندارم، آن را از بانک بیرون بکشم! این نخستین بار بود که درباره مفهوم بانک زمان می‌شنیدم! وقتی بیشتر درباره آن تحقیق کردم، متوجه شدم بانک زمان یک طرح بازنشستگی برای مراقبت از سالمندان است که توسط وزارت تامین اجتماعی فدرال سوئیس تدوین و توسعه داده شده است! داوطلبان، زمان مراقبت از سالمندان را در حساب شخصی‌شان در «سیستم امنیت اجتماعی» پس‌انداز می‌کنند تا وقتی خود پیر و ناتوان شدند یا نیاز به مراقبت داشته باشند، از آن برداشت کنند! صاحبخانه‌ام هفته‌ای دو بار برای مراقبت از پیرمرد سرکار می‌رفت و هر بار هم دو ساعت وقت برای خرید، تمیز کردن اتاق، آفتاب گرفتن پیرمرد و گپ زدن با او سرمایه‌گذاری می‌کرد! اتفاقا یک روز دانشگاه بودم که تماس گرفت و گفت در حالی که شیشه اتاق منزل خود را تمیز می‌کرده، از چهارپایه افتاده است. من فورا مرخصی گرفتم و او را به بیمارستان رساندم. مچ پای او شکسته بود و برای مدتی نیاز داشت روی تخت بماند! داشتم کارهای تقاضا برای مرخصی به‌منظور مراقبت خانگی از او را انجام می‌دادم که به من گفت جای نگرانی نیست، چراکه برای برداشت از بانک زمان درخواست داده است. ظرف کمتر از دو ساعت بانک زمان یک داوطلب فرستاد که به مدت یک ماه هر روز با گپ زدن و پختن غذاهای لذیذ از او مراقبت می‌کرد. او به محض بهبودی، دوباره مشغول کار مراقبت از دیگران شد و گفت می‌خواهد برای روزهای پیری زمان سپرده‌گذاری کند!

اجرای ایده بانک زمان در سوئیس

سوئیس یک کشور پیشرفته است که سیاست‌های آن عمدتا سوسیالیستی است. معمولا سطح رفاه و تامین اجتماعی در این کشور بالاست و طرح‌های تامین اجتماعی و بازنشستگی و درمان آنقدر عالی است که بازنشسته‌ها نیازی به داشتن شغل دیگر و اشتغال پس از بازنشستگی ندارند. ایده بانک زمان یا بانک مراقبت از سالمندان نخستین بار در سال ۲۰۱۲ و در شهر اس‌تی‌گلن سوئیس که جوان‌ترین جمعیت را دارد، مطرح و پیاده شد. اجرا کردن این‌گونه طرح‌ها در کشورهای دارای جمعیت سالمند نه‌تنها هزینه‌های بیمه و مراقبت در دوران سالمندی را کاهش می‌دهد، بلکه موجب تقویت اتحاد و همبستگی میان نسل‌ها می‌شود. در کشور سوئیس، داوطلبان شرکت‌کننده در این طرح، در حساب شخصی‌شان در سیستم امنیت اجتماعی، زمانی را برای خود در بانک زمان پس‌انداز می‌کنند تا در زمانی که توان حرکتی ندارند یا نیاز به مراقبت دارند، از آن برداشت کنند. طبق این قرارداد، یک سال بعد از انقضای خدمات متقاضی (سپرده‌گذاری زمان)، بانک زمان میزان ساعات خدمات را محاسبه و به او یک «کارت بانک زمان» می‌دهد. هنگامی که داوطلب نیازمند کمک دیگران باشد می‌تواند با استفاده از آن کارت، زمان و بهره آن را برداشت کند. بعد از تایید، بانک زمان داوطلبانی را برای مراقبت از او در بیمارستان یا منزل تعیین می‌کند. متقاضیان سپرده‌گذاری زمان، باید سالم و تندرست، دارای مهارت‌های ارتباطی خوب و پر از عشق و علاقه به همنوعان باشند. داوطلبان در این طرح می‌توانند حداقل هفته‌ای دو بار برای مراقبت از سالمندان اقدام کنند و فعالیت‌هایی نظیر خرید، آشپزی، نظافت منزل و حتی گپ زدن با سالمندان را انجام دهند و زمان را برای خود سرمایه‌گذاری کنند تا در صورت نیاز، درخواست برداشت از بانک زمان را ارائه دهند. فرد داوطلب به محض بهبودی، می‌تواند دوباره مشغول کار مراقبت از دیگران شود.

زیرذره بین

بزنگاه‌های مسیر تجارت

قصد دارید یک کانتینر مغز پسته برای صادرات به اروپا آماده کنید. ابتدا نیاز به منابع مالی دارید و در حالی‌که نرخ بهره در کشورهای رقیب کمتر از ۵ درصد است، شما باید نرخ ۲۰ درصد را برای این شاخص در نظر بگیرید. حال باید پسته موردنیاز را از بازار بخرید، اما خرید برای شما سه بزنگاه سخت دارد:

بزنگاه اول نرخ خرید محصول است که باید رقابتی باشد و شما این امکان را داشته باشید که با محصول ترکیه، امریکا و دیگر کشورها در بازار رقابت کنید. بزنگاه دوم کیفیت محصول است که باید موردتایید قطعی نهادهای بهداشتی و نظارتی اروپایی باشد. در اروپا ۳ مولفه برای سنجش کیفیت مغز پسته اهمیت دارد؛ مولفه اول به شکل ظاهری و فیزیکی محصول برمی‌گردد. دومین مولفه به میزان سموم نهفته در محصول مربوط می‌شود و سومین مولفه با میزان آلودگی به میکروب‌ها در ارتباط است. تعارف ندارند، محصول صادرشده هر کدام از این مولفه‌ها را نداشته باشد، یا معدوم می‌شود یا مرجوع. اگر کالای صادراتی معدوم شود که سرمایه‌ات از بین رفته و اگر مرجوع شود باید برای بازگرداندن محموله صادراتی هزینه مضاعفی بپردازی تا اگر امکان‌پذیر بود برای جلوگیری از زیان بیشتر کالا را به بازارهای هدف یا کشوری دیگر ارسال کرد. حال فرض کنیم به هر ترتیبی موفق شده‌ایم پسته موردنیاز را تهیه کنیم؛ حدود ۴۵ تا ۶۰ روز طول می‌کشد تا مقدمات صادرات آن فراهم شود. بزنگاه سوم فرآیند صادرات است. فرض کنیم این مرحله را هم به سلامت پشت سر گذاشته‌ایم و محموله صادراتی موفق شده از آزمایش‌های داخلی سربلند بیرون بیاید و آماده ارسال است، باور می‌کنید کامیونی وجود ندارد که بار صادراتی را به اروپا ببرد؟ اینجاست که با مشکل جدی حمل کالا مواجه می‌شوید. در ماه‌های گذشته اغلب رانندگان ترانزیت موفق به دریافت مدارک موردنیاز برای عبور از مرزها و جاده‌های اروپایی نشده‌اند و تقریبا حمل‌ونقل زمینی ما از کار افتاده است. به این ترتیب دو راه پیش روی شما قرار دارد؛ یا باید محموله خود را از مسیرهای دریایی ترکیه ارسال کنید یا از طریق بندرعباس که در این صورت ارسال محموله به‌خاطر تحریم و موانع موجود، ممکن است دست‌کم ۳ ماه طول بکشد و اگر بخواهید آن را از ۳ مسیر ارسال کنید، باید هزینه مضاعف حمل را بپردازید و قطعا هم از نظر مالی زیان می‌بینید و هم محموله به‌موقع به مقصد نمی‌رسد.

حال فرض کنیم با همه مشکلات موجود، این مرحله را هم طی کرده‌ایم و محموله به کشور مقصد رسیده است. خطر بسیار بزرگ این است که محصولات کشاورزی ما به‌دلیل کیفیت پایین سموم وارداتی که ناشی از محدودیت‌های تحریم دامن کشاورزی را گرفته یا به‌دلیل استفاده بی‌رویه از سموم به‌دلیل نبود دانش کافی در زمینه استفاده، به‌شدت ریسک آلودگی دارند و صادرکننده هر اندازه دقت کند ممکن است در یک محموله ۲۵ تنی، مقداری محصول آلوده به سم یا میکروب وجود داشته باشد که به‌خاطر آن کل محموله به خطر می‌افتد و امکان مرجوعی یا معدومی آن وجود دارد. بیایید فرض کنیم این مرحله هم به سلامت به پایان رسیده و محموله صادراتی از این آزمون هم به سلامت عبور کرده و به‌دست خریدار رسیده است. خریدار حداقل یک ماه و نیم تا ۲ ماه زمان می‌خواهد تا پول محموله را واریز کند و این کار ممکن است تا یک سال هم طول بکشد. در این مدت چه اتفاقاتی در داخل و بیرون کشور رخ می‌دهد؟ برابری ریال و دلار و یورو چه می‌شود؟ سیاست‌های داخلی چه وضعی پیدا می‌کنند؟ تازه پول را که بدون مشکل دریافت کنید، شرایط انتقالش را ندارید. حالا باید صراف پیدا کنید و هزینه مضاعف بپردازید تا پول انتقال پیدا کند. ارز حاصل باید به نرخ نیمایی عرضه شود. ممکن است تفاوت نرخ هر یورو نیمایی و بازار آزاد تا حدود ۶ هزار تومان یا حتی بیشتر باشد. فرض کنید قیمت هر کیلو مغز پسته ۱۷ یورو باشد؛ آن را در ۶ هزار تومان ضرب کنید می‌شود حدود ۱۰۰ هزار تومان؛ یعنی در یک کیلو مغز پسته که هر کیلوی آن حدود ۵۵۰ هزار تومان نرخ دارد، ۲۰ درصد اختلاف نرخ ارز نیمایی و آزاد دیده می‌شود که چطور می‌توانید پوشش دهید؟ بنابراین اگر بخواهید در بازارهای جهانی رقابت کنید ناچار زیان می‌بینید یا باید کنار بنشینید و اگر بخواهید ارز حاصل از صادرات را در بازار آزاد بفروشید به‌نوعی مرتکب تخلف شده‌اید که دولت یقه‌تان را می‌گیرد یا اینکه باید به تقلب روی بیاورید و از کارت بازرگانی دیگران استفاده کنید؛ یعنی استفاده از کارت اجاره‌ای که آن هم مشکلات و داستان‌های خود را دارد. هنوز مشکل به پایان نرسیده و در ادامه اداره مالیات سراغت می‌آید و بابت تسعیر نرخ ارز مالیات مضاعفی درخواست می‌کند.

نتیجه اینکه بعد از یک سال یا بیشتر به پول صادرات می‌رسید و خوب که حساب کنید، می‌بینید صادرات بیشتر شبیه بندبازی پردردسر و پرخطر است تا یک تجارت. به همین دلیل جا دارد به همه سیاستمدارانی که موفق شدند صادرات قانونی را از قاچاق مواد مخدر دشوارتر کنند، تبریک بگوییم.

از فضای مجازی

آنها «با هم فکر می‌کنند»

محمود سریع‌القلم- پژوهشگر و نویسنده: وقتی مشکلات روی هم انباشته می‌شوند، بعضی به واژه دموکراسی متوسل می‌شوند و تحقق آن را به‌عنوان راه‌حل مطرح می‌کنند. البته اگر نروژ، سوئد و آلمان نمونه‌های دموکراتیک تلقی شوند، این قضاوت منطقی است. اما آیا افراد می‌دانند دموکراتیک شدن چه فرآیندها، اصول و تمرین‌های سختی در بر دارد؟ هزاران فیلسوف، اقتصاددان، جامعه‌شناس و دانشمند علوم در کنار هم و با اصلاح اندیشه‌های یکدیگر، متون نوشته‌اند و اثر گذاشته‌اند تا آنکه امروز، وزیر دانمارکی به‌عنوان یک قرارداد اجتماعی و بدون آنکه هزینه‌ای بر بودجه عمومی کشور تحمیل کند، با دوچرخه به محل کار خود می‌رود. در نهایت، دموکراسی نتیجه همکاری کسانی است که «با هم فکر می‌کنند»، حال این فکر کردن برای فلسفه باشد یا کارآفرینی؛ برای قانون‌پذیری باشد یا تولید ثروت؛ برای افزایش امنیت ملی باشد یا حفاظت از محیط زیست؛ برای اصلاح نظام بانکداری باشد یا تشویق شهروندان برای عبور از خطوط عابر پیاده. این حس اجتماعی از جمع بودن و کار مثبت برای جمع کردن، مبنای فلسفی دموکراسی است. جمعی تصمیم گرفتن و به فکر منافع و مصلحت عامه بودن، نتیجه چند قرن کار فکری است.

دموکراسی قرص مُسکن نیست، بلکه باور است؛ باوری که در اعماق وجودی انسان‌ها ریشه دوانده است. دموکراسی صرفا میزگرد، سخنرانی و راهپیمایی نیست، بلکه باورهای ناخودآگاه نخبگان سیاسی و فکری یک جامعه است که طی سال‌ها و در یک نظام آموزشی مشترک، آنها را درونی کرده‌اند. اگر مجموعه حاکمیت یک کشور، متون مشترکی نخوانده باشند، به باورهای مشترک نیز دست نخواهند یافت. دلیل اصلی اینکه اروپا و امریکا به‌راحتی به توافق دست می‌یابند، متون مشترک فلسفی و اقتصادی است که خوانده‌اند. طبیعی است وقتی نخبگان یک کشور از رشته‌های مختلف با ادبیات متنوع دور هم جمع شوند، نمی‌توانند به اشتراک‌نظر برسند و هر فرد، کار خود را انجام می‌دهد و برآیند این کارها، حداقل ناهماهنگی و حداکثر هرج‌ومرج خواهد بود. ناهماهنگی و ناکارآمدی ریشه در ازهم‌گسیختگی فکری دارد. وقتی ده‌ها مدیر و تصمیم‌گیرنده با ده‌ها سابقه فکری و مطالعاتی و گرفتن مدرک [واقعی یا غیرواقعی] هنگام کار دور هم جمع شوند، هر یک استنباطی شخصی از مفاهیم حکمرانی و مدیریت خواهند داشت و نتیجه کار آنها نمی‌تواند مبتنی بر دقت، کارآمدی و انباشت پیشرفت‌ها باشد.

دموکراسی را دست‌کم گرفته‌ایم؛ کما اینکه در دوره قاجار نیز نویسندگانی تصور می‌کردند با چند کتاب و گردهمایی می‌توانند حکومت قانون بنا کنند.

کافی است خاطرات علی‌نقی عالیخانی، وزیر اقتصاد ایران در دهه ۴۰ را بخوانید تا ببینید سیستم و جامعه با افراد توانا چه نوع رفتار بدی می‌کند. خاورمیانه راه طولانی دارد تا از دایره اطاعت به فضاهای مشترک فکری، استنباطی و کارکردی برسد.

یک دلیل اینکه وزیر خارجه کانادا فرصت می‌کند با تک‌تک بازماندگان سانحه هوایی ملاقات حضوری کند، این است که سیاست خارجی کانادا یک سیستم است و مرتب و منظم کار می‌کند و وزیر خارجه فرصت دارد تا این کار را انجام دهد. اگر سیاست خارجی کانادا به‌دلیل ناهماهنگی‌ها، سوءاستنباط‌ها، خودخواهی‌ها و انحصارها، هر نیم‌روز یک بحران داشت، چنین اهتمامی صورت نمی‌پذیرفت. توافق فکری جمعی است که باعث می‌شود مسئولان اجرایی در اروپا ساعت ۵ عصر به بعد به زندگی خصوصی خود بپردازند، نه آنکه تا ساعت ۱۲ شب در جلسات باشند.

اگر جایی به‌دنبال دموکراسی می‌گردیم، مکان آن در مدارهای نخبگان فکری و سیاسی یک کشور است که چه نوع تعاملی با یکدیگر دارند و اصولا با فکر و اندیشه چگونه برخورد می‌کنند. انباشته شدن اشتباهات و خطاهای محاسباتی به‌دلیل فقدان ساختار در یک کشور، یا خارجی را در نهایت مسلط می‌کند یا به زنگ‌زدگی نظام مدیریتی می‌انجامد. در دموکراسی‌ها هم اشتباه می‌شود، اما اشتباه جمع است که بسیار راحت‌تر اصلاح می‌شود و تکرار نمی‌شود. اگر پهلوی دوم درباره دموکراسی متونی را خوانده و درونی کرده بود، به شهروندان کشور خود نمی‌گفت اگر فردی راه او را نمی‌پسندد می‌تواند گذرنامه خود را مجانی بگیرد و از کشور مهاجرت کند. بیش از ۵۰۰ سال هزاران نفر زحمت کشیده‌اند تا مانع از این ویژگی‌ها شوند: خودبزرگ‌پنداری، خوددرست‌پنداری، خودبرترپنداری؛ سه نکتب بزرگ دموکراسی و توسعه.

از کسانی که حداقل ۵۰۰ کتاب از نویسندگان ۵ قرن اخیر نخوانده‌اند، به زبان‌های خارجی مسلط نیستند، دانشگاه نرفته و استاد ندیده و تمرین تفاهم و تعامل نکرده‌اند، طبعا نباید انتظار دموکراتیک بودن را داشت. دموکراسی سال‌ها تمرین می‌خواهد.

منبع: مجمع فعالان اقتصادی

نظرگاه

زمستان سخت اروپا و زمستان سرد ما

غلامرضا مصدق- کارشناس صنعتی: چرائی وضع موجود را می‌توان از ده‌ها منظر توجیه و تفسیر کرد. یکی از این منظرها برای شناخت و تحلیل وضع موجود نحوه درک، تحلیل و مواجهه بخش مهمی از استراتژیست‌ها و تصمیم‌گیران نظام در چگونگی تعامل با دنیای خارج است. برخی از این عزیزان آرزوهای دور و دراز و در عین حال دست نیافتنی دارند که با تکرار آنها نزد خود و همفکران همدل، کم‌کم آرزوهایشان دچار دگردیسی شده و به‌تدریج در ذهن آنها به شکل واقعیات عینی جلوه کرده و بر مبنای آن ذهنیات برای مواجهه ایران با دنیای خارج نسخه می‌پیچیدند. ازقضا برخی از این افراد دارای جایگاه و مقبولیتی در دستگاه تصمیم‌سازی کشور هستند این چینین گاهی موهومات مبنای تصمیمات مهم کشور می‌شوند. تئوری «زمستان سخت اروپا» یکی از این تئوری‌هایی بود که به دنبال جنگ اوکراین و قطع گاز روسیه به اروپا، مطرح شد. این در حالی است که با گذشت بیش از ۴ ماه از آغاز فصل سرد اروپا، نه تنها غرب به روال عادی زندگی ادامه می‌دهد بلکه بر اساس اخبار در این فاصله و قبل از فرا رسیدن زمستان، همه انبارهای ذخیره گاز مایع کاملا پر شد، تا آنجا که صف طولانی کشتی‌های حامل گاز مایع برای تخلیه گاز در بنادر اروپا تشکیل شد. به علاوه اینکه باوجود افزایش شدید نرخ گاز در ابتدای سرما، به‌تدریج نرخ گاز سیر نزولی در پیش گرفت و حتی به مدت دو هفته این قیمت منفی هم شد. در نقطه مقابل تولید و مصرف گاز ایران است. ایران برای گذراندن زمستان در خوشبینانه‌ترین حالت با روزانه حداقل ۲۰۰ میلیون مترمکعب کمبود گاز مواجه است که هر سال این کسری با قطع گاز صنایع بزرگ و نیروگاه‌ها در اوج سرمای زمستان جبران می‌شود. به این ترتیب به نظر می‌رسد اروپا در حال عبور از زمستان سخت خود است و ما در انتظار برنامه‌ریزی برای عبور از زمستان سرد.

منبع: مجمع فعالان اقتصادی